

ЗВІТ

Рахункової палати
за 2021 рік

Звіт Рахункової палати за 2021 рік є узагальненням контрольної та експертної діяльності, що здійснювалась у звітному році та здебільшого охоплювала заходами державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) період 2018–2021 років. Це стосується всіх результативних показників щодо обсягів перевірених бюджетних коштів, встановлених порушень і недоліків, що наводяться в тексті Звіту.

Інформація про результати проведених контрольних заходів надається у стислій формі. Повні звіти за результатами аудитів та рішення Рахункової палати, відповідно до вимог законодавства, оприлюднено на офіційному вебсайті установи <https://rp.gov.ua>

© Рахункова палата.

Матеріал офіційний. При використанні

Посилання на Рахункову палату обов'язкове.

” **Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата**

Стаття 98 Конституції України

Шановні народні депутати України! Шановні українці!

Сьогодні наша держава пише нову героїчну сторінку своєї історії. Ми стали свідками подій, які закарбуються в пам'яті багатьох поколінь і які вже докорінно змінюють світ. На жаль, найдраматичніші епізоди пишуться кров'ю наших співвітчизників.

І саме ціна, яку Україна платить за свою свободу, змушує кожного з нас бути особливо відповідальним: кожен має бути на своєму місці, повинен максимально ефективно виконувати свою роботу, оскільки від кожного з нас тепер залежить, якою буде наша перемога.

Україна самовіддано бореться з ворогом. І цю війну маємо вигравати не лише на полі бою: потрібно вести санкційну війну, інформаційну, і, безумовно, боротися на економічному фронті.

Рахункова палата братиме участь у складному та тривалому процесі визначення втрат, завданих Україні внаслідок російської агресії. Цей процес – запорука стягнення репарацій в майбутньому. Агресор має сповна відплатити за усі свої злочини, за усю спричинену шкоду!

Так, ми усвідомлюємо, що життя вбитих, закатованих українців не повернути. Втім, і тут ми переконані у невідворотності покарання за кожен злочин, що не має строку давності. І ми віримо, що наші правоохоронці та дипломати зроблять свою справу.

А ми в Рахунковій палаті дбаємо, щоб кожна копійка була використана максимально ефективно. Адже це особливо важливо в умовах воєнного стану. Коли ворог докладає всіх зусиль, щоб знищити, зокрема, і українську економіку.

Ми вимагаємо від інших діяти за законом, і самі ні на крок не відступимо від цього принципу! Саме тому, попри всі складнощі, відповідно до статті 30 Закону України «Про Рахункову палату», подаємо Верховній Раді України Звіт Рахункової палати за

2021 рік, затверджений рішенням Рахункової палати від 28.04.2022 № 10-2.

Це звіт за останній довоєнний рік. У ньому ніби зупинився час. Ще не падають бомби на українські міста, не безчинствують окупанти в Гостомелі, Маріуполі, Бучі. Ще не зруйновано будинки, мости, заводи, інші об'єкти інфраструктури. Мільйони громадян ще не перетворилися на біженців. До війни ще лишаються лічені дні...

Не ми розпочали цю війну, але ми мусимо її закінчити. І обов'язково нашою перемогою! Заради майбутнього наших дітей, заради України.

Слава Україні!

Голова Рахункової палати

Валерій Пацкан

ЗМІСТ

1. РАХУНКОВА ПАЛАТА: ЗМІНИ, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ	8
1.1. Узагальнені результати діяльності Рахункової палати у 2021 році	8
2. ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ):	16
2.1. Аналіз та експертиза державного бюджету України	16
2.1.1. Реагування на виклики, пов'язані із COVID-19	25
2.2. Заходи у сфері адміністрування доходів державного бюджету	29
2.3. Заходи у сфері безпеки та обороноздатності держави	46
2.4. Заходи у сфері судової влади, юстиції та запобігання корупції	47
2.5. Заходи у сфері забезпечення діяльності державних органів та державної політики	59
2.6. Заходи у сфері інфраструктури та управління об'єктами державної власності	71
2.7. Заходи у соціальній сфері та у сфері охорони здоров'я	83
2.8. Заходи у сфері природоохоронної діяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям, екологічна безпека	95
2.9. Заходи у сфері взаємовідносин державного бюджету України з місцевими бюджетами	103

2.10. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ ВИТРАТ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ, АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ (В ЧАСТИНІ АНАЛІЗУ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ)	119
2.11. ФІНАНСОВІ АУДИТИ	127
2.12. Спільні звіти.....	137
3. ВПЛИВ ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ДЕРЖАВИ	142
4. ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ	146
5. ВЗАЄМОДІЯ З КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	157
6. ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ	161
7. ГЛАСНІСТЬ. СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	167
8. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	170
8.1. СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВИЩИХ ОРГАНІВ АУДИТУ (INTOSAI).....	170
8.2. СПІВПРАЦЯ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВИЩИХ ОРГАНІВ АУДИТУ (EUROSAI).....	172
8.3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РОБОЧОЇ ГРУПИ EUROSAI З АУДИТУ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЮ НАСЛІДКІВ КАТАСТРОФ	174

8.4. Розвиток двостороннього співробітництва з вищими органами аудиту іноземних держав	176
8.5. Поглиблення співпраці з міжнародними організаціями, участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги	177
9. ДІЯЛЬНІСТЬ АПАРАТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	182
9.1. Кадрове забезпечення.....	182
9.2. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення.....	185
9.3. Інформаційно-аналітична система та інформаційне забезпечення Рахункової палати	190
9.4. Організація та здійснення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в Рахунковій палаті.....	192
9.5. Діяльність Рахункової палати у сфері запобігання та протидії корупції	195

1. РАХУНКОВА ПАЛАТА: ЗМІНИ, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

1.1. Узагальнені результати діяльності Рахункової палати у 2021 році

Відповідно до Конституції України та Закону України «Про Рахункову палату», Рахункова палата здійснює контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.

Діяльність Рахункової палати як незалежного органу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, безсторонності, гласності та неупередженості.

Закон України від 02.07.2015 № 576-III «Про Рахункову палату» передбачає, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) шляхом проведення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Відповідно до Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки наша інституція сприяє впровадженню належного державного управління в Україні як основи сталого розвитку країни та забезпечення гідного життя громадян шляхом проведення незалежного зовнішнього аудиту публічних коштів та державного майна і надання за його результатами практичних рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень.

Процес аналізу і контролю за управлінням публічними фінансами починається з прогнозування доходів державного бюджету, планування доходів і видатків, контролю за адмініструванням дохідної частини державного бюджету та використанням публічних фінансів і завершується перевіркою фінансової та бюджетної звітності при проведенні фінансових аудитів.

У 2021 році

обсяг перевірених

коштів Державного бюджету України **592,4 млрд грн**

коштів бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування **1 трлн 998 млрд грн**

перевірено 490 об'єктів

затверджено 63 звіти

Загалом аудиторами Рахункової палати виявлено у 2021 році порушень і недоліків під час управління публічними фінансами на загальну суму **179,9 млрд грн**, із них:

21,6 млрд грн – додаткові резерви доходів державного бюджету;

83,8 млрд грн – порушення, допущені при плануванні публічних фінансів (**75,3 млрд грн** – при плануванні бюджетних коштів і **8,5 млрд грн** – при плануванні коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування);

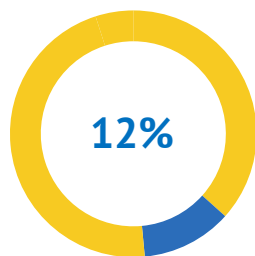
8,8 млрд грн – порушення та недоліки при адмініструванні дохідної частини державного бюджету;

65,7 млрд грн – порушення законодавства, а також факти неефективного управління публічними фінансами і майном та їх неефективне використання (**41,6 млрд грн** – порушення при використанні коштів державного бюджету, **24,1 млрд грн** – порушення при використанні коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування):

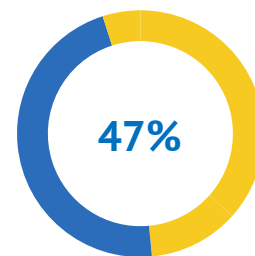
порушення законодавства **38 млрд грн**
(16,1 млрд та 21,9 млрд грн відповідно)

неефективне управління коштами і майном, їх неефективне використання **27,7 млрд грн**
(25,5 млрд грн та 2,2 млрд грн відповідно)

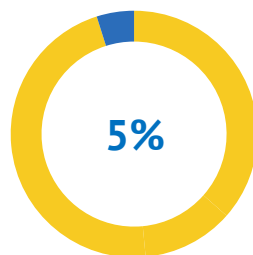
**Структура порушень та недоліків,
виявлених Рахунковою палатою у 2021 році**

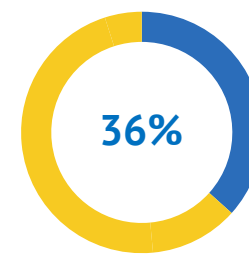
■ додаткові резерви доходів державного бюджету

■ порушення, допущені при плануванні публічних фінансів

■ порушення та недоліки при адмініструванні дохідної частини державного бюджету

■ порушення при використанні публічних фінансів

Структура виявлених у 2021 році порушень та недоліків, за напрямками (загальна сума 179 млрд 918,1 млн грн)

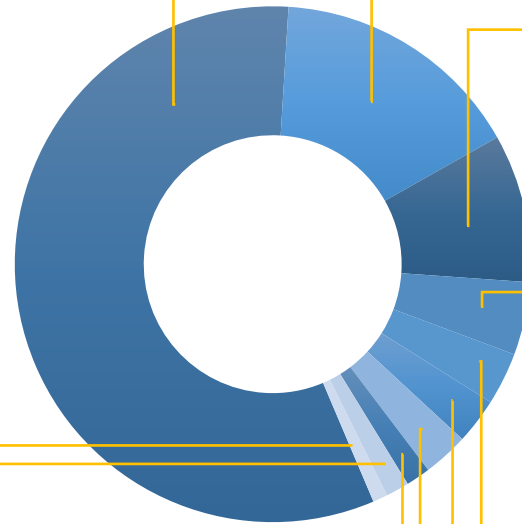
Медична та соціальна сфери
103,2 млрд грн

Інші сфери
1,7 млрд грн

Взаємовідносини Державного бюджету
України з місцевими бюджетами та
використання бюджетних коштів на
соціально-економічний розвиток територій
2,6 млрд грн

Фінансові аудити
2,7 млрд грн

Природоохоронна діяльність та запобігання
надзвичайним ситуаціям, екологічна безпека
5,1 млрд грн

Заходи у сфері адміністрування
доходів державного бюджету
28,5 млрд грн

Інфраструктура та управління
об'єктами державної власності
16,7 млрд грн

Судова влада, юстиція та
запобігання корупції
8,2 млрд грн

Забезпечення діяльності державних
органів та державної політики
6,0 млрд грн

Безпека та обороноздатність держави
5,2 млрд грн

Структура порушень бюджетного та іншого законодавства, за видами порушень (загальна сума 37 млрд 954,7 млн грн)

Структура неефективного управління публічними фінансами і майном, їх неефективне використання, за видами порушень (загальна сума 27 млрд 724 млн грн)

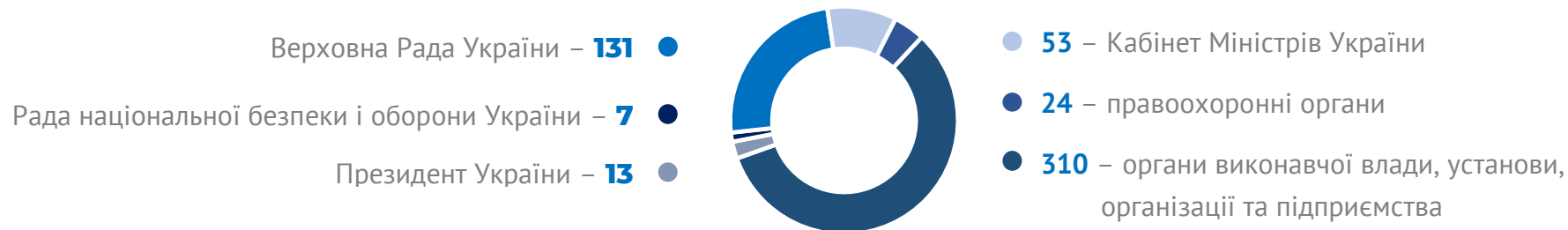
Структура порушень та недоліків при адмініструванні дохідної частини державного бюджету, за видами порушень (загальна сума 8 млрд 769,6 млн грн)

За результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) Рахунковою палатою **ПІДГОТОВЛЕНО** та **НАДІСЛАНО** Верховній Раді України, органам виконавчої влади, установам, організаціям, підприємствам **538** документів (звітів,

рішень, інформацій, актів та листів) для відповідного реагування, усунення виявлених порушень і недоліків, а також для відшкодування витрат і збитків, заподіяних Державному бюджету України.

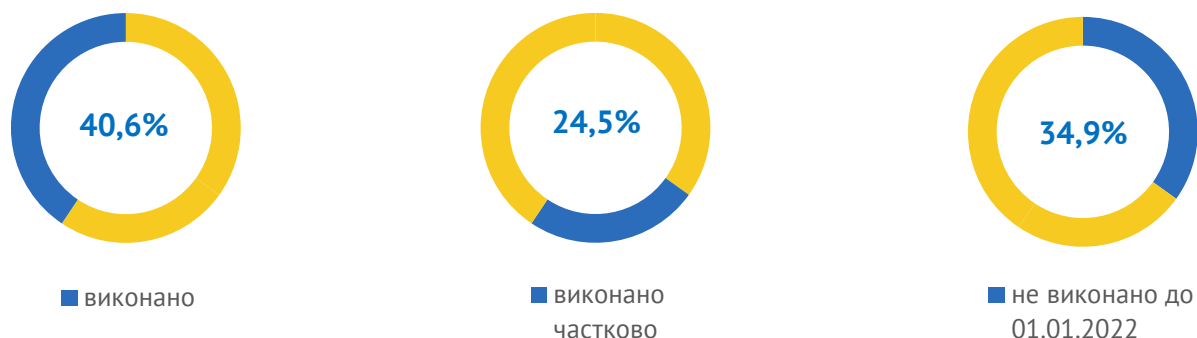
Одержувачі документів за результатами контрольної діяльності у 2021 році для відповідного реагування

Рахункова палата постійно проводить моніторинг та аналіз виконання об'єктами контролю рекомендацій і пропозицій, затверджених рішеннями інституції за підсумками аудитів. До кінця 2021 року повністю або частково **виконано 65,1%** рекомендацій, наданих Рахунковою палатою у 2020 і 2021 роках

за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Значна частина рекомендацій Рахункової палати має системний характер і стосується внесення змін до законодавчих та інших нормативно-правових актів, що потребує часу.

Виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих у 2020–2021 роках

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховано:

Верховною Радою України

**у 7 законах та
13 законопроектах**

Кабінетом Міністрів України

**у 15 постановах і
11 розпорядженнях**

У 2021 році Рахунковою палатою за результатами **18 заходів** державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) правоохоронним органам надіслано **21 повідомлення** щодо виявлених ознак кримінальних правопорушень:

Офіс Генерального прокурора – 14

Державне бюро розслідувань – 3

Національна поліція – 4

За результатами **12 контрольних заходів** правоохоронними органами **розпочато 27 досудових розслідувань** у кримінальних провадженнях.

2. ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ):

РЕЗУЛЬТАТИ ТА РЕАГУВАННЯ

Незважаючи на внесені корективи в роботу Рахункової палати у зв'язку з поширенням COVID-19 та встановленням особливих умов, визначених на період дії карантину, аудитори Рахункової палати виконували повноваження та проводили заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Рахунковою палатою проведено **63 заходи** державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), за підсумками яких затверджено/схвалено звіти (висновки), а саме: 4 висновки щодо виконання Державного бюджету України та 1 експертиза проєкту закону про державний бюджет, 44 аудити ефективності, 4 фінансові аудити, 8 аналізів та 2 спільні звіти про результати міжнародного та паралельного аудитів.

2.1. АНАЛІЗ ТА ЕКСПЕРТИЗА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 98 Конституції України та статті 7 Закону України «Про Рахункову палату», у звітному періоді проведено аналіз річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», виконання державного бюджету у 2021 році, експертизу проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» і підготовлено відповідні висновки.

Відповідальний – Голова Рахункової палати **Валерій Пацкан**.

I. У Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» Рахункова палата звертала увагу на такі ключові аспекти:

💡 Висновок. Кабінет Міністрів України не здійснив аналізу та визначення оптимального механізму зовнішнього оцінювання макроекономічного прогнозу та прогнозу доходів бюджету, передбаченого в Плані заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки. Зазначене планувалося включити до оновленої Стратегії реформування системи управління державними

фінансами та реалізувати при імplementації Закону України «Про державне стратегічне планування» після його прийняття.

Рекомендація Кабінету Міністрів України: доручити Мінекономіки розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт закону про державне стратегічне планування.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати враховано. Кабінет Міністрів України розпорядженням від 29.12.2021 № 1805-р схвалив План заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2021–2025 роки, в якому передбачив розроблення у першому кварталі 2022 року законопроєкту щодо розбудови системи державного прогнозування та стратегічного планування економічного і соціального розвитку.

Наслідки: підвищення рівня довіри як до макроекономічних прогнозів, так і до прогнозів доходів бюджету, зменшення відхилень між фактичними і прогнозними макропоказниками та доходами державного бюджету.

Висновок. Не виконано План заходів на 2020 рік з реалізації Стратегії подолання бідності в частині запровадження нових підходів до формування прожиткового мінімуму. Прожитковий мінімум обчислювався без урахування реальних змін у потребах населення і суспільного розвитку.

Рекомендація Кабінету Міністрів України: забезпечити формування наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для основних соціальних і демографічних груп

населення з урахуванням реальної структури споживання населення.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць у цінах грудня 2021 року майже вдвічі перевищив розмір, затверджений у законі про державний бюджет на 2021 рік на цей період.

Висновок. Відмінності окремих фактичних макропоказників від прогнозних, врахованих у розрахунках параметрів державного бюджету на 2020 рік, призвели, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження доходів до державного бюджету на суму 74,6 млрд гривень.

Рекомендація Кабінету Міністрів України: вжити заходів щодо дотримання норми Бюджетного кодексу України про формування бюджету на реалістичних макропоказниках економічного та соціального розвитку України й обґрунтованих розрахунках надходжень і витрат державного бюджету з метою покращення якості прогнозування бюджету.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: негативний вплив на виконання державного бюджету як за надходженнями, так і за витратами.

Висновок. У 2020 році через зволікання Урядом із затвердженням порядків використання коштів за окремими бюджетними програмами або внесенням змін до них і розподілів коштів, а також неналежну організацію підготовки і погодження не

затверджено в установлений термін 60% паспортів бюджетних програм, що мали затверджуватися у 2020 році.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** вжити заходів щодо дотримання визначених у Бюджетному кодексі України строків затвердження порядків використання коштів державного бюджету і паспортів бюджетних програм та посилити відповідальність за їх порушення.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати не враховано.

🕒 **Наслідки:** виконавська дисципліна головних розпорядників бюджетних коштів при затвердженні паспортів бюджетних програм погіршилася, в установлений термін не затверджено 66,7% паспортів бюджетних програм, які мали затверджуватися у 2021 році.

💡 **Висновок.** Унаслідок неналежної ресурсної забезпеченості загального фонду державного бюджету і прорахунків при плануванні й організації проведення видатків деякими головними розпорядниками бюджетних коштів не дотримувався помісячний розпис державного бюджету.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** забезпечити проведення видатків державного бюджету відповідно до помісячного розпису, не допускаючи навантаження на останні місяці року.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: тенденція до проведення значних за обсягом видатків в останні дні року збереглася. У грудні 2021 році проведено

видатків у 2,5 раза більше, ніж у середньому впродовж січня-листопада.

💡 **Висновок.** Ризики збільшення боргового навантаження зумовлені, зокрема, високою часткою боргу, номінованого в іноземній валюті; збільшенням середньозваженої дохідності облігацій внутрішніх державних позик; перманентним дефіцитом державного бюджету і значними витратами на погашення державного боргу, що за відсутності неборгових джерел покриваються насамперед за рахунок нових державних запозичень і спричиняють збільшення державного боргу.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** вжити заходів щодо мінімізації ризиків посилення боргового навантаження на державний бюджет, зокрема зменшення дефіциту державного бюджету, запровадження дієвого й ефективного управління державним боргом, спрямованого на зменшення частки боргу, номінованого в іноземній валюті, дохідності державних запозичень.

⚙️ **Реагування:** Верховна Рада України у постанові від 18.06.2021 № 1567 «Про звіт про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» доручила Кабінету Міністрів України забезпечити ефективне управління державним боргом, здійснюючи заходи щодо мінімізації ризиків посилення боргового навантаження на державний бюджет насамперед шляхом зменшення вартості державних запозичень та збільшення частки довгострокових боргових зобов'язань.

🕒 **Наслідки:** у 2021 році дефіцит державного бюджету порівняно з 2020 роком зменшився на 9% – до 198 млрд грн, однак перевищив прийнятний рівень відносно ВВП; частка боргу, номінованого в іноземній валюті, залишається високою; зросла вартість державних запозичень. Наслідок – суттєві ризики збільшення боргового навантаження.

💡 **Висновок.** Середньострокова стратегія управління державним боргом не оновлювалась з 2019 року.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** доручити Мінфіну розробити і внести на затвердження Кабінетом Міністрів України стратегію управління державним боргом на середньостроковий період.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати враховано. Кабінет Міністрів України постановою від 09.12.2021 № 1291 затвердив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2021–2024 роки.

🕒 **Наслідки:** покращення управління державним боргом у середньостроковій перспективі.

II. У Висновках про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2021 рік

у першому кварталі

у першому півріччі

у січні–вересні

Рахункова палата зазначала:

💡 **Висновок.** План доходів загального фонду державного бюджету на перше півріччя перевиконано на 23,7 млрд грн, або 4,9%.

Зокрема, план з податку на прибуток підприємств перевиконано на 8,2 млрд грн, або 13,9%, ПДВ із ввезених на митну територію України товарів – на 6,5 млрд грн, або 4,2%, ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) із урахуванням бюджетного відшкодування – на 6,2 млрд грн, або 9,4%, рентної плати за користування надрами для видобування природного газу – на 3,0 млрд грн, або 25,5%.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** врахувати при внесенні змін до закону про бюджет стан виконання плану окремих доходів.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати враховано. Затверджені в додатку № 1 до закону про державний бюджет на 2021 рік доходи державного бюджету збільшено, зокрема

податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств, рентну плату за користування надрами для видобування природного газу (закони України від 08.10.2021 № 1807, від 04.11.2021 № 1858, від 02.12.2021 № 1931, від 02.12.2021 № 1932 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»).

🕒 **Наслідки:** збільшення доходів державного бюджету та ресурсу для виконання окремих бюджетних програм.

💡 **Висновок.** Відновилося зростання податкової заборгованості суб'єктів господарювання перед державним бюджетом.

За даними ДПС України, на 1 липня 2021 року податковий борг платників податків перед державним бюджетом з початку року збільшився на 3,7 млрд грн, або 4,4%, – до 86,9 млрд гривень.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** доручити Мінфіну і ДПС України вжити заходів щодо скорочення податкового боргу.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати не враховано.

🕒 **Наслідки:** на 1 грудня 2021 року заборгованість платників податків перед державним бюджетом (без податкового боргу з митних платежів) із початку року зросла на 6,4 млрд грн, або 7,8%, – до 88,6 млрд гривень.

💡 **Висновок.** Кабінет Міністрів України не затвердив у встановлений у частині п'ятій статті 24¹ Бюджетного кодексу України двомісячний термін з дня набрання чинності законом про державний бюджет розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку між адміністративно-територіальними

єдиницями, інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** виконати вимогу Бюджетного кодексу України і завершити розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати враховано. У 2021 році Кабінетом Міністрів України розподілено кошти державного фонду регіонального розвитку і внесено зміни до переліку інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2021 році за рахунок коштів цього фонду.

🕒 **Наслідки:** виконання плану на реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку збільшилося з 89,2% у 2020 році до 96,5% у 2021 році.

💡 **Висновок.** Кабінет Міністрів України зволікав із прийняттям рішень про розподіл коштів за напрямками (об'єктами, заходами) з будівництва (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та проведення природоохоронних заходів за вісьмома бюджетними програмами, визначеними у статті 28 Закону України «Про Державний бюджет на 2021 рік».

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** забезпечити якнайшвидший розподіл коштів за напрямками (об'єктами, заходами) за бюджетними програмами на будівництво (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і

начальницького складу і здійснення природоохоронних заходів, визначеними в статті 28 Закону.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати враховано частково. У 2021 році за п'ятьма з десяти бюджетних програм з будівництва (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу видатки проведені відповідно до плану. За бюджетною програмою Міндовкілля видатки на здійснення природоохоронних заходів на 32 млн грн, або 76,5%, менші плану.

Наслідки: у 2021 році на будівництво (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу спрямовано 1,7 млрд гривень.

Висновок. Кабінет Міністрів України, Мінфін й окремі головні розпорядники бюджетних коштів у січні-червні не забезпечили початку проведення видатків і надання кредитів на 1,1 млрд грн за сімома з тридцяти однієї бюджетної програми на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій.

Рекомендація Кабінету Міністрів України: забезпечити проведення видатків і надання кредитів за бюджетними програмами, зокрема на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати враховано. Після оцінки можливостей реалізації до кінця 2021 року деяких проєктів Урядом прийнято низку рішень про перерозподіл видатків державного бюджету і надання кредитів з державного бюджету на їх впровадження.

Наслідки: план видатків і надання кредитів для реалізації спільних з іноземними державами, іноземними фінансовими установами і міжнародними фінансовими організаціями у 2021 році виконано на 80,4%, при цьому у 2020 – на 70,9%.

Висновок. Суттєвим є ризик неотримання у визначених законом про державний бюджет на 2021 рік обсягах надходжень для фінансування державного бюджету і невиконання бюджету за видатками та наданням кредитів.

Рекомендація Кабінету Міністрів України: вжити заходів щодо забезпечення виконання плану надходжень для фінансування державного бюджету, зокрема коштів від державних запозичень і приватизації державного майна.

Реагування: продовження співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, зокрема Міжнародним валютним фондом і продовження розвитку внутрішнього ринку, а також затвердження Кабінетом Міністрів України умов продажу державних пакетів акцій, зокрема акціонерних товариств «Об'єднана гірничохімічна компанія» і «Перший київський машинобудівний завод» забезпечили залучення коштів до державного бюджету.

🕒 **Наслідки:** у листопаді-грудні 2021 року рівень надходжень для фінансування державного бюджету покращився. Зокрема, у грудні до державного бюджету надійшло від державних запозичень 125 млрд грн, від приватизації АТ «Перший київський машинобудівний завод» – 1,4 млрд гривень.

💡 **Висновок.** Середньозважена дохідність розміщених на первинному ринку гривневих облігацій внутрішніх державних позик після незначного зниження у березні продовжувала зростати, зазначене збільшить видатки на обслуговування державного внутрішнього боргу в наступних бюджетних періодах.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** здійснювати ефективно управління державним боргом, спрямоване на зменшення частки боргу, номінованого в іноземній валюті, дохідності державних запозичень.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати не враховано.

🕒 **Наслідки:** у 2021 році частка боргу, номінованого в іноземній валюті, висока, зросла вартість державних внутрішніх запозичень. У результаті збільшаться видатки на обслуговування державного боргу, валютні коливання суттєво впливатимуть на обсяг боргу і витрат на його погашення й обслуговування.

💡 **Висновок.** При зростанні доходів працівників прострочена заборгованість з виплати заробітної плати з початку року збільшилася на 27,7% і на 01.10.2021 становила 4 млрд грн, із яких 43,2% – підприємств державної форми власності.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** доручити Мінекономіки проаналізувати причини зростання заборгованості з виплати заробітної плати за рахунок коштів державного бюджету на підприємствах державної форми власності та внести пропозиції щодо її погашення і посилення контролю за додержанням керівниками цих підприємств вимог законодавства про працю щодо своєчасної виплати заробітної плати.

⚙️ **Реагування:** упродовж року на засіданнях Міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення) під головуванням Мінекономіки розглядалися, зокрема, механізми вирішення питань погашення заборгованості з виплати заробітної плати.

🕒 **Наслідки:** подальше зростання простроченої заборгованості з виплати заробітної плати, у тому числі перед працівниками підприємств державної форми власності.

💡 **Висновок.** Для здійснення витрат загального фонду залучались кошти єдиного казначейського рахунку.

📄 **Рекомендація Кабінету Міністрів України:** відповідно до вимог частини п'ятої статті 43 Бюджетного кодексу України забезпечити погашення до кінця року заборгованості загального фонду державного бюджету перед єдиним казначейським рахунком.

⚙️ **Реагування:** рекомендацію Рахункової палати не враховано.

🕒 **Наслідки:** станом на 31.12.2021 заборгованість державного бюджету перед єдиним казначейським рахунком становила 12,5 млрд грн, що створило додаткове навантаження на бюджет у 2022 році.

III. За результатами проведеної експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» Рахункова палата зазначала:

💡 Висновок. Наявна можливість збільшити обсяг передбачених на 2022 рік надходжень:

- податку на прибуток підприємств, зважаючи, що в прогнозних розрахунках прибутку прибуткових підприємств двічі враховано ціновий чинник, крім того, не враховано додаткових надходжень за рахунок погашення податкового боргу;
- рентної плати за користування надрами для видобування природного газу, враховуючи, що очікувана ціна на природний газ у 2022 році перевищить ураховану в прогнозному розрахунку;
- акцизного податку із ввезених на митну територію України тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, з урахуванням очікуваних надходжень у 2021 році.

📄 Рекомендація: до другого читання законопроєкту збільшити доходи державного бюджету за рахунок:

- податку на прибуток підприємств на 19,2 млрд грн;
- рентної плати за користування надрами для видобування природного газу на 1,2 млрд грн;
- акцизного податку із ввезених на митну територію України

тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на 11,3 млрд гривень.

⚙️ Реагування: рекомендацію Рахункової палати враховано. У додатку № 1 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» порівняно із законопроєктом збільшено на:

- 21,1 млрд грн податок на прибуток підприємств;
- 22,7 млрд грн рентну плату за користування надрами для видобування природного газу;
- 3,1 млрд грн акцизний податок із ввезених на митну територію України тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

🔄 Наслідки: збільшення доходів державного бюджету та ресурсу для виконання окремих бюджетних програм.

💡 Висновок. Передбачена можливість звільняти за рішенням Кабінету Міністрів України суб'єктів господарювання, щодо яких приймається рішення про надання державних гарантій для фінансування програм, пов'язаних із підвищенням обороноздатності і безпеки держави, та Державного агентства автомобільних доріг України від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань та сплачувати до державного бюджету плату за їх отримання суперечить нормам частини третьої статті 17 Бюджетного кодексу України.

📄 Рекомендація: з метою узгодження з вимогами Бюджетного кодексу України виключити абзац третій підпункту в) і абзац другий підпункту г) пункту 1 статті 6, якими дозволено звільняти окремих суб'єктів господарювання від зобов'язання надавати

майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань та сплачувати до державного бюджету плату за їх отримання.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: недоотримання державним бюджетом доходів від плати за надання державних гарантій, значні ризики втрат державного бюджету у разі невиконання позичальниками зобов'язань за гарантованими державою запозиченнями.

Висновок. У статті 23 законопроекту запропоновано як виняток з положень статті 24² Бюджетного кодексу України кошти спеціального фонду державного бюджету, передбачені на реалізацію заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм, спрямувати на фінансування оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів залізничним транспортом і модернізацію залізничної інфраструктури для розвитку пасажирських перевезень. Водночас визначення окремих напрямів спрямування бюджетних коштів як винятку з положень Бюджетного кодексу України фактично є призупиненням дії положень цього Кодексу.

Рекомендація: виключити статтю 23 із законопроекту і спрямувати 3,9 млрд грн на фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху.

Реагування: у Законі України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» для Мініфраструктури визначено бюджетну програму 3107280 «Фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм» – 1,4 млрд гривень.

Наслідки: зменшено ризики неефективного бюджетного прогнозування.

Висновок. Видатки на державні капітальні вкладення на розроблення і реалізацію державних інвестиційних проєктів запропоновано передбачити за однією бюджетною програмою Мінекономіки, при цьому, відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, державні капітальні вкладення мають розподілятися в законі про державний бюджет між головними розпорядниками бюджетних коштів.

Рекомендація: розподілити видатки на державні капітальні вкладення у сумі 2,7 млрд грн між головними розпорядниками бюджетних коштів.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: посилення корупційних ризиків при розподілі коштів.

Висновок. Зупинення дії норм Бюджетного кодексу України щодо обмеження рівнів дефіциту державного бюджету і надання державних гарантій та 8-ми законів не відповідає Регламенту Верховної Ради України і Бюджетному кодексу України.

Рекомендація: пункт 3 Прикінцевих положень, яким передбачено зупинення на 2022 рік дії окремих норм Бюджетного кодексу України і законів, виключити із законопроекту.

Реагування: рекомендацію Рахункової палати не враховано.

Наслідки: суттєві ризики збільшення боргового навантаження на державний бюджет.

2.1.1. РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ COVID-19

З метою встановлення фактичного стану справ і оцінки рівня фінансового забезпечення з державного бюджету заходів, спрямованих на боротьбу з COVID-19, стану використання у 2020 році коштів, наданих на ці заходи, Рахунковою палатою у 2021 році проведено **аналіз використання у 2020 році коштів, спрямованих на боротьбу з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками.**

Відповідальний – Голова Рахункової палати **Валерій Пацкан.**

Аналіз використання у 2020 році коштів, спрямованих на боротьбу з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками

(рішення Рахункової палати від 14 грудня 2021 року № 33-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ			ВИЯВЛЕНО	
----------------------------	--	--	----------	--

станом на 01.01.2021 Урядом не розподілено кошти фонду COVID-19 у сумі	видатки за бюджетними програмами головних розпорядників менші плану на 2020 рік на	не розпочато використання виділених Урядом у грудні на закупівлю вакцини проти COVID-19
2,5 млрд грн	11,9 млрд грн	1,4 млрд грн

В Україні показники тестування на COVID-19 і вакцинації населення є одними з найнижчих як на європейському континенті, так і у світі.

За кількістю померлих від COVID-19 з початку пандемії Україна шоста в Європі та п'ятнадцята у світі, а в листопаді – грудні 2021 року – одна з перших у світі.

Загальна кількість померлих у січні – вересні 2021 року в Україні перевищила показник у цьому ж періоді торік на 14,3%.

623,4 млн грн

неефективне управління
бюджетними коштами

243,1 млн грн

нерезультативне
використання
бюджетних коштів

679,6 млн грн

використання бюджетних
коштів з порушенням
законодавства

36,6 млн грн

неекономне використання
бюджетних коштів

Об'єкти аналізу:

Департаменти охорони здоров'я Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Львівської, Одеської, Харківської ОДА і Київської міської державної адміністрації; департаменти капітального будівництва Дніпропетровської та Харківської ОДА; 31 заклад охорони здоров'я

Період аналізу:
2020 рік

Перевірені кошти:
98 млрд грн

✓ Ключові знахідки

Запроваджений Урядом Порядок використання коштів Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками є **неефективним**, що призвело до значних затримок на етапах прийняття, погодження і реалізації урядових рішень. Деякі з них не мали належних фінансово-економічних розрахунків і обґрунтувань. Як наслідок – значна кількість перерозподілів уже виділених коштів.

У 2020 році планувалося завершити проєкти з реконструкції, капітального ремонту приймальних відділень в опорних закладах охорони здоров'я у госпітальних округах за рахунок 1,7 млрд грн коштів фонду COVID-19.

На початок 2021 року не реалізовано жодного проєкту.

Значна кількість лікарів, які надавали допомогу хворим на COVID-19, отримували доплати до заробітної плати менші, ніж 300%. У різних закладах охорони здоров'я середній розмір доплат становив від 33 до 300%.

Внаслідок неналежного моніторингу мали місце суттєві диспропорції при здійсненні доплат до заробітної плати медпрацівникам НСЗУ і МОЗ.

Закуплене у 2020 році обладнання медичні заклади отримали із значним запізненням, зокрема апарати ШВЛ – у листопаді 2020 року – березні 2021 року, комп'ютерні томографи – у першому кварталі 2021 року.

Обладнання для подачі кисню і концентратори кисню тривалий час не використовувались, роботи з монтажу систем киснепостачання здійснювались без затвердженої проєктно-кошторисної документації.

Через недостатність у розпал пандемії кваліфікованих медпрацівників до складу бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги включався молодший медичний персонал (санітари), що не відповідає Типовому положенню про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України:

1) розробити заходи щодо поліпшення:

- координації діяльності ЦОБВ і місцевих держадміністрацій у надзвичайних ситуаціях;
- організації здійснення централізованих закупівель лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин), медичних виробів та допоміжних засобів до них для закладів охорони здоров'я;

- моніторингу достатності ресурсу при виділенні коштів на заходи із запобігання надзвичайним ситуаціям і ліквідації їх наслідків;

2) розглянути питання удосконалення підходів до визначення умов оплати праці медичних працівників;

3) враховувати при прийнятті рішень про розподіл коштів на закупівлю товарів, робіт і послуг тривалість процедур закупівель.

МОЗ розробити заходи щодо поліпшення:

- координації дій МОЗ та НСЗУ;

- координації дій МОЗ і ДП «Медичні закупівлі України»;

- планування та використання коштів державного бюджету за бюджетними програмами МОЗ;

- кадрового забезпечення закладів охорони здоров'я.

✓ Реагування

Термін не настав.

Буча

(Київська область)

Місто-герой України

<https://www.facebook.com/buchacopter/photos/3885925184839030>

2.2. ЗАХОДИ У СФЕРІ АДМІНІСТРУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У 2021 році Рахунковою палатою проведено 8 контрольних заходів щодо ефективності виконання повноважень державними органами в частині контролю за повнотою і своєчасністю надходжень до державного бюджету, дотриманням вимог податкового та митного законодавства тощо.

Під час зазначених заходів перевірено **73 об'єкти** та майже **284,4 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами проведених контрольних заходів виявлено порушень і недоліків на загальну суму майже **28,5 млрд грн**, що становить **15,8%** загальної суми встановлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

Відповідальний за здійснення контрольних заходів – член Рахункової палати **Цезар Огонь**.

- Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном.
- Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з електричної енергії до Державного бюджету України.
- Аудит ефективності справляння доходів від власності суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.
- Аудит ефективності виконання державними органами повноважень в частині контролю надходжень до державного бюджету адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
- Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції.
- Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та сплати до державного бюджету збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.
- Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води.
- Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з алкогольних напоїв до державного бюджету.

Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном

(рішення Рахункової палати від 23 лютого 2021 року № 4-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Протягом 2017 –
9 місяців
2020 року
припинено

10,6

тис. договорів

85%

орендарів дотрималися вимог законодавства щодо повернення майна з оренди після припинення дії договору

4,1%

ФДМУ захищає майнові інтереси держави в судах за **431** договором

ФДМУ не сприяв удосконаленню інформаційно-пошукової підсистеми «Етап-Оренда»

Етап-Оренда

Через це втрачається контроль за своєчасністю та повнотою надходження орендної плати

ВИЯВЛЕНО

8,3 млн грн

несвоєчасне та не в повному обсязі перерахування до бюджету коштів (обов'язкових платежів)

11,7 млн грн

втрати (збитки) бюджету внаслідок прийняття необґрунтованих управлінських рішень

87,3 млн грн

неефективне управління державним майном

Об'єкти контролю:

ФДМУ, регіональні відділення ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях, по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях, по Київській, Черкаській та Чернігівській областях, по Львівській, Закарпатській та Волинській областях, по Одеській та Миколаївській областях, по Харківській, Донецькій та Луганській областях, по м. Києву

Період аудиту:

2017–2019 роки
та 9 місяців
2020 року

Перевірені кошти:

5 млрд 21,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

КМУ, ФДМУ та уповноважені органи управління об'єктами держвласності не забезпечили ухвалення своєчасних та дієвих організаційних рішень щодо передачі в оренду цілісних майнових комплексів та іншого майна держпідприємств, їх ефективного використання та підтримку в належному стані, стабільності і збільшення надходжень до державного бюджету орендної плати.

Через неякісне прогнозування протягом 2017–2020 років держбюджет недоотримав 2,6 млрд грн орендної плати за користування державним майном. Планові показники надходжень орендної плати визначалися Мінфіном лише на підставі прогнозів ФДМУ або фактичних надходжень за попередній рік. При цьому не враховувався індекс інфляції та не включалися платежі за новими договорами оренди.

Неприйняття органами, уповноваженими управляти держмайном, своєчасних управлінських рішень, невжиття ними заходів щодо повернення з оренди відповідних об'єктів призвело до неефективного управління таким майном.

Також встановлено, що в низці випадків у разі припинення договору оренди ФДМУ не забезпечив повернення в повному обсязі орендодавцю орендованого державного майна та не розробив дієвого механізму цього процесу.

✓ Рекомендації

ФДМУ спільно з іншими заінтересованими органами внести зміни до окремих нормативно-правових актів з метою узгодження їх з нормами Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

Органам, уповноваженим управляти об'єктами державної власності, забезпечити своєчасне прийняття в управління об'єктів державного нерухомого майна, щодо яких закінчився термін договорів оренди.

Мінфіну спільно з ФДМУ розробити та затвердити методику прогнозування надходжень до державного бюджету від орендної плати за користування майном, що перебуває в державній та комунальній власності.

ФДМУ:

- ✓ забезпечити удосконалення ІППС «Етап-Оренда»;
- ✓ розробити порядок виконання контрольних функцій у сфері оренди державного майна, а також типову форму звіту про результати проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди за використанням орендованого майна та виконанням умов договору оренди нерухомого державного майна.

✓ Реагування

Затверджено Методику розрахунку орендної плати за державне майно (постанова КМУ від 28.04.2021 № 630 «Деякі питання розрахунку орендної плати за державне майно»).

З метою правового врегулювання порядку повернення з оренди майна державних та комунальних підприємств ФДМУ підготовлено проєкт постанови КМУ «Про затвердження Порядку повернення орендованих єдиних майнових комплексів після припинення або розірвання договору оренди», який узгоджується із заінтересованими органами виконавчої влади.

За результатами вжитих заходів регіональними відділеннями ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях, Одеській та Миколаївській областях, Харківській, Донецькій та Луганській областях та по м. Києву **забезпечено надходження 286,8 млн грн заборгованості з орендної плати**, а також повернення орендарями державного майна за 295 договорами оренди, термін дії яких закінчився.

Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з електричної енергії до Державного бюджету України

(рішення Рахункової палати від 25 травня 2021 № 11-4)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

2,6 млрд грн

неналежний контроль органів виконавчої влади за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків і зборів

37,6 млн грн

несвоєчасне та не в повному обсязі перерахування бюджетних коштів (обов'язкових платежів)

При цьому зменшення обсягів виробництва електричної енергії у 2019 і 2020 роках становило лише 3,4% і 3,3% відповідно порівняно з попереднім роком.

Крім того, протягом II-півріччя 2019 року – I півріччя 2020 року середня ціна на електроенергію зменшилась на 13,7%. А ціна для населення практично не змінилися.

За 2018–2020 роки Державний бюджет України **недоотримав понад 2,6 млрд грн** акцизного податку з електроенергії.

Об'єкти контролю:

ДПС України, Офіс великих платників податків ДПС, Головне управління ДПС у Київській області, Енергетична митниця Держмитслужби, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Період аудиту:

2018–2020 роки

Перевірені кошти:

12 млрд 982,4 млн грн

✓ Ключові знахідки

КМУ, Мінфіном, Міненерго, НКРЕКП, ДПС (ДФС) не забезпечено своєчасної підготовки проєктів нормативно-правових актів та прийняття дієвих управлінських рішень для функціонування з 01.07.2019 нового ринку електричної енергії, а також створення ефективної системи контролю за суб'єктами господарювання, які провадили діяльність у цій сфері.

Майже 11 місяців (з 01.07.2019 по 23.05.2020) Податковий кодекс України не передбачав норм щодо оподаткування акцизним податком операцій з реалізації електроенергії на новому ринку, що негативно впливало на надходження податку до державного бюджету.

Прогнозування надходжень цього податку на 2018–2020 роки Мінфіном здійснювалось на підставі застарілої методики.

ДФС (ДПС) не забезпечено належного контролю за повнотою і своєчасністю сплати податку, зокрема, не виконано доведені Мінфіном індикативні (планові) показники надходжень податку з електроенергії, виробленої в Україні, достовірності та повноти обліку його платників. Після запровадження нового ринку електроенергії відбулося різке збільшення сум податкового боргу.

НКРЕКП не забезпечено в повному обсязі дотримання вимог нормативно-правових актів з питань ліцензування та оподаткування акцизним податком, зокрема в частині інформування ДФС (ДПС) щодо виданих, переоформлених, призупинених або анульованих ліцензій у п'ятиденний строк з дня здійснення таких дій, ведення Ліцензійного реєстру НКРЕКП.

✓ Рекомендації

КМУ розглянути питання доцільності запровадження оподаткування акцизним податком електроенергії, виробленої кваліфікованими когерентними установками та/або з відновлювальних джерел енергії, та підготувати відповідні пропозиції.

Мінфіну внести зміни до НПА, якими врегулювати окремі питання оподаткування акцизним податком з електроенергії та його адміністрування.

НКРЕКП розробити та здійснити заходи, спрямовані на підвищення ефективності виконання нею функцій органу ліцензування всіх видів діяльності суб'єктів господарювання на ринку електроенергії.

ДПС забезпечити належне виконання вимог Податкового кодексу України щодо повноти і достовірності обліку платників акцизного податку з електроенергії та контролю за її виробництвом, обігом та цільовим використанням, проведення суцільних камеральних перевірок поданої ними податкової звітності.

✓ Реагування

КМУ подано до Верховної Ради України законопроект, у якому пропонувалося відмінити податкові пільги з акцизного податку для виробників електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлювальних джерел енергії. Законопроект з цією пропозицією було прийнято у першому читанні, але з остаточної редакції Закону від 30.11.2021 № 1914 ці норми виключено.

НКРЕКП прийнято рішення про внесення змін до Інструкції щодо заповнення форми звітності № 3а-НКРЕКП- постачання електроенергії (місячна) «Звіт про діяльність постачальника електроенергії»; запроваджено інформаційний обмін з ДПС з питань ліцензування; розроблено Методику розрахунку штрафних санкцій за порушення законодавства (ліцензійних умов); узгоджено із законодавством Ліцензійний реєстр НКРЕКП.

ДПС проведено звірки з НКРЕКП даних ліцензіатів та платників акцизного податку з електроенергії; інформацію про виявлені розбіжності надано терорганам ДПС для виявлення фактів ухилення від оподаткування. Наказом ДПС затверджено нові Методичні рекомендації щодо визначення індикативних показників доходів та очікуваних надходжень платежів за основними напрямками роботи та у розрізі терорганів ДПС.

Аудит ефективності справляння доходів від власності суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

(рішення Рахункової палати від 22 червня 2021 року № 14-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Мінекономіки | 2019–2020 роки

- Неефективно контролювало діяльність суб'єктів господарювання, що належать до сфери його управління.
- Це негативно вплинуло на відрахування суб'єктами господарювання до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету відповідно до закону

Через неузгодженість податкового законодавства надходження донарахованих за результатами документальних перевірок зобов'язань зі сплати частини чистого прибутку в розмірі

4,2
млн грн

можливе лише після ухвалення судами відповідних рішень.

ВИЯВЛЕНО

Протягом 2019–2020 років чистий фінансовий результат (збиток) суб'єктів господарювання, що належали до сфери управління Мінекономіки, становив понад

11,7 млрд грн

понад **93** %

з яких – збитки, отримані господарськими товариствами. Отже, дивіденди, нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є корпоративні права держави, до державного бюджету ними не перераховувалися

Об'єкти контролю:

Мінекономіки, ДПС, головні управління ДПС у Вінницькій, Дніпропетровській та Харківській областях

Період аудиту:

2019–2020 роки
(2018 рік для аналізу)

Перевірені кошти:

116 млрд 234,5 млн грн

✓ Ключові знахідки

Мінекономіки не затвердило стратегічних планів **77 суб'єктів господарювання (СГ) зі 113 працюючих**, що належали до його сфери управління станом на 01.01.2021. При цьому **11** із цих СГ включені до Переліку об'єктів держвласності, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

Через відсутність затверджених форм звітності про виконання стратегічних планів, 36 працюючих СГ не звітували перед Міністерством. Не аналізувались та не переглядались стратегічні цілі СГ, методи й способи їх досягнення відповідно до пріоритетів державної політики. Лише 69 СГ у 2019 році та 65 СГ у 2020 році мали затверджені інвестплани, а інвестплани СГ на середньострокову перспективу (3–5 років) взагалі не затверджувались.

Понад 20% СГ у 2019 році та 29% у 2020 році провадили діяльність без затверджених фінпланів. У визначений законом строк на 2019 рік не затверджено фінплани 100 СГ, на 2020 рік – 71 СГ, на 2021 рік – 63 СГ.

У перевірений період Мінекономіки неналежно обліковувало СГ, що перебували у сфері його управління. Перелік із 491 СГ затверджено наказом Мінекономіки від 27.08.2020 № 1645, при цьому зміни до нього не вносилися, хоча фактична кількість суб'єктів змінювалась.

Мінекономіки не створило ефективної системи внутрішнього контролю. Відповідний структурний підрозділ не функціонує, оскільки спеціалістів до нього не призначено.

✓ Рекомендації

Мінфіну спільно з Мінекономіки підготувати та подати на розгляд проекти постанов Уряду щодо внесення змін до Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави та Порядку відрахування до держбюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями з метою врегулювання питань, пов'язаних з декларуванням та відрахуванням платниками частини чистого прибутку, дивідендів на державну частку господарських товариств, у статутних капіталах яких є корпоративні права держави.

Мінекономіки:

- ✓ упорядкувати облік СГ, що перебувають у сфері управління Міністерства, та забезпечити надання інформації з метою внесення змін до Єдиного реєстру об'єктів держвласності та Реєстру корпоративних прав держави;
- ✓ забезпечити відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» затвердження стратегічних планів розвитку державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють, річних фінансових, інвестиційних планів та інвестпланів на середньострокову перспективу (3–5 років) державних підприємств і господарських структур, що належать до сфери управління Мінекономіки, а також здійснення контролю за їх виконанням;
- ✓ забезпечити моніторинг фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів СГ, що належать до сфери управління Міністерства, вжити заходів щодо поліпшення роботи СГ.

✓ Реагування

ДПС підготовлено проєкт рішення Уряду щодо внесення змін до Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави та Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, документи узгоджуються із заінтересованими органами виконавчої влади.

Мінекономіки здійснюється розроблення нормативно-правового акта, яким передбачається зобов'язати суб'єктів господарювання надавати Мінекономіки інформацію про виконання стратегічних планів розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств та господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють.

Аудит ефективності виконання державними органами повноважень в частині контролю надходжень до державного бюджету адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

(рішення Рахункової палати від 13.07.2021 № 15-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

- Не розроблено порядку взаємодії МВС з Мін'юстом, ДСА та іншими органами влади щодо забезпечення контролю за надходженням адміністративних штрафів до бюджету.
- Не визначено державного органу, який координуватиме взаємодію органів виконавчої влади, підприємств, установ і громадських організацій у цій сфері.
- Не покращено взаємодії системи фіксації адміністративних правопорушень в автоматичному режимі з автоматизованою системою виконавчого провадження, що унеможливує отримання інформації в електронному вигляді про сплачені штрафи на стадії примусового виконання рішення.

Як наслідок – значно ускладнено процес контролю за надходженнями адміністративних штрафів до державного бюджету.

Об'єкти контролю:

Нацполіція, Департамент патрульної поліції (ДПП), управління патрульної поліції (УПП) у Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Одеській та Харківській областях

Період аудиту:

2018–2020 роки та I квартал 2021 року

Перевірені кошти:

3 млрд 289,7 млн грн

ВИЯВЛЕНО

1,2 млрд грн

несвоєчасне та не в повному обсязі перерахування до бюджету коштів (обов'язкових платежів)

2,6 млрд грн

недонадходження до державного бюджету адміністративних штрафів порушниками правил дорожнього руху (за розрахунками)

✓ Ключові знахідки

Протягом 2018–2020 років обсяг накладених адмінштрафів збільшився на 46,1% (з 1375,5 до 2009,5 млн грн), надходження таких штрафів до держбюджету зросли на 58,9% (з 651,2 до 1034,6 млн гривень).

Водночас несплата з різних причин порушниками ПДД накладених на них адмінштрафів спричиняє ризики недонадходжень до держбюджету, за розрахунками, у розмірі понад 2,6 млрд гривень.

Унаслідок закриття судами справ про адмінправопорушення та скасування постанов про накладення адміністративного стягнення за результатами адміністративного та судового оскарження порушниками ПДД до держбюджету, за розрахунками, не надійшло понад 1,1 млрд гривень.

Крім того, встановлено неналежне оформлення патрульними матеріалів про адмінправопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, що призвело до скасування як поліцією, так і судами 36,5 тис. (40,7% оскаржуваних) постанов про накладення адміністративного стягнення. Як наслідок, держбюджетом недоотримано, за розрахунками, 49,3 млн грн штрафів.

Через відсутність у порушників-боржників майна та грошових коштів, на які можна звернути стягнення, є ризики недонадходження до держбюджету накладених адмінштрафів.

✓ Рекомендації

КМУ доручити Мін'юсту врегулювати питання перерахування органами ДВС коштів за допомогою платіжного доручення окремо за кожну виконану постанову або протокол з обов'язковим зазначенням серії та номера постанови або протоколу, які надійшли для виконання.

МВС разом із заінтересованими органами розробити та затвердити порядок взаємодії МВС з Мін'юстом, ДСА та іншими державними органами щодо забезпечення контролю за надходженням до бюджету адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Нацполіції ініціювати внесення змін до Положення про Національну поліцію в частині визначення повноважень щодо здійснення контролю за справлянням надходжень до бюджету у вигляді адміністративних штрафів та інших санкцій, адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксованих в автоматичному режимі, плати за надання інших адміністративних послуг у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

✓ Реагування

Мін'юстом оновлено автоматизовану систему виконавчого провадження: створено можливості формування платіжних доручень державними виконавцями із зазначенням реквізитів виконавчого документа.

Департаментом державної виконавчої служби Мін'юсту на адреси територіальних управлінь забезпечення примусового виконання рішень міжрегіональних управлінь Мін'юсту надіслано доручення щодо забезпечення дотримання вимог чинного законодавства під час формування платіжного доручення про перерахування стягнутих за виконавчими провадженнями коштів.

МВС вживаються заходи в частині розроблення та затвердження порядку взаємодії МВС з Мін'юстом, ДСА та іншими державними органами щодо забезпечення контролю за надходженням до бюджету адміністративних штрафів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

МВС опрацьовується нормативно-правовий акт щодо приведення Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі та Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, у відповідність із нормами КУпАП.

Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції

(рішення Рахункової палати від 14 вересня 2021 року № 20-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

КМУ

Мінфін

Держмитслужба

ДФС

не забезпечено ефективного митного контролю та адміністрування податків

Як наслідок, не забезпечено запобігання нелегальному імпорту та контрабанді товарів в Україну, що призвело як до втрат надходжень митних платежів до державного бюджету, так і до створення нерівних конкурентних умов в економіці країни.

- Не організовано належного обміну інформацією та взаємодії між підрозділами Держмитслужби, ДПС, Казначейства і правоохоронними органами.
- Залишається вкрай низьким рівень сплати порушниками митного законодавства накладених митними органами штрафів.
- Нормативно-правове регулювання питання справляння податків на міжнародну торгівлю недосконале і неузгоджене.

10–14 млрд грн

недонадходження до державного бюджету ввізного мита за 2019 і 2020 роки (за розрахунками)

2,7 млрд грн

несвоєчасне та не в повному обсязі перерахування бюджетних коштів (обов'язкових платежів)

Об'єкти контролю:

Мінфін, Держмитслужба, митниці Держмитслужби: Галицька, Дніпровська, Київська, Одеська, Слобожанська

Період аудиту:

2019–2020 роки та I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

77 млрд 885,3 млн грн

✓ Ключові знахідки

За розрахунками Рахункової палати, зважаючи на можливі обсяги нелегального імпорту та контрабанди товарів і середньозважених ставок ввізного мита, які застосовувались Мінфіном при прогнозуванні надходжень цього податку, держбюджет протягом 2019–2020 років **міг би отримати 10–14 млрд грн ввізного мита**.

ДФС і Держмитслужбою не забезпечено належного митного контролю при здійсненні суб'єктами ЗЕД операцій з імпорту товарів та адміністрування податків на міжнародну торгівлю. Значна частина обладнання митниць, необхідного для ефективного проведення митного контролю, перебуває в неробочому стані, що збільшує час, необхідний для здійснення контролю, та створює корупційні ризики при митному оформленні товарів і транспортних засобів, а також ризики ввезення в Україну нелегального імпорту. Станом на 01.07.2021 не працювали 9 із 10 наявних детекторів дорогоцінних металів; 8 із 16 детекторів дорогоцінних каменів; 19 із 26 скануючих мобільних систем і 34 із 117 стаціонарних; 15 із 34 вагових комплексів; 11 із 49 комплектів для виявлення контрабанди.

Загалом протягом 2019 – I півріччя 2021 року **митними органами виявлено понад 50 тис. порушень і застосовано штрафів на 934 млн грн**, з яких до держбюджету надійшло лише 164 млн грн (майже 18%). Неefективність заходів із притягнення до відповідальності суб'єктів ЗЕД, які здійснили порушення митних правил, призводить до поширення застосування схем нелегального імпорту в Україну товарів і транспортних засобів та негативно впливає на рівень доходів держбюджету від зовнішньоекономічної діяльності.

✓ Рекомендації

Мінфіну розробити проекти актів для узгодження між собою норм законів України щодо справляння податків на міжнародну торгівлю, окремих постанов Уряду з нормами діючих законів України; поліпшити фінансове забезпечення потреб митних органів в обладнанні, яке необхідне для підвищення ефективності митного контролю.

Держмитслужбі:

✓ забезпечити постійний контроль за виконанням наданих митницям завдань із проведення контрольно-перевірочних заходів, а також посилити контроль за правильністю декларування митної вартості імпортованих товарів;

✓ пришвидшити введення в експлуатацію наявних вагових комплексів та інших техзасобів, необхідних для якісного проведення митного контролю, а також розроблення інформсистеми «Митний аудит» з одночасним запровадженням технічних можливостей програми щодо введення в базу даних деталізованої інформації про результати проведених документальних перевірок;

✓ забезпечити ефективну взаємодію та обмін інформацією з органами держвлади України щодо митної справи, а також з громадськими організаціями та суб'єктами господарювання з питань цін на світових товарних ринках на певні види товарів.

✓ Реагування

У додатку № 1 до Закону України «Про Державний бюджет на 2022 рік» прогнозні показники надходжень особливих видів мита та сезонного мита виокремлено в окремий код бюджетної класифікації доходів 15030000.

Мінфіном розроблено законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України», в якому, зокрема, запропоновано доповнити частину другу статті 29 Бюджетного кодексу України новим пунктом 10¹ «Особливі види мита та сезонне мито».

Держмитслужбою та ДПС створено канал доступу посадових осіб митних органів до інформаційних ресурсів податкових органів.

Держмитслужбою здійснюється введення в експлуатацію вагових комплексів на пунктах пропуску «Ужгород» і «Чоп» та проводиться тестування системи «Митний аудит», яка спрямована на підвищення ефективності контролю за імпортерами.

Укладено Меморандуми з ТПП України, ДП «Держзовнішпекспертиза» та ДП «Укрпромзовнішпекспертиза» щодо надання інформації про світові ціни на окремі групи товарів.

Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та сплати до державного бюджету збору на обов'язкове державне пенсійне страхування

(рішення Рахункової палати від 12 жовтня 2021 року № 24-4)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

Нормативно-правова база в частині сплати збору є недосконалою

Систему обліку і контролю за сплатою збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що діяла в Пенсійному фонді України (ПФУ) протягом 2019 – I півріччя 2021 року, не впорядковано. Отже, контроль за повнотою нарахування та сплати збору був неефективним.

Надходження збору до загального фонду держбюджету у 2019 – I півріччі 2021 року становили 24,3 млрд грн – 4,6% обсягу видатків державного бюджету (523 млрд грн), спрямованих Пенсійному фонду протягом цього періоду на реалізацію державної політики з питань пенсійного забезпечення.

70,7 млн грн

застосовування господарюючими суб'єктами схем мінімізації платежів до бюджету внаслідок недосконалості законодавства

Об'єкти контролю:

Мінфін, Пенсійний фонд України, ДПС, головні управління ПФУ у Київській, Дніпропетровській, Харківській, Одеській, Львівській областях та в м. Києві; Головний сервісний центр МВС; Регіональний сервісний центр Головного сервісного центру МВС у Київській, Дніпропетровській, Одеській, Харківській, Львівській, Вінницькій, Рівненській областях та в м. Києві

Період аудиту: Перевірені кошти:
2019–2020 роки та 24 млрд 333,6 млн грн
I півріччя 2021 року

✓ Ключові знахідки

Мінфіном не створено ефективного механізму планування збору, попри те, що Бюджетним кодексом України на нього покладено повноваження щодо прогнозування доходів бюджету, планування та розподіл затверджених законами про державний бюджет показників надходжень збору Мінфін не здійснював. Методика прогнозування надходжень збору Мінфіном не розроблена, інструктивні листи до ПФУ не надсилались. Індикативні показники надходжень збору до бюджету (щомісяця) в обсягах, визначених ПФУ, доводилися до головних управлінь ПФУ. Через незатвердження ПФУ організаційно-розпорядчих актів, які б регулювали механізм планування надходжень збору, тероргани ПФУ до формування прогнозних показників не залучалися, що призводило як до коригування планових, так і значних відхилень фактичних показників надходження збору. Система обліку і контролю за сплатою збору, що діяла в ПФУ протягом 2019 – I півріччя 2021 року, була невпорядкованою та не забезпечувала належного виконання повноважень, визначених постановою КМУ «Деякі питання ведення обліку податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету». Порядок сплати збору під час клеймування ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів суб'єктами господарювання був неефективним та таким, що створював ризики недонадходжень до держбюджету коштів. Виявлено випадки заниження при нарахуванні та сплаті збору до держбюджету (в окремих випадках на понад 97%) окремими суб'єктами господарювання, які здійснюють реалізацію транспортних засобів, вартості легкових автомобілів у договорах купівлі-продажу.

✓ Рекомендації

Мінсоцполітики спільно із заінтересованими органами держвлади розробити проекти актів щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України, Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» та інших актів щодо правового унормування системи адміністрування збору з окремих видів господарських операцій, визначення порядку обліку та контролю за сплатою цих платежів до держбюджету, запровадження відповідальності платників збору у разі повної або часткової несплати і внести їх на розгляд Уряду. **ПФУ** забезпечити погодження з Мінсоцполітики та затвердження правлінням фонду проекту постанови «Про затвердження порядку подання звітів через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України». **ГСЦ МВС, РСЦ ГСЦ МВС у Київській, Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Одеській, Рівненській, Вінницькій областях та м. Києві** забезпечити належне виконання повноважень при здійсненні територіальними сервісними центрами МВС першої реєстрації транспортних засобів з метою уникнення випадків несплати в повному обсязі збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при набутті права власності на легкові автомобілі.

✓ Реагування

ПФУ розроблено та погоджено з Мінсоцполітики проект постанови правління «Про затвердження порядку подання звітів через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України»; розроблено проект постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування» щодо звітування про нарахування та сплату збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з вартості послуг стільникового зв'язку. **Головним сервісним центром МВС** ініційовано перед Мінсоцполітики та ПФУ питання внесення змін до відповідних НПА і належної взаємодії працівників органів ПФУ із сервісними центрами МВС та забезпечення безпосереднього доступу посадових осіб органів ПФУ до Єдиного держреєстру транспортних засобів відповідно до діючого порядку. **ГСЦ МВС** вжито організаційних заходів щодо забезпечення та посилення контролю регіональних сервісних центрів ГСЦ МВС (філій ГСЦ МВС) за здійсненням реєстрації легкових автомобілів лише за умови сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

Аудит ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води

(рішення Рахункової палати від 9 листопада 2021 року № 27-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Держводагентство

Держекоінспекція

Держгеонадра

(ДПС)

Як наслідок, рента належним чином не стимулює користувачів до раціонального використання та відтворення водних ресурсів.

- Ефективні механізми рентного регулювання для раціонального використання та збереження водних ресурсів не створені.
- Діючий механізм рентної плати не стимулює водокористувачів до скорочення безповоротних втрат, дотримання норм і лімітів споживання води.

2018 – I півріччя 2021 року до загального фонду державного бюджету надійшло майже

2,5 млрд грн
рентної плати

Проте її питома вага у загальній сумі податкових надходжень зменшилася з 0,11% у 2018 році до 0,07% у першому півріччі 2021 року.

ВИЯВЛЕНО

75,2 млн грн

неналежний контроль органів виконавчої влади за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків і зборів

0,2 млн грн

незастосування штрафних санкцій та пені

Об'єкти контролю:

Міндовкілля, Держводагентство, ДПС, сектори Держводагентства у Вінницькій, Дніпропетровській та Харківській областях, ГУ ДПС у Вінницькій, Дніпропетровській, Харківській та Київській областях

Період аудиту:

2018–2020 роки та I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

3 млрд 54,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

У 2020 році порівняно з 2018 роком на 0,4% знизилась обсяги використання води, а втрати при її транспортуванні навпаки зросли на 4,2%. На 33% збільшилися встановлені ліміти використання води, які значно перевищували фактичні обсяги використання. Це свідчить про нераціональне використання забраних водних ресурсів. Понад 70% обсягів втраченої води припадає на житлово-комунальне господарство.

До березня 2021 року державний облік не враховував водокористування при здійсненні забору та/або використанні від 5 до 20 куб. м води. Це негативно впливало на достовірність та повноту державного обліку і давало змогу платникам податків ухилятися від сплати ренти.

Мінприроди до червня 2017 року неналежно обліковувало дозволи на спецвикористання води, видані Радою міністрів АПК, обласними, Київською, Севастопольською міськими держадміністраціями. Як наслідок, облік водокористувачів та контроль за залученням їх до оподаткування рентою є неповним.

Держводагентство та його тероргани не забезпечили дотримання вимог нормативно-правових актів при розгляді заяв та видачі дозволів на спецводокористування. Крім того, порушувалися терміни реєстрації, розгляду заяв, видачі та анулювання дозволів на спеціальне водокористування.

ДПС та її тероргани неналежно контролювали повноту обліку платників ренти, подання ними податкової звітності та дотримання норм чинного законодавства щодо повноти і своєчасності сплати податку, що призвело до низької результативності контрольної-перевірочної роботи.

Заходи державного нагляду у сфері охорони вод, раціонального використання та відтворення водних ресурсів, що здійснювались **Держекоінспекцією**, були неефективними та не забезпечували запобігання порушенням законодавства у цій сфері.

✓ Рекомендації

Міндовкілля:

✓ підготувати та внести на розгляд КМУ проєкт нормативно-правового акта щодо узгодження норм Водного кодексу України та Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» в частині видачі дублікату та підстав для переоформлення дозволу на спеціальне водокористування;

✓ вжити заходів щодо впровадження електронної взаємодії між порталом електронних послуг Держводагентства та ЄДР з метою виконання вимог нормативно-правових актів у частині внесення до ЄДР відомостей про видачу дозволів на спеціальне водокористування.

✓ Реагування

Держводагентством за дорученням Міндовкілля підготовлено проєкт Закону України «Про внесення змін до Водного кодексу України щодо впорядкування процедури, пов'язаної з припиненням права на спеціальне водокористування».

Держводагентством та ДПС затверджено плани заходів щодо усунення порушень та недоліків, якими передбачено реалізацію виконання рекомендацій Рахункової палати.

За результатами вжитих заходів ГУ ДПС у Вінницькій та Дніпропетровській областях забезпечено подання платниками **89 уточнюючих декларацій з рентної плати на збільшення податкових зобов'язань у сумі 239 тис. грн**, за результатами проведення камеральних перевірок податкової звітності **застосовано 201 тис. грн штрафних (фінансових) санкцій**.

Аудит ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з алкогольних напоїв до державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-6)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

До держбюджету надійшло майже **42 млрд грн** акцизного податку з алкогольних напоїв, імпортованих та вироблених в Україні. Проте питома вага цього податку у загальній сумі податкових надходжень **зменшилася з 1,9% у 2018 році до 1,6%** за 9 місяців 2021 року.

Незабезпечення ДФС, ДПС і Держмитслужбою належної міжгалузевої координації з питань адміністрування акцизного податку з алкогольних напоїв, дієвого контролю за їх виробництвом та обігом **створило передумови для нелегального виробництва та обігу цієї продукції** і, як наслідок, **до ненадходження податку до держбюджету**.

Не врегульовано на законодавчому рівні питання торгівлі алкогольними напоями через мережу Інтернет. Неможливо достовірно визначити вік покупця, а отже, є ризики реалізації такої продукції неповнолітнім

ВИЯВЛЕНО

Більше **50%**
Частка **нелегального**
міцного алкоголю

9 млрд грн
недоотримує
держбюджет
на рік

Об'єкти контролю:

ДПС, ДФС, Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків, головні управління ДПС у Дніпропетровській, Одеській, Тернопільській, Львівській, Черкаській областях та у м. Києві, Дніпровська, Київська, Одеська митниці Держмитслужби

Період аудиту:

2019–2020 роки та
9 місяців 2021 року

Перевірені кошти:

41 млрд 555,1 млн грн

✓ Ключові знахідки

Нормативно-правове регулювання питань справляння акцизного податку з алкогольних напоїв, у тому числі і щодо продажу такої продукції через мережу Інтернет, залишається неузгодженим і недосконалим.

Не виконано в повному обсязі Плану заходів з реалізації Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка», що негативно вплинуло на ефективність контролю за виробництвом і обігом алкогольних напоїв та повнотою сплати акцизного податку з цієї продукції.

Порядок звітування про виробництво та обіг алкогольних напоїв є недосконалим, що унеможлиблює здійснення ґрунтовного аналізу ринку алкогольних напоїв та створює передумови для функціонування нелегального виробництва та обігу алкогольних напоїв і ухилення від сплати акцизного податку з алкогольних напоїв до державного бюджету.

Аудит засвідчив низький рівень сплати штрафів (фінансових санкцій), застосованих органами ДФС (ДПС), та донарахованих сум акцизного податку з алкогольних напоїв. Так, за результатами камеральних перевірок до бюджету сплачено 70 % нарахованих сум, фактичних перевірок – 53,2%, документальних (планових і позапланових) – 0,5%.

Контроль органами ДФС (Держмитслужби) за незаконним переміщенням спирту та алкогольних напоїв був малоефективним. За 2019–2020 роки і 8 місяців 2021 року митники вилучили понад 158 тис. л спирту, понад 25 тис. л алкогольних напоїв та понад 2 млн предметів, схожих на марку акцизного податку. При цьому, майже 74% обсягів вилученого спирту повернули власникам за рішенням суду, що свідчить про необґрунтованість окремих рішень митних органів, а також непродуктивність витрат коштів державного бюджету на сплату судового збору за цими справами.

✓ Рекомендації

Мінфіну, Мінекономіки забезпечити розроблення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів у сфері виробництва та обігу підакцизних товарів щодо забезпечення функціонування автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка» та врегулювання питань торгівлі алкогольними напоями через мережу Інтернет або заборони такої торгівлі.

Мінфіну узгодити з чинним законодавством постанови Кабінету Міністрів України та накази Мінфіну з питань регулювання виробництва, обігу, продажу алкогольних напоїв та адміністрування акцизного податку.

ДПС покращити державний контроль за зовнішньоекономічними операціями з алкогольними напоями та здійснити розподіл функцій видачі ліцензій на виробництво і торгівлю алкогольними напоями та контроль за дотриманням ліцензіатами вимог ліцензійних умов між різними державними органами.

✓ Реагування

Термін не настав.

2.3. ЗАХОДИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ

Рахунковою палатою у звітному році за цим напрямом здійснено 7 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), із них шістьом присвоєно гриф «Таємно» та одному – грифом «Цілком таємно».

Під час зазначених заходів перевірено **25 об'єктів** та **51,8 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами проведених контрольних заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **5,2 млрд грн**, що становить **2,9%** загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Головному управлінню розвідки Міністерства оборони України («Таємно»). Відповідальними за здійснення аудиту були члени Рахункової палати: Голова Рахункової палати **Валерій Пацкан** та члени Рахункової палати **Василь Невідомий** і **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення діяльності органів системи Служби безпеки України («Таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Цезар Огонь**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на інформаційно-аналітичне забезпечення координаційної діяльності у сфері національної безпеки і оборони Ради національної безпеки і оборони України («Таємно»). Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на капітальний ремонт (відновлення) озброєння та військової техніки Збройних Сил України («Таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів на заходи з інженерно-технічного облаштування кордону («Таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України на розвиток і модернізацію державної системи спеціального зв'язку та захисту інформації («Таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на тилове забезпечення Збройних Сил України (придбання пально-мастильних матеріалів, продовольче та речове забезпечення особового складу Збройних Сил України) («Цілком таємно»). Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.

2.4. Заходи у сфері судової влади, юстиції та запобігання корупції

З питань функціонування судової влади, юстиції та запобігання корупції проведено 5 контрольних заходи, за результатами яких встановлено порушень і недоліків на загальну суму **8,2 млрд грн**, що становить **4,6%** загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік. Під час контрольних заходів перевірено **31 об'єкт** та майже **21 млрд грн** бюджетних коштів.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації. Відповідальний – член Рахункової палати **Віктор Богун**.
- Аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.
- Аудит ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів(посадових осіб). Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству з питань запобігання корупції виділених на керівництво та управління у сфері запобігання корупції та на фінансування статутної діяльності політичних партій. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації

(рішення Рахункової палати від 22 червня 2021 року № 14-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Відсутність належної IT-інфраструктури та можливостей використання інформаційних систем і електронного правосуддя гальмують реалізацію судової реформи.

Незважаючи на покладання на ДСА України відповідальності за належну організацію функціонування ЄСІТС впродовж 2018–2020 років **ДСА цю функцію передала до адміністраторів** – державних підприємств «Інформаційні судові системи» та «Центр судових сервісів». При цьому **належного контролю за виконанням всіх вимог до підсистем (модулів) відповідно до затвердженої Концепції з побудови системи ДСА не забезпечено.**

ДП «Інформаційні судові системи» фактично самостійно формувало Концепцію побудови системи, Технічне завдання та техніко-економічне обґрунтування. Рішення адміністратора формально погоджувалися ДСА України. Зміни до Концепції та її технічного завдання підготовлено адміністратором та схвалено державним замовником, проте не погоджено Мінцифри, що призвело до зростання в 5,5 раза вартості програмного забезпечення.

Об'єкти контролю:

Державна судова адміністрація України; Державне підприємство «Інформаційні судові системи»; Державне підприємство «Центр судових сервісів»; 15 судів

ВИЯВЛЕНО

192,6 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

59,6 млн грн

Порушення, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку

108,4 млн грн

нерезультативне та неекономічне використання коштів

70,4 млн грн

неефективне управління коштами та державним майном

Період аудиту:

2018–2020 роки

Перевірені кошти:

980,9 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>ДСА як головним розпорядником протягом 2018–2020 років бюджетних коштів на виконання заходів з інформатизації використано 980,9 млн гривень. При цьому, використання коштів здійснювалось без належного внутрішнього контролю, рішення про їх витрачання були несвоєчасними та неефективними, а окремі з них містили ознаки кримінальних правопорушень. Загалом, засвідчено цілу низку непослідовних рішень при створенні Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС). Це і необ'єктивне визначення строків запуску системи, без урахування складності створення такої системи, і об'єднання функцій розробників та адміністраторів і кваліфікація кадрів тощо.</p> <p>Однією з причин такого стану є відсутність у структурі ДСА України підрозділу, відповідального за впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та забезпечення її функціонування (Центр управління проектами ЄСІТС).</p> <p>Як наслідок, ЄСІТС у законодавчо рекомендований термін не створена та не впроваджена.</p>	<p>Державній судовій адміністрації України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розробити план заходів із впровадження ЄСІТС з урахуванням Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження ЄСІТС»; ✓ внести на розгляд Вищої ради правосуддя подання щодо граничної чисельності працівників ДСА України для створення Центру управління проектами ЄСІТС. <p>Вищій раді правосуддя:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ затвердити нову граничну чисельність працівників ДСА України з урахуванням створення Центру управління проектами ЄСІТС; ✓ пришвидчити розгляд Положення про ЄСІТС та/або положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів). 	<p>У липні 2021 року ДСА України внесено на розгляд Вищої ради правосуддя (ВРП) подання щодо визначення граничної чисельності працівників ДСА України з урахуванням створення Центру управління проектами ЄСІТС.</p> <p>Рішенням ВРП затверджено Положення про порядок функціонування окремих підсистем ЄСІТС та збільшено граничну чисельність працівників ДСА України на п'ять одиниць, у тому числі для створення Центру управління проектами ЄСІТС.</p> <p>ДП «ІСС» видано наказ «Про посилення контролю за плануванням потреби у фінансових ресурсах та ефективним використанням бюджетних коштів» і визначено відповідальних осіб.</p> <p>ДП «ЦСС» завершило всі доопрацювання програмного забезпечення підсистем ЄСІТС «Електронний суд», «Електронний кабінет» та підсистем захищеного відео-конференцз'язку які готові до введення у промислово експлуатацію.</p>

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 12 жовтня 2021 року № 24-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ	ВИЯВЛЕНО
----------------------------	----------

Реформування в Україні пенітенціарної системи не завершено

Протягом п'яти років реалізації реформи **не прийнято закону про пенітенціарну систему**, який відповідно до Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України мав стати першочерговим кроком удосконалення законодавства.

Створено ризики втрати державного нерухомого майна та земельних ділянок, оскільки у реєстрі речових прав на нерухоме майно зареєстровано право власності лише на 43,5% загальної кількості об'єктів державної власності ДКВС.

155,9 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

7 млрд 119 млн грн

порушення, допущені при плануванні бюджетних коштів

62,1 млн грн

неефективне використання коштів

1 млн грн

неефективне управління коштами

Об'єкти контролю:

Мін'юст, Центральне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції України, Адміністрація Державної кримінально-виконавчої служби України, Державна установа «Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України», Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»

Період аудиту:

2018–2019 роки,
I півріччя
2020 року

Перевірені кошти:

17 млрд 496,9 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Кошти держбюджету на реформу пенітенціарної системи в Україні використано, при цьому не досягнуто впровадження визначених цілей і заходів.</p> <p>Неприйняття Закону України «Про пенітенціарну систему» унеможливило забезпечення Мін'юстом унормування існуючих правових неузгодженостей Кримінально-виконавчого кодексу України та Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» з іншими нормативно-правовими актами. Як наслідок, дії Міністерства під час реформування пенітенціарної служби були несистемними, фрагментарними, формальними.</p> <p>Через невиконання повноважень, визначених Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», Мін'юстом не забезпечено реєстрацію у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно речових прав на нерухомі об'єкти державної власності ДКВС, що перебувають у сфері управління Міністерства. Відповідно, немає підстав, визначених Законом України «Про управління об'єктами державної власності», для внесення відомостей про ці об'єкти до Єдиного реєстру об'єктів державної власності, що формується ФДМУ.</p> <p>На час здійснення аудиту в реєстрі речових прав на нерухоме майно зареєстровано право власності лише на 43,5% об'єктів державної власності ДКВС, що створило ризики втрати державного нерухомого майна (будівель і споруд) та земельних ділянок, насамперед с/г призначення, і ділянок, розміщених у приміських зонах.</p>	<p>ВРУ включити до порядку денного шостої сесії дев'ятого скликання законопроект «Про пенітенціарну систему».</p> <p>КМУ розглянути на засіданні інформацію про хід реалізації Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України.</p> <p>Міністерству юстиції України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ активізувати роботу з реєстрації речових прав на нерухомі об'єкти державної власності ДКВС, що перебувають у сфері управління Мін'юсту, у Держреєстрі речових прав на нерухоме майно, та роботу самостійних структурних підрозділів апарату щодо виконання покладених на Міністерство функцій, пов'язаних з управлінням об'єктами державної власності; ✓ розробити та в установленому порядку внести на розгляд КМУ проект змін до Порядку оптимізації діяльності слідчих ізоляторів, установ виконання покарань та підприємств установ виконання покарань в частині визначення термінів перебування на консервації оптимізованих об'єктів системи ДКВС; ✓ вжити заходів щодо розроблення типових штатних нормативів із визначення чисельності штатних одиниць Генеральної дирекції. 	<p>До Єдиного реєстру досудових розслідувань 15.11.2021 внесено відомості за № 42021000000002327 за актом зловживань своїм службовим становищем працівників Міністерства юстиції України, Державної кримінально-виконавчої служби України та Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України».</p>

Аудит ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини

(рішення Рахункової палати від 26 жовтня 2021 року № 26-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Нормативно-правове забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини **у цілому є достатнім.**

Водночас **окремі питання потребують врегулювання.** Зокрема, необхідно розробити та затвердити порядок використання коштів держбюджету за бюджетною програмою «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини», а також прийняти Закон України «Про медіацію».

ВИЯВЛЕНО

0,7 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

1,2 млн грн

неекономне використання коштів

10,9 млн грн

неефективне управління коштами

112,3 млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

Об'єкти контролю:

Міністерство юстиції України

Період аудиту:

2019–2020 роки, I півріччя
2021 року

Перевірені кошти:

1 млрд 116,5 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Мін'юстом не розроблено та не забезпечено затвердження порядку використання коштів держбюджету за КПКВК 3601150 «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в ЄСПЛ», що, згідно зі статтею 116 Бюджетного кодексу України, є порушенням бюджетного законодавства. Як наслідок, Рахункова палата не може належно оцінити ефективність використання у 2019–2020 роках і I півріччі 2021 року понад 1,1 млрд гривень.</p> <p>Через відтермінування Мін'юстом реалізації експериментального проєкту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розглядів у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України закордонні юридичні фірми залучають до цього процесу українських юристів, що спричиняє значне фінансове навантаження на Держбюджет України – майже 1 млн дол. США у 2020 році.</p>	<p>ВРУ розглянути у другому читанні законопроект «Про медіацію».</p> <p>КМУ забезпечити прийняття рішення щодо затвердження порядку використання коштів держбюджету за бюджетною програмою 3601150 «Забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в ЄСПЛ».</p> <p>Мін'юсту:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розробити та забезпечити затвердження порядку використання коштів держбюджету за бюджетною програмою 3601150, в якому передбачити окремий напрям «Банківські послуги (комісія банку)»; ✓ подати на розгляд КМУ проєкт постанови «Про реалізацію експериментального проєкту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розглядів в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України»; ✓ здійснювати ефективне управління бюджетними коштами та не допускати утворення залишку і повернення до держбюджету невикористаних асигнувань. 	<p>Закон України «Про медіацію» прийнято 16.11.2021. Мін'юстом розроблено та надано на погодження Мінфіну, Мінекономіки, Мінцифри та НАЗК проєкт постанови КМУ «Про внесення змін до постанови КМУ від 5 серпня 2003 р. № 1198», з метою зокрема, приведення Порядку фінансування витрат, пов'язаних із захистом прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також із забезпеченням представництва України у ЄСПЛ у відповідність із Бюджетним кодексом України. Також цей проєкт постанови передбачає доповнення Порядку положенням, яке регулює оплату банківських послуг. Для реалізації експериментального проєкту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України Мін'юстом розроблено проєкт постанови КМУ, який включено до Плану роботи Мін'юсту на 2022 рік, та передбачається вжиття заходів з метою його реалізації.</p> <p>Мін'юстом взято до відома та до виконання рекомендації щодо забезпечення обґрунтування потреби у бюджетних коштах при складанні бюджетних запитів на наступні бюджетні періоди та усунення виявлених порушень і недоліків.</p>

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)

(рішення Рахункової палати від 9 листопада 2021 року № 27-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та Бюджетним кодексом України створено передумови для несправляння приватними виконавцями до державного бюджету частки виконавчого збору.

Правова колізія норм законів України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та «Про державну службу» призвела до нерівності в оплаті праці державних виконавців органів ДВС у системі Мін'юсту і інших державних службовців: лише за півтора року виплачено **171,4 млн грн** винагороди, що не узгоджується із загальним законодавством про державну службу.

Після запровадження у 2016 році законами інституту приватних виконавців потенційно можливі втрати доходів державного бюджету, за розрахунками, становили у 2020 та I півріччі 2021 року **334,4 млн гривень**

ВИЯВЛЕНО

95,6

 млн грн

неекономне використання коштів

312,6

 млн грн

порушення, допущенні при плануванні коштів

Об'єкти контролю:

Міністерство юстиції України

Період аудиту:

2020 рік, I півріччя
2021 року

Перевірені кошти:

2 млрд 711,3 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Мін'юстом не забезпечено ефективного планування та використання коштів держбюджету, виділених за КПКВК 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції» на реалізацію держполітики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб). Аналізом нормативно-правових актів встановлено правову колізію норм законів «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» та «Про державну службу». Отримання держвиконавцями міжрегіонального управління державної виконавчої служби (ДВС) у системі Мін'юсту винагороди свідчить про нерівність в оплаті праці порівняно з іншими держслужбовцями.</p>	<p>КМУ доручити Мін'юсту внести на розгляд Уряду пропозиції про усунення правової колізії чинних актів законодавства щодо виплати державним виконавцям органів ДВС – держслужбовцям винагороди за рахунок виконавчого збору.</p> <p>Міністерству юстиції України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ опрацювати питання запровадження у держбюджеті окремої бюджетної програми для фінансування заходів із забезпечення функціонування системи органів ДВС та виконання ними завдання із формування та реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб); ✓ удосконалити включені до паспортів результативні показники затрат та якості, які характеризують виконання завдань і функцій у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб); ✓ забезпечити обґрунтоване планування видатків державного бюджету на забезпечення діяльності Департаменту ДВС у складі апарату Мін'юсту і територіальних органів юстиції; ✓ забезпечити пропорційний розподіл виділених бюджетних асигнувань на забезпечення діяльності Департаменту ДВС у складі апарату Мін'юсту і територіальних органів юстиції відповідно до обумовленої цими підрозділами потреби в коштах; ✓ забезпечити при складанні бюджетних запитів на наступні бюджетні періоди обґрунтування потреби у бюджетних коштах; ✓ дотримуватись норм чинних нормативно-правових актів, що регламентують складання проєктів кошторисів та включення до них видатків на оплату праці, зокрема в частині стимулюючих виплат. 	<p>Мін'юстом рекомендації щодо усунення порушень і недоліків за результатами проведеного аудиту взято до відома та виконання.</p> <p>Зокрема, встановлено вимоги до міжрегіональних управлінь Мін'юсту щодо забезпечення при складанні пропозицій до проєкту держбюджету на наступні бюджетні періоди належного обґрунтування потреби в бюджетних коштах, дотримання норм чинних нормативно-правових актів, що регламентують складання проєктів кошторисів та включення до них обсягів бюджетних асигнувань, забезпечення дієвого внутрішнього контролю за плануванням та ефективним використанням бюджетних коштів і забезпечення управління бюджетними коштами.</p>

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству з питань запобігання корупції, виділених на керівництво та управління у сфері запобігання корупції та на фінансування статутної діяльності політичних партій

(рішення Рахункової палати від 7 грудня 2021 року № 32-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Закон України «Про політичні партії в Україні» не передбачає процедури доведення політичним партіям плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань, та не зобов'язує політичні партії, що отримують бюджетне фінансування, використовувати такі кошти відповідно до вимог бюджетного законодавства на підставі плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань.

НАЗК у повному обсязі не забезпечило ефективного управління та використання коштів державного бюджету, виділених на керівництво та управління у сфері запобігання корупції.

ВИЯВЛЕНО

12,3 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

12,8 млн грн

неефективне управління коштами

6,7 млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

Об'єкти контролю:

Національне агентство з питань запобігання корупції

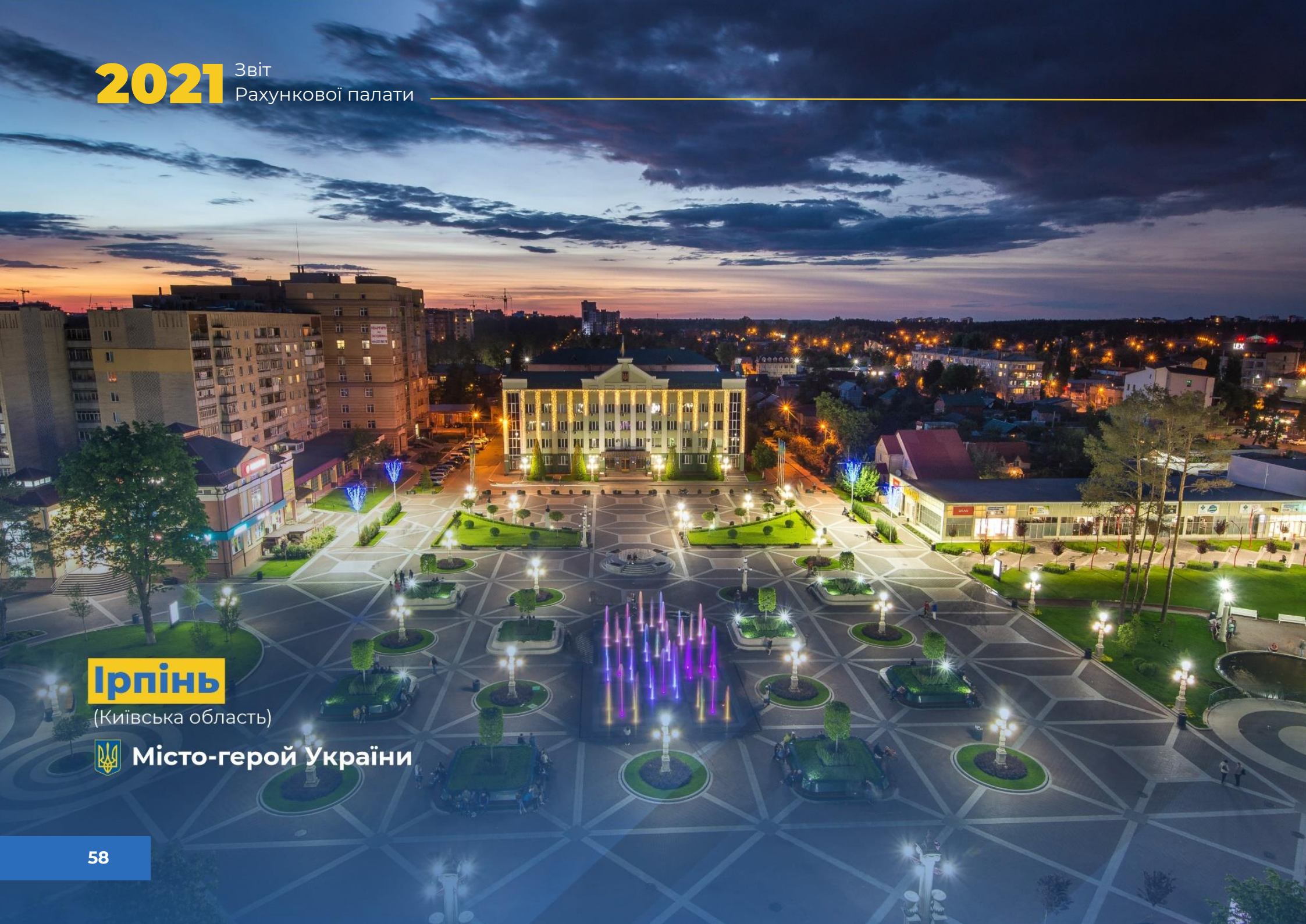
Період аудиту:

2020 рік та
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

1 млрд 76 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Механізм використання бюджетних коштів політичними партіями бюджетним законодавством не регулюється.</p> <p>Кошти держбюджету, спрямовані політичним партіям на фінансування статутної діяльності, фактично витрачались без законодавчо визначених напрямів та обмежень (заборон) щодо використання таких коштів.</p> <p>Внаслідок застосування переговорної процедури замість відкритих торгів, тендерним комітетом НАЗК порушено вимоги Закону України «Про публічні закупівлі», а також не дотримано принципів цього Закону, зокрема, добросовісної конкуренції серед учасників; максимальної економії та ефективності; запобігання корупційним діям і зловживанням.</p> <p>У результаті закупівлі у порушення норм Закону України «Про публічні закупівлі» послуги з оренди обладнання (серверного обладнання), НАЗК упродовж 2017–2019 років, згідно із договорами оренди майна, оплатило коштом державного бюджету вартість таких послуг на загальну суму 11,7 млн гривень.</p>	<p>Комітету ВРУ з питань антикорупційної політики запропоновано внести на розгляд ВРУ в другому читанні доопрацьований законопроект про засади державної антикорупційної політики.</p> <p>Кабінету Міністрів України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розробити та внести на розгляд ВРУ проект закону про внесення змін до Закону України «Про політичні партії в Україні» в частині визначення поняття «статутна діяльність політичної партії», а також напрямів та обмежень (заборон) щодо використання коштів держбюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій; ✓ доручити Мін'юсту при реєстрації та внесенні змін до відомостей про політичну партію, що містяться в ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, здійснювати перевірку щодо обов'язкового визначення у статутах порядків здійснення політичними партіями витрат, як вимагає Закон України «Про політичні партії в Україні». <p>Національному агентству з питань запобігання корупції:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ внести зміни до Інструкції з організації внутрішнього контролю в частині удосконалення такого контролю за плануванням та ефективністю використання бюджетних коштів; ✓ посилити контроль за своєчасною сплатою нарахованої орендарям плати за орендоване нерухоме майно, що належить до держвласності. 	<p>Прем'єр-міністр України 11.01.2022 доручив Голові Національного агентства з питань запобігання корупції опрацювати матеріали Рахункової палати, вжити заходів до врегулювання порушених питань, про результати поінформувати Рахункову палату і КМУ.</p>

Ірпінь

(Київська область)

Місто-герой України

2.5. ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Рахунковою палатою у звітному році здійснено 5 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), під час яких досліджувалися питання забезпечення діяльності державних органів та державної політики.

Під час зазначених заходів перевірено **8 об'єктів** та майже **3,5 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами проведених контрольних заходів виявлено порушень і недоліків на загальну суму майже **1,2 млрд грн**, також встановлено недоліки при плануванні бюджетних коштів на суму **4,7 млрд грн**, що загалом становить **3,3%** загальної суми встановлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Державній інспекції енергетичного нагляду України. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на державну підтримку кінематографії та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та реалізацію державної політики у сферах популяризації України у світі, державного іномовлення, інформаційного суверенітету України та інформаційної безпеки. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення

(рішення Рахункової палати від 23 лютого 2021 року № 4-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Національною радою не забезпечено в повному обсязі нагляду за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог законодавства у галузі телерадіомовлення.

Прийнято менше 50% регуляторних актів, при цьому окремі суспільно важливі регуляторні акти не ухвалюються тривалий час без об'єктивних причин.

Оприлюднений на офіційному сайті Національної ради Державний реєстр суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення не містить повної інформації про суб'єктів інформаційної діяльності.

Національною радою не запроваджено функціонування автоматизованого апаратно-програмного комплексу для здійснення офіційного моніторингу телерадіопрограм.

ВИЯВЛЕНО

50,2 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

96,5 млн грн

неефективне використання коштів

Об'єкти контролю:

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

Період аудиту:

2018–2019 роки та
9 місяців 2020 року

Перевірені кошти:

284,1 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Через неналежне виконання ТОВ «Новітне обладнання» договірних зобов'язань у частині відповідності поставленого товару умовам специфікації, що призвело до тривалих судових тяжб між сторонами та, як наслідок, непродуктивного використання коштів, Нацрадою не запроваджено автоматизований апаратно-програмного комплекс.</p> <p>При визначенні мети бюджетної програми та результативних показників за КПКВК 6441010 не враховано вимог Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» та особливості та специфіки її діяльності.</p> <p>Виконання результативних показників забезпечено на рівні 52–57%, при цьому за окремими показниками надано недостовірну інформацію. Не забезпечено повною мірою ефективного та прозорого здійснення закупівель товарів, робіт та послуг, із порушенням законодавства у сфері публічних закупівель здійснено закупівлі на 48,8 млн гривень. Тендерний комітет Нацради з 17.07.2020 провадить діяльність за відсутності затвердженого положення.</p>	<p>Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ забезпечити наповнення Держреєстру суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення визначеною чинним законодавством інформацією та належний офіційний моніторинг телерадіопрограм; ✓ забезпечити проведення експертизи програмного забезпечення для ведення Держреєстру суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення щодо відповідності вимогам законодавства з технічного захисту інформації; ✓ вжити належних заходів щодо запровадження функціонування автоматизованого апаратно-програмного комплексу для здійснення офіційного моніторингу телерадіопрограм; ✓ забезпечити своєчасність і повноту виконання планових показників з підготовки проєктів регуляторних актів; ✓ забезпечити дотримання визначених термінів щодо затвердження штатного розпису установи; ✓ розробити та затвердити положення про тендерний комітет; ✓ забезпечувати працівників, які направляються у відрядження, авансом та своєчасно відображати господарські операції в обліку і звітності. 	<p>До Держреєстру суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення інформація внесена в повному обсязі.</p> <p>Офіційний моніторинг телерадіопрограм постійно здійснюється уповноваженими особами відповідно до Плану заходів Національної ради, який затверджується щокварталу на засіданнях установи (зокрема, моніторинг 28 та 15 загальнонаціональних теле- та радіокомпаній відповідно проводиться щомісяця за затвердженою у Плані темою).</p> <p>Наказом Голови Нацради затверджено Положення про тендерний комітет.</p> <p>З 01.01.2021 всі працівники Нацради, які направляються у відрядження, забезпечуються авансом.</p> <p>Автомобіль, технічно не придатний до експлуатації, 01.06.2021 був реалізований та списаний з балансу Нацради.</p> <p>Загалом, із 16 заходів, передбачених Планом, не виконано 5, оскільки термін їх виконання не настав. Крім того, Нацрада наразі не може вжити належних заходів щодо запровадження функціонування автоматизованого апаратно-програмного комплексу для здійснення офіційного моніторингу телерадіопрограм: питання вирішується в судовому порядку.</p>

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених державній інспекції енергетичного нагляду України

(рішення Рахункової палати від 23 березня 2021 року № 5-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Державна інспекція енергетичного нагляду України протягом 2019–2022 років не здійснювала перевірки дотримання суб'єктами господарювання, які підлягають державному енергетичному нагляду (контролю), вимог нормативно-правових актів з питань технічної експлуатації та технічного стану електричних станцій, установок і мереж та систем тепlopостачання.

Відсутність перевірок вплинула на стале функціонування об'єднаної енергетичної системи країни і сфери тепlopостачання.

Як наслідок, постійно відбуваються позапланові відключення споживачів від електро- та тепlopостачання для проведення ремонтних робіт. Зокрема, у незадовільному стані перебувають **95%** розподільчих електричних мереж, які безпосередньо живлять споживачів.

Об'єкти контролю:

Міненерговугілля до 03.09.2019, Мінекоенерго до 30.05.2020, з травня 2020 року – Міненерго; Державна інспекція енергетичного нагляду України (Держенергонагляд)

в Україні

60 тис.

вищезазначених
суб'єктів

ВИЯВЛЕНО

1,3 млн грн

порушення бюджетного законодавства, допущені при плануванні коштів

17 млн грн

неефективне управління державними коштами та державним майном

25,6 млн грн

використання бюджетних коштів з порушенням чинного законодавства

Період аудиту:

2019–2020 роки

Перевірені кошти:

238,2 млн грн

✓ Ключові знахідки

Держенергонагляд як ЦОВВ не забезпечив якісного держнагляду у сферах електроенергетики та теплопостачання.

У 2019–2020 роках Міністерством не забезпечено повною мірою повноважень та функцій головного розпорядника бюджетних коштів за КПКВК 1103010 (2403010), визначених Бюджетним кодексом України.

Керівництвом Міненерговугілля, Мінекоенерго та Міненерго не забезпечено належного спрямування і координації діяльності Держенергонагляду.

Неукомплектованість штату Держенергонагляду протягом 2019 року унеможлилювала здійснення у цьому періоді державного енергетичного нагляду.

Фактично Держенергонагляд приступив до виконання основних завдань у 2020 році, коли було сформовано перелік піднаглядних суб'єктів. Однак заплановані на 2020 рік заходи контролю не виконані.

✓ Рекомендації

Кабінетові Міністрів України:

✓ доручити Міненерго разом із зацікавленими ЦОВВ пришвидчити опрацювання законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення надійного та сталого функціонування у галузях електроенергетики та теплопостачання»;

✓ розглянути питання запровадження держнагляду за технічним станом та експлуатацією об'єктів газової інфраструктури і визначити ЦОВВ, відповідальний за його здійснення.

Міністерству енергетики України:

✓ забезпечити погодження призначень на посаду і звільнення керівників і заступників керівників самостійних структурних підрозділів апарату та територіальних органів Держенергонагляду;

✓ визначити в апараті Міністерства структурний підрозділ, що відповідає за взаємодію з ЦОВВ, діяльність яких спрямовує і координує Міністр;

✓ удосконалити Порядок взаємодії Міненерго з ЦОВВ, діяльність яких спрямовується і координується КМУ через Міністра енергетики.

Державній інспекції енергетичного нагляду України:

✓ пришвидчити роботу з удосконалення нормативно-правових актів, які регулюють питання здійснення державного нагляду (контролю) у сферах електроенергетики та теплопостачання;

✓ визначати в паспорті бюджетної програми результативні показники, які достовірно характеризують заходи, що здійснюються;

✓ узгодити Регламент роботи Держенергонагляду з Порядком взаємодії Міненерго з ЦОВВ, діяльність яких спрямовується і координується КМУ через Міністра енергетики.

✓ Реагування

Розроблений Держенергонаглядом законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення надійного та сталого функціонування сфер електроенергетики та теплопостачання» перебуває на погодженні у міністерствах, пришвидчено удосконалення нормативно-правових актів, які регулюють здійснення Держенергонаглядом нагляду (контролю) у сферах електроенергетики та теплопостачання

В апараті Міненерго визначено структурний підрозділ (Директорат електроенергетичного комплексу та розвитку ринку електричної енергії), що відповідає за взаємодію з ЦОВВ, діяльність яких спрямовується і координується Міністром.

Регламент роботи Державної інспекції енергетичного нагляду України узгоджено з Порядком взаємодії Міненерго з ЦОВВ, діяльність яких спрямовується і координується КМУ через Міністра енергетики, внесено відповідні зміни до Регламенту.

Затверджено Порядок про встановлення надбавки державним службовцям Держенергонагляду за роботу в умовах режимних обмежень з відомостями та їх носіями, що мають ступінь секретності «Таємно», та Положення про облікову політику Держенергонагляду.

Внесено зміни до облікових реєстрів бухгалтерського обліку.

Інші заходи в стадії виконання.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на державну підтримку кінематографії та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 7 грудня 2021 року № 32-6)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Нормативно-правове забезпечення надання державної підтримки сфери кінематографії є недосконалим.

Потребує нормативно-правового врегулювання питання надання державної підтримки кінематографії за однією окремою бюджетною програмою та лише за рішенням Ради з державної підтримки кінематографії в Україні.

Необхідно затвердити Порядок передачі фільмів Державному фонду фільмів України, умов зберігання вихідних матеріалів фільмів і фільмокопій та внести зміни до Закону України «Про кінематографію», у частині видачі державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування національних фільмів, що створені (дата завершення їх виробництва) після 01.08.1991.

Об'єкти контролю:

Міністерство культури та інформаційної політики України

ВИЯВЛЕНО

545 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

79,1 млн грн

неефективне управління коштами та майном

4 млрд **749,1** млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

Період аудиту:

2020 рік, I півріччя
2021 року

Перевірені кошти:

843,4 млн грн

📌 Ключові знахідки

Мінкульту у порушення Закону України «Про кінематографію» не затверджено Порядку передачі фільмів Держфонду фільмів України, умов зберігання вихідних матеріалів фільмів і фільмокопій та Положення про Держфонд фільмів України. Недостатньо уваги приділяється збереженню, відновленню, вивченню і примноженню Національного фонду фільмів України. Крім того, не розроблено методики визначення розміру державної підтримки ДП «Національний центр Олександра Довженка», що створює ризики та може призвести до втрати творів кіномистецтва, які є держвласністю та передані йому на зберігання.

Мінкультури не забезпечено належного виконання повноважень щодо управління держмайном, яке надане суб'єктам господарювання на праві господарського відання відповідно до законодавства, контролю і аналізу показників економічної діяльності держпідприємств сфери кінематографії, що належать до сфери управління Міністерства, та управління корпоративними правами держави протягом 2020 року та I півріччя 2021 року. Кошти держбюджету, спрямовані на державну підтримку кінематографії, планувалися і використовувалися з порушенням законодавства та неефективно.

📌 Рекомендації

КМУ під час підготовки законопроекту Держбюджету на наступні роки передбачати видатки на підтримку кінематографії за окремою бюджетною програмою.

Міністерству культури та інформаційної політики України:

- ✓ ініціювати внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у держбюджеті для підтримки кінематографії, з метою перерахування коштів на державну підтримку кіновиробництва на відкриті реєстраційні рахунки в органах Казначейства, забезпечення всебічного контролю за використанням коштів кіновиробниками на всіх етапах виробництва національних фільмів;

- ✓ розробити методику визначення розміру фінансової підтримки, що виділяється з держбюджету ДП «Національний центр Олександра Довженка»;

- ✓ затвердити Положення про Державний фонд фільмів України, Порядок передачі фільмів Держфонду, умов зберігання вихідних матеріалів фільмів і фільмокопій.

Державному агентству України з питань кіно:

- ✓ з метою запобігання збиткам державі проводити претензійно-позовну роботу щодо повернення коштів кіновиробниками, виробництво фільмів яких тривалий час не завершено;

- ✓ здійснювати контроль за придбаними коштовними сценічно-постановочними засобами та реквізитом для виробництва національних фільмів за державною підтримкою та його поверненням кіновиробниками для подальшого використання до підписання актів завершення виробництва фільмів.

📌 Реагування

Прем'єр-міністр України 11.01.2022 доручив Міністрові культури та інформполітики вжити необхідних заходів та поінформувати Рахункову палату. У разі потреби у прийнятті рішень Уряду внести пропозиції у встановленому порядку.

Офісом Генпрокурора рішення Рахункової палати від 07.12.2021 № 32-6 та звіт про результати аудиту надано Київській міській прокуратурі для розгляду відповідно до вимог кримінального процесуального законодавства.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та реалізацію державної політики у сферах популяризації України у світі, державного іномовлення, інформаційного суверенітету України та інформаційної безпеки

(рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-4)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Забезпечення формування та реалізація державної політики у сферах державного іномовлення, інформаційного суверенітету України та інформаційної безпеки

Процес реорганізації головного органу у системі центральних органів виконавчої влади триває вже понад два роки і на час проведення аудиту **не завершено**

Реалізацію державної політики здійснювали у 2018 і 2019 роках – Міністерство інформаційної політики, у 2020 році – Міністерство культури, молоді та спорту, у 2021 році – Міністерство культури та інформаційної політики

Всього у 2018–2020 роках та I півріччі 2021 року **використано понад 1,8 млрд грн**

ВИЯВЛЕНО

7,6 млн грн

нерезультативне використання коштів

5,4 млн грн

неефективне управління коштами

6 млн грн

порушення при закупівлях товарів, робіт і послуг

243,4 млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

Об'єкти контролю:

Міністерство культури та інформаційної політики України

Період аудиту:

2018–2020 роки,
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

2 млрд 145,9 млн грн

✓ Ключові знахідки

На час проведення аудиту не завершено реорганізації головного органу у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує держполітику у сферах популяризації України у світі, державного іномовлення, інформаційного суверенітету України та інформбезпеки. Як наслідок, реалізацію держполітики у цих сферах не забезпечено.

Затверджені в паспортах бюджетних програм за КПКВК 3801020 показники (крім показників якості) стосуються вироблення і розповсюдження ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України» (ДП «МПІУ») й Українським національним інформаційним агентством «Укрінформ» (Укрінформ) інформаційного продукту та унеможливають оцінку ступеня досягнення мети програми.

Із січня 2020 року ДП «МПІУ» припинило ефірне мовлення каналу UATV англійською мовою та з березня 2020 року розпочало мовлення російськомовного каналу «ДОМ», спрямованого на аудиторію українців, які живуть в умовах збройного конфлікту та окупації на території Донецької, Луганської областей та АР Крим.

Таким чином, з 2020 року ДП «МПІУ» та Міністерством культури та інформаційної політики України як уповноваженим органом, відповідальним за погодження програмної політики ДП «МПІУ», не забезпечено повною мірою виконання завдань щодо задоволення інформаційних потреб англомовної аудиторії.

Після передачі у 2021 році ДП «МПІУ» до сфери управління Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, для забезпечення інформполітики у частині інформування іноземної аудиторії у сфері управління МКІП залишився тільки Укрінформ.

✓ Рекомендації

Міністерству культури та інформаційної політики України:

- ✓ забезпечити дотримання принципів програмно-цільового методу у бюджетному процесі;
- ✓ забезпечити ефективне управління бюджетними коштами та не допускати невикористання виділених бюджетних асигнувань;
- ✓ при складанні бюджетних запитів на наступні бюджетні періоди забезпечувати обґрунтування потреби у бюджетних коштах;
- ✓ дотримуватись вимог Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098, при складанні паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання;
- ✓ вжити невідкладних заходів щодо забезпечення одержувачами бюджетних коштів дотримання вимог чинного законодавства при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг.

✓ Реагування

Термін не настав.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на керівництво та функціональне управління у сфері державної служби

(рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Строк реалізації Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року закінчився, але **основні проблеми** функціонування державної служби та управління людськими ресурсами на державній службі в Україні **не вирішені, а саме:**

- інформаційна система, що містить оперативні статистичні дані про стан управління людськими ресурсами на державній службі, повноцінно не функціонує;
- структура заробітної плати державних службовців недосконала та непрозора.

ВИЯВЛЕНО

4,5 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

78,2 млн грн

порушення, допущені при плануванні бюджетних коштів

12,8 млн грн

неефективне використання коштів

13 млн грн

неефективне управління коштами

Об'єкти контролю:

Національне агентство України з питань державної служби

Період аудиту:

2019–2020 роки,
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

262,6 млн грн

✓ **Ключові знахідки**

Підвищення заробітної плати держслужбовців до 2020 року до конкурентоспроможного рівня відповідно до показників загального ринку праці внаслідок реформування системи оплати праці фактично **не відбулося**.

Встановлено ризики невиконання до кінця 2021 року завдань з удосконалення організаційної структури та оптимізації чисельності органів виконавчої влади, що мало забезпечити оновлення складу державних службовців, а також **збільшення посадових окладів держслужбовців та завершення комплексної реформи системи оплати їх праці**, що мало гарантувати держслужбовцям прозорість та конкурентоспроможний рівень заробітної плати відповідно до показників загального ринку праці. Аналіз виконання перших двох етапів реалізації Концепції реформування системи оплати праці держслужбовців засвідчив: у **процесі реформування системи оплати праці держслужбовців протягом 2020–2021 років бажаних результатів не досягнуто. Строки реалізації реформи відповідно до цієї Концепції не дотримано.**

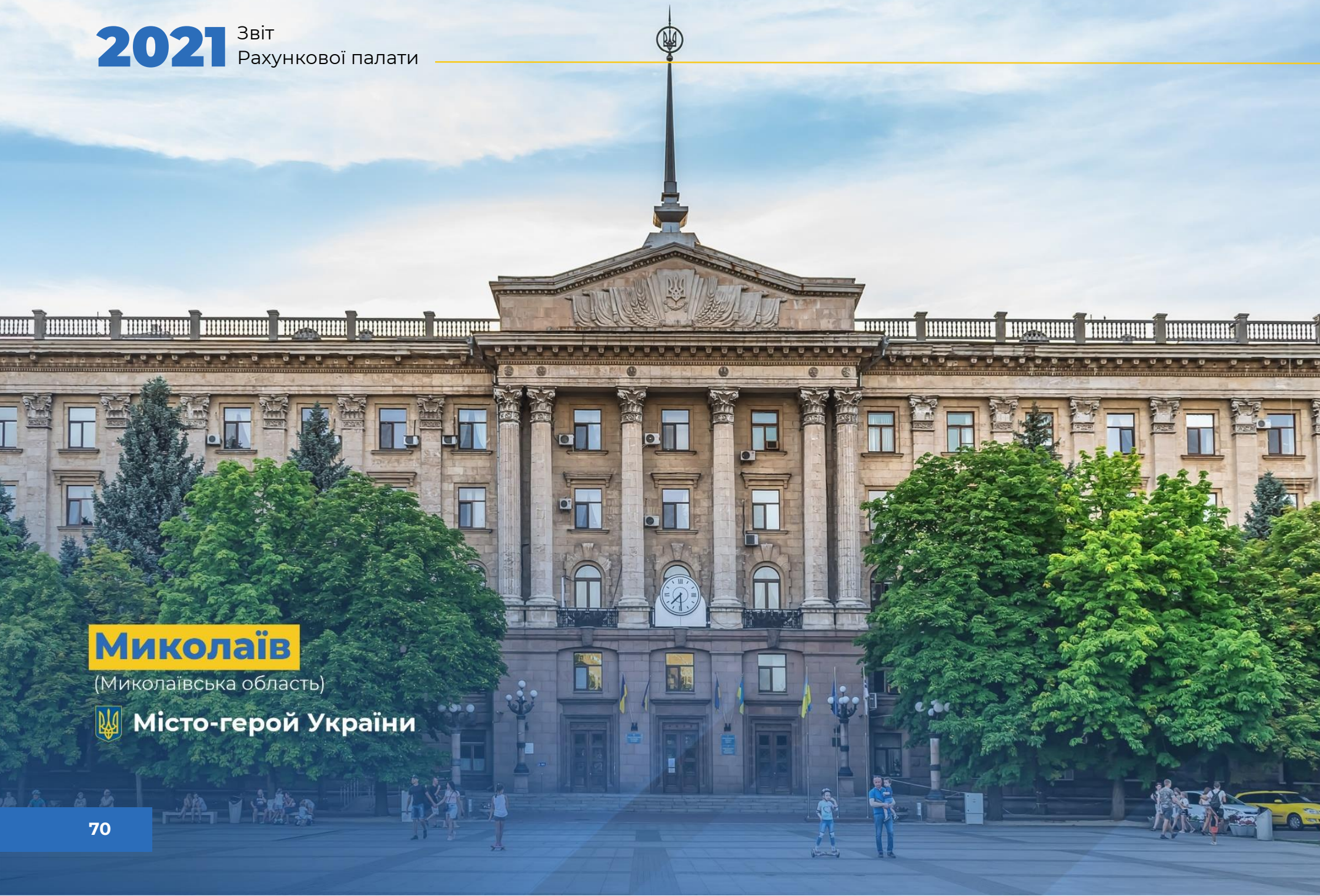
✓ **Рекомендації**

КМУ рекомендувати розглянути проєкт Порядку формування фонду оплати праці держслужбовців у державному органі та законопроєкт про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів до оплати праці держслужбовців на основі класифікації посад.

Національному агентству України з питань державної служби:

- ✓ з метою комплексного унормування питання єдиних підходів до планування і розподілу видатків на оплату праці держслужбовців у держорганах забезпечити супровід до прийняття КМУ Порядку формування фонду оплати праці державних службовців у державному органі;
- ✓ забезпечити супровід законопроєкту про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів до оплати праці держслужбовців на основі класифікації посад до його прийняття ВРУ;
- ✓ внести зміни до Концепції реформування системи оплати праці держслужбовців та плану заходів з її реалізації відповідно до змін у підходах до впровадження реформи;
- ✓ забезпечити оформлення прав на земельну ділянку та провести державну реєстрацію речових прав на неї;
- ✓ провести державну експертизу інформаційних систем Національного агентства України з питань державної служби.

Термін не настав.

Миколаїв

(Миколаївська область)

Місто-герой України

2.6. ЗАХОДИ У СФЕРІ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

Рахунковою палатою у звітному році за цим напрямом здійснено 6 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), одному з них присвоєно гриф «Таємно».

Під час зазначених заходів перевірено **17 об'єктів** та **4,2 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами проведених контрольних заходів встановлено фактів неефективного управління майном на суму близько **12 млрд грн**, а також недонадходжень від державних зборів до Державного бюджету України у сумі **929,1 млн грн** та **898,8 тис. дол. США**.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Державною службою морського та річкового транспорту України та надання адміністративних послуг у сфері морського та річкового транспорту. Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аудит ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору України та наслідки для державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аудит ефективності використання і розпорядження державними суднобудівними підприємствами об'єктами державної власності, матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Аудит ефективності використання і розпорядження об'єктами державної власності у сфері залізничного транспорту, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аудит ефективності управління державним майном органом управління, державними установами, організаціями, підприємствами, що забезпечують діяльність Кабінету Міністрів України, що має фінансові наслідки для державного бюджету («Таємно»). Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аналіз ефективності управління об'єктами державної власності у газовому секторі, що мають фінансові наслідки для державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Державною службою морського та річкового транспорту України та надання адміністративних послуг у сфері морського та річкового транспорту

(рішення Рахункової палати від 23 лютого 2021 року № 4-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Протягом **2019–2020** років у Державній службі морського та річкового транспорту України, змінилося шість керівників

70%

граничної чисельності посад працівників апарату адміністрації, її міжрегіональних управлінь та служб капітанів морських портів залишалися вакантними.

- Морською адміністрацією не забезпечено здійснення заходів щодо підтримки впровадження транспортної стратегії України.
- Не створено центру Морської адміністрації з надання адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна» та не запроваджено надання усіх адміністративних послуг із застосуванням Єдиної операційно-інформаційної системи «АІС Морська Адміністрація». Причина – невиділення з держбюджету протягом 2019–2020 років достатнього обсягу коштів.

Об'єкти контролю:

Державна служба морського та річкового транспорту України

ВИЯВЛЕНО

16,6 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

27,5 млн грн

неефективне управління і використання бюджетних коштів

Період аудиту:
2019–2020 роки

Перевірені кошти:
126,5 млн грн

✓ Ключові знахідки

Морською адміністрацією у 2019 році не здійснено заходи щодо підтримки впровадження транспортної стратегії України за такими напрямками: забезпечення ІТ-компонентами Держслужби морського та річкового транспорту України (інформатизація); створення ЦНАП за принципом «єдиного вікна»; впровадження держнагляду (контролю) за безпекою на морському та річковому транспорті.

Протягом 2019–2020 років Морською адміністрацією не забезпечено дієвого контролю за правильністю та своєчасністю надходження до державного та місцевих бюджетів доходів від ліцензування певних видів господарської діяльності та надання адмінпослуг у сфері морського та річкового транспорту, що створює ризики недоотримання належного обсягу доходів до відповідних бюджетів. Як наслідок, майже 26,2 млн грн коштів адміністративного збору та плати за ліцензування замість доходів загального (19,5 млн грн) та спеціального (6,7 млн грн) фондів держбюджету зараховано до загального фонду місцевого бюджету.

Станом на 31.12.2020 придбані у листопаді 2019 року 122 комплекти морських рацій, в експлуатацію не введено. При цьому гарантійний термін їх експлуатації спливає у жовтні 2020 року, що призвело до непродуктивного використання 1,1 млн гривень.

Внаслідок недостатнього рівня претензійно-позовної роботи держбюджету завдано збитків на 350,6 тис. гривень.

✓ Рекомендації

КМУ розробити зміни до законодавства про основні засади розвитку сфери морського та річкового транспорту, визначивши чіткий перелік адмінпослуг, що надаються Морською адміністрацією, передбачивши формування спецфонду у держбюджеті, який забезпечить створення сервісного центру за принципом «єдиного вікна» та АІС «Морська адміністрація».

Мінінфраструктури ініціювати службове розслідування порушень вимог законодавства, допущених посадовими особами Державної служби морського та річкового транспорту України.

Державній службі морського та річкового транспорту України забезпечити здійснення дієвого контролю за правильністю та своєчасністю надходження до державного та місцевих бюджетів доходів від ліцензування та надання адмінпослуг.

✓ Реагування

Морською адміністрацією затверджено План заходів з усунення порушень та недоліків за результатами аудиту, в якому визначено зміст 10 заходів, 5 з яких мають бути виконані в І кварталі 2022 року, термін виконання ще 5 заходів не визначено, а лише зазначено «постійно», **що свідчить про формальний підхід до реалізації Плану заходів.**

На виконання рішення Рахункової палати Морською адміністрацією відповідно до наказу від 31.08.2021 № 443 розпочато службове розслідування щодо фактів порушень вимог законодавства, встановлених за результатами аудиту Рахункової палати.

Аудит ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору України та наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-5)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СЕКТОРУ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ ДО 2020 РОКУ ЗРОСТАЛИ

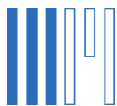

Кількість авіапасажирів

2018 рік | 20,5 млн осіб + 24,5%

2019 рік | 24,3 млн осіб + 18,5%

2020 рік | 8,7 млн осіб - 64,4% порівняно з 2019 роком

Протягом 2019–2020 років Мінінфраструктури неефективно формувало та реалізовувало державну політику у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України.

Мінінфраструктури із дев'яти кроків, передбачених Планом пріоритетних дій Уряду на 2019–2020 роки, виконало лише три. Із 23 заходів, визначених Планом роботи Міністерства у сфері «Авіаційний транспорт» протягом 2019–2020 років, 14 не виконані.

недонадходження від державних зборів до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях Державного бюджету України у сумі

929,1 млн грн

та **898,8** тис. дол. США

Об'єкти контролю:

Мінінфраструктури, Державіаслужба, ДП «Міжнародний аеропорт «Львів» імені Данила Галицького, Державне підприємство обслуговування повітряного руху України

Період аудиту:

2019–2020 роки

✓ Ключові знахідки

Мінінфраструктури неналежним чином виконує повноваження уповноваженого органу управління, визначені вимогами законодавства, зокрема, в частині приведення статутів підприємств у відповідність із вимогами законодавства; призначення керівників підприємств, що належать до сфери його управління; створення наглядових рад підприємств; вчасного затвердження фінпланів підприємств; затвердження стратегічного плану розвитку та річних інвестпланів.

ДП «Украерорух» протягом двох років отримало збитки (понад 1,1 млрд у 2019 році та майже 1,5 млрд у 2020 році), при цьому не призначено директора підприємства та не створено наглядової ради.

При визначеному 1 рангу ризику, який встановлюється у разі, коли суб'єкт господарювання має високе боргове навантаження, Міністерство у 2020 році погодило отримання підприємством кредиту від ЄБРР. Оскільки ДП «Украерорух» кредит використало переважно на заробітну плату (92,4%), а також за наявних фінансово-економічних умов та великих збитків за результатами діяльності, відсутні економічні передумови, за яких кредит може бути погашено підприємством самостійно.

За три роки Мінінфраструктури не затвердило положення про наглядову раду ДП МА «Львів» та не призначило її склад.

За результатами аудиту вирішено поінформувати Офіс Генпрокурора про встановлені факти недонаходжень до Держбюджету України.

✓ Рекомендації**Мінінфраструктури:**

✓ розробити проєкт плану заходів на 2021–2023 роки з реалізації Національної транспортної стратегії на період до 2030 року;

✓ забезпечити контроль за повнотою надходжень коштів до Держспецфонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях;

✓ вжити заходів щодо призначення директора ДП «Украероруху» та членів наглядових рад Украероруху та ДП «МА «Львів» в ДП «МА «Бориспіль».

Держпідприємству обслуговування повітряного руху України вжити заходів щодо підвищення платоспроможності для забезпечення розрахунків за кредитним договором з ЄБРР.

ДП «МА Бориспіль» та ДП «МА «Львів» забезпечити виконання в повному обсязі рекомендацій Рахункової палати, наданих згідно з рішенням Рахункової палати від 20.08.2019 № 20-8.

✓ Реагування

Мінінфраструктури затвердило План заходів щодо усунення недоліків, виявлених під час аудиту. Із визначених 14 заходів виконано 2: розпорядженням КМУ від 07.04.2021 № 321 затверджено план заходів з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та наказом Мінінфраструктури від 18.03.2021 № 121 затверджено нову редакцію Статуту Держпідприємства обслуговування повітряного руху України. Строк виконання решти 12 заходів не настав або не визначено.

Держпідприємство обслуговування повітряного руху України затвердило План заходів щодо усунення недоліків та надало інформацію про стан виконання цього Плану. До Плану включено 6 рекомендацій, 4 з яких – на виконання рішення Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-1. Жодна із цих 4 рекомендацій в повному обсязі не виконана, оскільки термін їх виконання не настав.

ДП «МА «Львів» жодна з рекомендацій, наданих Рахунковою палатою, не виконана.

ДП «МА «Бориспіль» здійснює виконання трьох рекомендацій.

Шевченківською окружною прокуратурою м. Києва 06.09.2021 за обставинами, зазначеними у рішенні Рахункової палати, внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42021102100000170 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 КК України.

Аудит ефективності використання і розпорядження державними суднобудівними підприємствами об'єктами державної власності, матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 9 листопада 2021 року № 27-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Незважаючи на те, що суднобудування законодавством визначено пріоритетною галуззю економіки України і для її підтримки на державному рівні неодноразово вживалися різні заходи, зокрема запроваджувалися податкові пільги та преференції, **галузь належно не розвивається, оскільки ці заходи не мають системності та послідовності.**

Питання розвитку суднобудівної промисловості висвітлено у численних документах стратегічного та програмного характеру переважно декларативно.

Загальнодержавну цільову економічну програму розвитку кораблебудування Урядом не затверджено. Як наслідок, кризові явища в діяльності як окремих підприємств, так і галузі в цілому поглиблюються.

Об'єкти контролю:

ДП «Миколаївський суднобудівний завод» ; ДП «Херсонський державний завод «Палада»; ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування».

Запити Державному концерну «Укроборонпром» і Асоціації суднобудівників України «Укрсудпром»

ВИЯВЛЕНО

Суднобудівні підприємства:

«Миколаївський суднобудівний завод»

збитковий

«Херсонський державний завод «Палада»

збитковий

«Дослідно-проектний центр кораблебудування»

прибутковий

У 2021 році на суднобудівних підприємствах працювало **≈ 6 тис. осіб** (6,4% аналогічного показника 1990 року)

У 2020 році обсяги реалізованої продукції підприємств становили **3,5 млрд грн**, що на **18%** менше, ніж у 2019 році.

3,4 млн грн неефективне управління державним майном

Період аудиту:

2018–2020 роки та
I півріччя 2021 року

✓ Ключові знахідки

Держконцерном «Укроборонпром» не забезпечено своєчасного затвердження фінансових планів держпідприємств «МСЗ», «Палада» і «ДПЦК», інвестплани цих підприємств на 2018–2021 роки та на середньострокову перспективу не затверджувалися.

Діяльність ДП «МСЗ» була стабільно збитковою. Через нестабільний фінансовий стан ДП «МСЗ» зменшилась удвічі кількість працівників. Рівень оплати праці на підприємстві незадовільний. Незадовільний фінансовий стан та занепад підприємства значною мірою є наслідком неприйнятих або нереалізованих на державному рівні управлінських рішень.

Діяльність ДП «Палада» була стабільно збитковою. Загальний коефіцієнт зносу основних засобів становив майже 98%. Наявні матеріально-технічні ресурси і технічні засоби є неконкурентоспроможними. Через відсутність замовлень на продукцію ДП «Палада» та обмежені фінансові можливості значно скоротились обсяги виробництва.

Діяльність ДП «ДПЦК» була прибутковою. Протягом останніх років можливості ДП «ДПЦК» у сфері проєктування суден перевищують попит українських замовників, тому значну частину замовлень формували зарубіжні клієнти. Матеріально-технічна база підприємства придатна для експлуатації та постійно оновлюється. Наявні матеріально-технічні ресурси і технічні засоби є конкурентоспроможними. Доходи ДП «ДПЦК» стабільні, обсяги виробничої діяльності достатні. Рівень оплати праці на підприємстві високий.

За відсутності зацікавленості та підтримки Концерну, ДП «ДПЦК» **не вжито належних заходів щодо забезпечення відновлення та створення випробувальних лабораторій і полігонів, необхідних для проєктування бойових кораблів, які втрачено внаслідок окупації території АР Крим.**

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України:

✓ доручити Мінекономіки, Мінфіну, ДПС України спільно з Держконцерном «Укроборонпром» проаналізувати стан виконання та ефективність передбачених Законом України «Про проведення економічного експерименту щодо держпідтримки суднобудівної промисловості» заходів, а також подати пропозиції щодо їх подальшої експлуатації з урахуванням розробленого проєкту Стратегії розвитку суднобудівної промисловості до 2030 року;

✓ доручити Міноборони та Концерну здійснити заходи з демілітаризації ракетного крейсера проєкту 1164 та забезпечити передачу до ЗСУ озброєння та обладнання;

✓ вирішити питання відновлення лабораторії фізичних полів та будівництва магнітометричного, гідроакустичного та гідродинамічного полігонів у складі ВМС ЗСУ.

Держконцерну «Укроборонпром»:

✓ розробити та затвердити план заходів з оздоровлення кораблебудівних підприємств;

✓ вирішити питання подальшого перебування на ДП «МСЗ» ракетного крейсера проєкту 1164 та недобудованого транспортного рефрижераторного судна грецької компанії «Ласкарідіс».

ДП «МСЗ», ДП «Палада» і ДП «ДПЦК» забезпечити у повному обсязі держреєстрацію речових прав на земельні ділянки та об'єкти нерухомого майна.

✓ Реагування

Прем'єр-міністром України 07.12.2021 доручено Міністерству економіки України, Міністерству оборони України, Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості, Міністерству фінансів України, Державній податковій службі України за участі Державного концерну «Укроборонпром» опрацювати висновки та пропозиції Рахункової палати та вжити відповідних заходів реагування.

Аудит ефективності використання і розпорядження об'єктами державної власності у сфері залізничного транспорту, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 23 листопада 2021 року № 30-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Модель, за якою здійснюється корпоративне управління АТ «Українська залізниця», призвела до неефективного управління державними активами, а також неналежного використання об'єктів державної власності і розпорядження ними.

із **9794**
об'єктів

8724 об'єктів мають реквізити правовстановлюючих документів
1070 об'єктів не мають документів, що створює ризик втрати нерухомого майна

На 1306 земельних ділянок загальною площею понад 12 тис. га, що обліковуються у користуванні товариства, не оформлено правовстановлюючих документів.

Збитки АТ «Українська залізниця» у 2020 році становили майже 12 млрд грн

Об'єкти контролю:

Секретаріат Кабінету Міністрів України, АТ «Українська залізниця»

ВИЯВЛЕНО

7,7 млрд грн

порушення, допущені при управлінні та використанні державного майна

2,9 млрд грн

неефективне управління і використання бюджетних коштів та управління державним майном

1 млрд грн

неналежний контроль органів виконавчої влади за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування податків і зборів (обов'язкових платежів)

Період аудиту:

2019–2020 роки,
з окремих питань більш тривалий період

✓ Ключові знахідки

КМУ не визначено державних органів або посадовці, відповідальні за управління корпоративними правами держави у сфері залізничного транспорту. При цьому Секретаріат КМУ та Мінінфраструктури не наділено повноваженнями з управління корпоративними правами держави щодо товариства.

Землевпорядна документація щодо відведення земельних ділянок у постійне користування не розроблена, держреєстрація ділянок не здійснена. У користуванні АТ «Українська залізниця» обліковується 1306 земельних ділянок, на які немає правовстановлюючих документів, що призвело до сплати Укрзалізницею за 2019–2020 роки 5 млн грн земельного податку.

Станом на 01.01.2021 не переоформлено правовстановлюючих документів на 1070 об'єктів нерухомого майна, які обліковуються на балансі Товариства. Відсутність держреєстрації об'єктів нерухомості створює ризик втрати цього майна на суму 208,7 млн грн за балансовою (залишковою) вартістю.

АТ «Українська залізниця» передало у комунальну власність 5 гуртожитків балансовою вартістю 19,9 млн грн без погодження суб'єктом управління (КМУ), що є порушенням Закону України «Про управління об'єктами держвласності». Відчуження непрофільних та надлишкових активів Товариства шляхом їх реалізації через неухвалення управлінських рішень фактично не здійснювалось. Як наслідок, план доходів на 2020 рік не виконано у сумі 7,6 млрд грн, при цьому витрати не відкориговано.

✓ Рекомендації**Кабінету Міністрів України:**

✓ розробити пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» у частині чіткого визначення повноважень КМУ як суб'єкта управління об'єктами держвласності господарських структур у сфері залізничного транспорту;

✓ забезпечити своєчасне виконання Плану заходів з реформування залізничного транспорту.

Наглядовій раді та правлінню АТ «Українська залізниця»:

✓ провести інвентаризацію земельних ділянок товариства в частині цільового використання 460 несанкціоновано зайнятих земельних ділянок загальною площею понад 321 га;

✓ забезпечити оформлення правовстановлюючих документів на 1306 земельних ділянок (внесені до статутного капіталу) загальною площею понад 12 тис. га, які не мають правовстановлюючих документів та перебувають у користуванні АТ «Українська залізниця».

✓ Реагування

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Мінінфраструктури поінформовано, що, згідно із Законом України «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» засновником АТ «Українська залізниця» є держава в особі КМУ, який здійснює управління корпоративними правами держави. Мінінфраструктури, відповідно до Порядку розпорядження майном АТ «Українська залізниця» не наділено повноваженнями щодо розпорядження майном товариства. Виконання основної частини Плану заходів з реформування залізничного транспорту може бути розпочато після прийняття нового Закону України «Про залізничний транспорт України», а виконання частини заходів, з проведення структурної реформи Укрзалізниці і підготовки товариства до запуску конкурентного ринку залізничних перевезень відноситься до виключної компетенції наглядової ради та правління товариства.

Офісом Генпрокурора звіт Рахункової палати надіслано Бюро економічної безпеки України для розгляду та прийняття рішення у порядку статті 214 КПК України та розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні № 4202200000000057 від 17.01.2022 за частиною другою статті 367 КК України.

Аналіз ефективності управління об'єктами державної власності у газовому секторі, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 21 грудня 2021 року № 34-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Реформування Україною внутрішнього ринку природного газу відбувалося повільно, що призвело до порушення строків виконання зобов'язань у рамках Третього енергопакета. Незалежний оператор газотранспортної системи розпочав роботу на 8 років пізніше визначеного строку.

Дієву систему корпоративного управління щодо діяльності НАК «Нафтогаз» Урядом не запроваджено.

Мінфін не забезпечив належного виконання повноважень суб'єкта управління корпоративними правами та самоусунувся від виконання виключних повноважень загальних зборів АТ «Магістральні газопроводи України». Не вирішено питання визначення розміру та сплати товариством на користь держави дивідендів за результатами діяльності за 2020 рік.

ВИЯВЛЕНО

80,9 млн грн

непродуктивне використання коштів державного бюджету

3 млрд **850,9** млн грн

неефективне управління державним майном

Об'єкти контролю:

Секретаріат Кабінету Міністрів України; Мінекономіки; Мінфін;
АТ «Магістральні газопроводи України» (АТ «МГУ»)

Період аудиту:

2019–2020 роки та
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

3 млрд 931,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

ФДМУ через неналежний контроль КМУ після передання в оперативне управління «НАК «Нафтогаз України» держмайна газотранспортної системи (ГТС) не забезпечено виконання повноважень, визначених Законом України «Про Фонд державного майна України», в частині аналізу використання майна.

Єдиний реєстр об'єктів держвласності не містить вичерпної інформації про склад державного майна ГТС, яке не підлягає приватизації.

Діяльність КМУ як суб'єкта управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі НАК «Нафтогаз», була неефективною та в окремих випадках провадилась із порушенням законодавства.

Мінфіном не забезпечено належного виконання повноважень суб'єкта управління об'єктами держвласності у газовому секторі. Не вирішено питання визначення розміру та сплати АТ «МГУ» на користь держави дивідендів за результатами діяльності за 2020 рік.

Діяльність Мінекономіки щодо формування та реалізації державної політики у сфері управління об'єктами держвласності у періоді, який аналізувався, також була недостатньо ефективною. Відокремлення оператора ГТС розпочали згідно з Планом реструктуризації НАК «Нафтогаз», затвердженим Урядом у 2016 році. Проте документ неодноразово коригували та вносили суттєві зміни порівняно з початковою редакцією. Зрештою, у 2019 році затвердили нову модель відокремлення, згідно з якою активи ГТС передаються ТОВ «Оператор ГТС», органом управління якого став АТ «МГУ».

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України:

- ✓ розробити проекти змін до законів «Про управління об'єктами держвласності» «Про Кабінет Міністрів України»;
- ✓ внести зміни до Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами держвласності;
- ✓ вжити дієвих заходів та забезпечити складання НАК «Нафтогаз» та своєчасне затвердження річних і з поквартальною розбивкою фінансів на кожен наступний рік, ключових показників ефективності діяльності наглядової ради.

Міністерству енергетики України:

- ✓ вжити дієвих заходів щодо забезпечення виконання повноважень суб'єкта управління об'єктами держвласності у газовому секторі, розгляду питань, віднесених до виключної компетенції загальних зборів АТ «МГУ»;
- ✓ посилити контроль за повнотою нарахування та своєчасністю сплати до держбюджету дивідендів акціонерними товариствами газового сектору, у статутному капіталі яких є частка держави.

Міністерству економіки України забезпечити організацію розроблення стратегії НАК «Нафтогаз» на виконання Плану дій щодо корпоративного управління НАК «Нафтогаз».

АТ «Магістральні газопроводи України»:

- ✓ забезпечити вчасне погодження фінансів АТ «МГУ» і ТОВ «ОГТС», надання загальним зборам пропозицій щодо визначення розміру річних дивідендів на користь держави;
- ✓ забезпечити затвердження політики корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку.

✓ Реагування

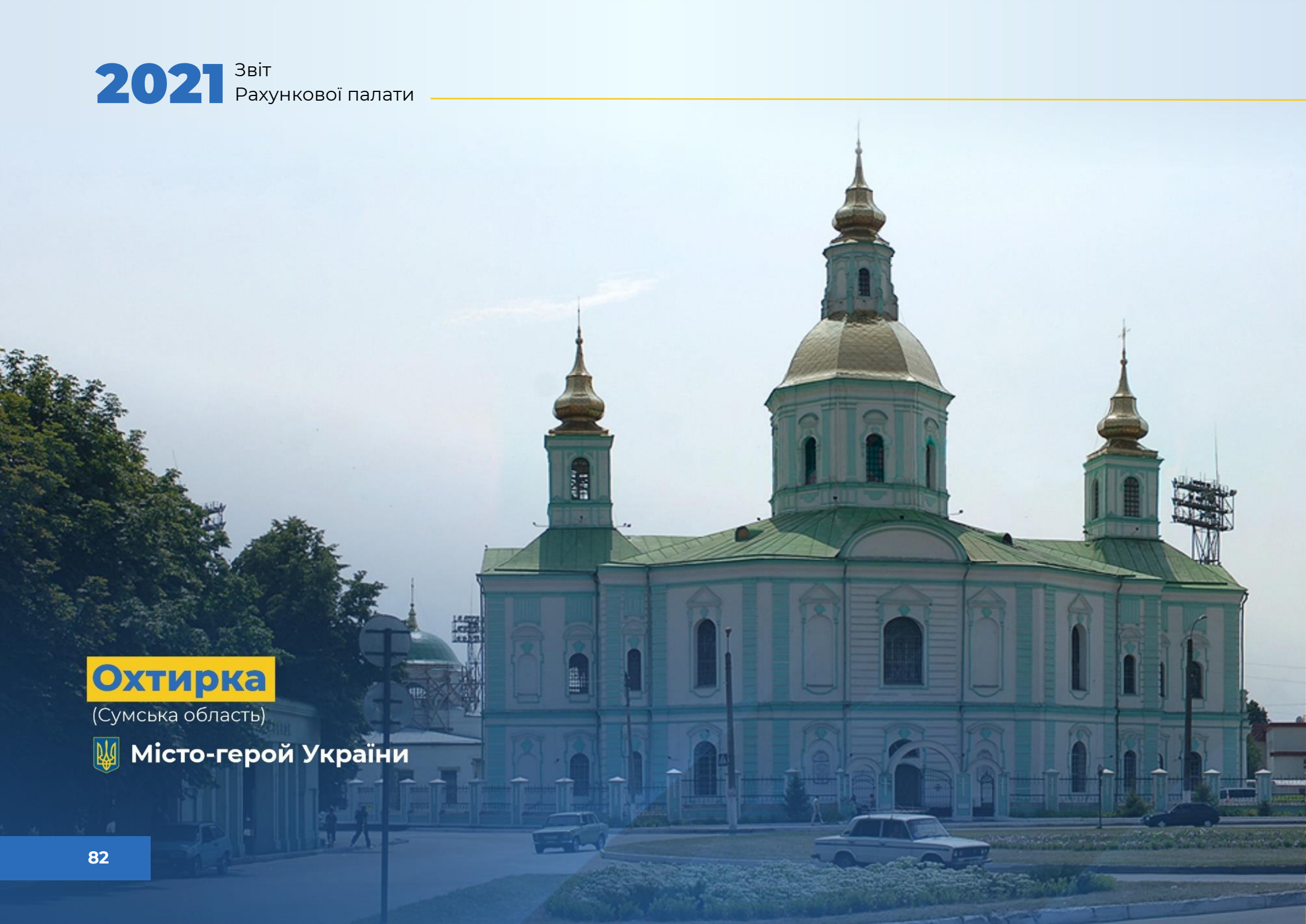
Термін не настав.

Охтирка

(Сумська область)

Місто-герой України

2.7. Заходи у соціальній сфері та у сфері охорони здоров'я

У 2021 році питанням соціальної сфери та охорони здоров'я присвячено 5 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), за результатами яких встановлено порушень і недоліків на загальну суму **103,2 млрд грн**, що становить **57,4%** загальної суми порушень та недоліків за звітний рік, у тому числі за результатами аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення – **32,6 млрд гривень**. Під час цих заходів перевірено **69 об'єктів** та **54,6 млрд грн** бюджетних коштів, а також майже **2 трлн грн** коштів страхових фондів.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національній службі здоров'я України на первинну медичну допомогу. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Аналіз системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Аудит ефективності використання коштів, виділених з державного бюджету для здійснення діяльності Національним інститутом раку та зміцнення його матеріально-технічної бази. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених у 2020 році Міністерству охорони здоров'я України для здійснення публічних закупівель за бюджетними програмами «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» та «Громадське здоров'я та заходи боротьби з епідеміями». Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»

(рішення Рахункової палати від 11 травня 2021 року № 10-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

У 2018 - 2020 роках в рамках реалізації двох проєктів МТД, за рахунок коштів державного бюджету мали закупити «пакунки малюка».

ЗАГАЛОМ НА ПРИДБАННЯ «ПАКУНКІВ МАЛЮКА» ТА ВИПЛАТУ ГРОШОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ

виділено
2,5 млрд грн

за ці кошти придбано
587 тис
«пакунків малюка»

виплачено грошову
компенсацію їх вартості
для понад **83 тис** малюків

129,6 млн грн

завдано матеріальної
шкоди (збитків) державі
та територіальним
громадам

Потреба в «пакунках малюка» та виплата грошової компенсації їх вартості забезпечена на 94%. При цьому, 84% коштів (2,1 млрд грн) використано за відсутності прозорої системи закупівлі та в неконкурентний спосіб.

Через відсутність закону, який би регулював питання залучення, реалізації та моніторингу МТД, а також внаслідок дій та бездіяльності посадових осіб низки органів виконавчої влади держава не отримала у 2018–2020 роках на закупівлю «пакунків малюка» жодної копійки, жодних послуг чи робіт на безоплатній та безповоротній основі як міжнародну технічну допомогу.

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики,
Мінфін та 32 об'єкти контролю

Період аудиту:

2018–2021 роки

Перевірені кошти:

4 млрд 22,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

Надання з 1 вересня 2018 року при народженні дитини «пакунка малюка» стало одним із заходів реалізації Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року в частині розбудови ефективної системи захисту прав та інтересів дитини та прикладом максимально наближеної до громадян соціальної адресної цільової допомоги, розрахованої на підтримку сімей із новонародженими дітьми.

Водночас рішення органів виконавчої влади не забезпечили ефективного використання коштів державного бюджету. Зокрема, наслідком ухвалення неефективних управлінських рішень стала непрозора та проведена не у конкурентний спосіб закупівля **587 441** «пакунка малюка».

Також **124,3 тис. осіб**, діти яких народилися у період з вересня 2018 року по грудень 2020 року, взагалі не отримали такої допомоги станом на 15.03.2021.

Нормативна база щодо порядку залучення МТД, використання коштів на закупівлю «пакунка малюка» і виплату грошової компенсації вартості такого пакунка має суттєві прогалини та потребує врегулювання низки питань для запобігання неефективному використанню бюджетних коштів.

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект, яким визначити правові та економічні засади планування, залучення і використання міжнародної технічної допомоги; **внести зміни** до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою КМУ від 15.02.2002 № 153.

Міністерству соціальної політики України вжити заходів щодо повернення ЮНОПС заподіяної матеріальної шкоди (збитків) державі у сумі 45,5 та 0,3 млн гривень.

Міністерству фінансів України врахувати результати аудиту при плануванні видатків державного бюджету на надання при народженні дитини «пакунку малюка».

✓ Реагування

Кабінет Міністрів України вніс зміни до Порядку надання при народженні дитини «пакунку малюка», затвердженого постановою КМУ від 25.11.2020 № 1180, якими передбачено періодичність перегляду переліку дитячих товарів для комплектування «пакунка малюка».

Міністерство соціальної політики України повідомило про повернення ЮНОПС на рахунок Міністерства 33,6 млн грн з 45,5 млн грн завданих збитків.

На рахунки у Державній казначейській службі України повернено **ЮНОПС** невитрачені департаментами соціального захисту населення обласних державних адміністрацій залишки коштів на закупівлю «пакунка малюка» на загальну суму 24,4 млн гривень.

Офіс Генерального прокурора зареєстрував одне кримінальне провадження за статтею 191 Кримінального кодексу України за фактом розтрати посадовими особами КМУ та Мінсоцполітики бюджетних коштів.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національній службі здоров'я України на первинну медичну допомогу

(рішення Рахункової палати від 25 травня 2021 року № 11-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

Відсутня програма державних гарантій медичного обслуговування населення.

Громадяни не мали інформації про перелік і обсяг медичних послуг первинної медичної допомоги, оплату надання яких у повному обсязі держава гарантує за рахунок бюджетних коштів.

НСЗУ не забезпечила належного функціонування електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ). Центральна база даних ЕСОЗ не сумісна та не має електронної взаємодії з іншими інформаційними системами та державними інформаційними ресурсами, визначеними Урядом, за винятком Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та Державного реєстру актів цивільного стану громадян (з 01.10.2020) у частині реєстрації народження. Відомості, що містяться у реєстрах центральної бази даних ЕСОЗ, неповні та недостовірні. МОЗ розроблено порядки ведення лише трьох реєстрів із дев'яти, включених до центральної бази даних.

Електронні медичні інформаційні системи, які також є складовою ЕСОЗ, підключено до центральної бази даних ЕСОЗ без проведення тестувань на відповідність технічним вимогам, встановленим Національною службою здоров'я України.

65,1 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

276,8 млн грн

неефективне управління коштами

Об'єкти контролю:

Міністерство охорони здоров'я України, Національна служба здоров'я України,
22 заклади охорони здоров'я та фізична особа-підприємець

Період аудиту:
2018–2020 роки

Перевірені кошти:
38,7 млрд грн

✓ Ключові знахідки

Реалізація державних гарантій медичного обслуговування для первинної меддопомоги здійснювалася за відсутності програми державних гарантій медичного обслуговування населення, а громадяни не мали інформації про перелік і обсяг медичних послуг первинної медичної допомоги, оплату надання яких у повному обсязі держава гарантує за рахунок бюджетних коштів.

Тарифи на медичні послуги, пов'язані з наданням первинної медичної допомоги, визначалися МОЗ і НСЗУ за відсутності затвердженої методики їх розрахунку. Також без належного обґрунтування та розрахунків визначено кількість осіб, яким лікар первинної медичної допомоги може надати якісну медичну допомогу.

НСЗУ належно не контролювала виконання надавачами первинної медичної допомоги умов договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

Неналежно була і організація проведення НСЗУ верифікації даних, що містяться в реєстрах центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я.

Про встановлені порушення повідомлено **Офіс Генерального прокурора**.

✓ Рекомендації

Міністерству охорони здоров'я України:

- ✓ забезпечити підготовку проєкту програми державних гарантій медичного обслуговування населення;
- ✓ підготувати державний гарантований пакет первинної медичної допомоги;
- ✓ розробити «дорожню карту» реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення;
- ✓ провести обґрунтовані розрахунки тарифів на надання медичних послуг, пов'язаних з первинною медичною допомогою, та коригувальних коефіцієнтів;
- ✓ забезпечити обґрунтування кількості осіб, яким лікар загальної практики – сімейний лікар, лікар-терапевт та лікар-педіатр може надати якісну медичну допомогу;
- ✓ розробити план заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронної охорони здоров'я.

Національній службі здоров'я України:

- ✓ підготувати та подати МОЗ пропозиції щодо внесення змін до вимог до надавача послуг з медобслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медобслуговування населення, в частині наявності ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики за місцем (місцями) її провадження та лікарськими спеціальностями, зазначеними у заяві про отримання ліцензії і в документах, що додавалися до неї, а також забезпечення безперервності надання первинної медичної допомоги;
- ✓ забезпечити контроль за виконанням договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

✓ Реагування

КМУ затверджено План заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронної охорони здоров'я.

МОЗ затверджено Порядок ведення Реєстру суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я в електронній системі охорони здоров'я. Крім того, МОЗ затвердило План заходів щодо усунення порушень та недоліків, виявлених під час аудиту Рахункової палати.

НСЗУ провела претензійно-позовну роботу з надавачами первинної медичної допомоги, за результатами якої до державного бюджету повернено 17,4 млн гривень.

Аналіз системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення

(рішення Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-4)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Система загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування вразлива та слабка, а недотримання основних принципів системи фактично перетворює її на просту розподільчу систему виплат і допомог та створює високі ризики її неспроможності

⚠ Основні ризики функціонування:

- складна демографічна ситуація в Україні, у т. ч. через тривалий збройний конфлікт на сході України,
- низький рівень життя населення,
- тіньова зайнятість,
- недосконалість нормативно-правового забезпечення,
- недостатня інформатизація та автоматизація процесів обліку, осіб, які потребують соціального захисту.

⚠ В умовах недосконалого законодавства система має слабкі місця:

- посилений вплив держави,
- збільшення пільгових категорій одержувачів і видів виплат,
- підвищення їх розміру залежно від віку або статусу, але без визначення джерел покриття видатків.

ВИЯВЛЕНО

21,9 млрд грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

0,3 млн грн

втрати (збитки) внаслідок прийняття управлінських рішень з порушенням норм законодавства

17,1 млн грн

неефективне використання коштів

8,5 млрд грн

порушення, допущені при плануванні коштів

2,2 млрд грн

неефективне управління коштами та державним майном

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики, Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування України, Державний центр зайнятості, Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю

Період аудиту:

2019–2020 роки

Перевірені кошти:

550,5 млн грн коштів державного бюджету; 993,7 млрд грн доходів і 1004,9 млрд грн видатків бюджетів страхових фондів

<p>☑ Ключові знахідки</p>	<p>☑ Рекомендації</p>	<p>☑ Реагування</p>
<p>Прогнозні розрахунки на соціальні витрати не узгоджено з джерелами доходів і встановленими державою розмірами пільг і гарантій. Десятиріччями в Україні формувалась надмірна кількість різного роду пільг, допомог і компенсацій, розмір багатьох з них не враховує сучасних економічних реалій, до того ж держава не має достатніх фінансових можливостей для забезпечення відповідних виплат. Незважаючи на наявність низки автоматизованих систем і електронних реєстрів, Мінсоцполітики не володіє узагальненими даними щодо потреби у видатках для усіх категорій осіб, зареєстрованих в органах соцзахисту, які потребують соціальної допомоги держави. Кризові ситуації, зокрема пандемія COVID-19 у 2020 році, стали індикатором недоліків системи.</p>	<p>КМУ, Мінфіну, Мінекономіки, МОЗ, Мінсоцполітики, Мінветеранів, Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю та страховим фондам надано 140 рекомендацій, серед яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ забезпечення складання обґрунтованих прогнозних розрахунків соціальних витрат відповідно до встановлених державою пільг та гарантій, збалансованих з їх фінансовим забезпеченням; ✓ розроблення стратегії оптимізації гарантованих державою пільг, компенсацій та допомог особам, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; ✓ встановлення обґрунтованого розміру єдиного внеску; ✓ удосконалення нормативно-правового забезпечення з питань пенсійного та соцстрахування. 	<p>Прийнято Закон України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні», яким визначено перелік документів, що надаються для прийняття рішення про страхові виплати у разі втрати годувальника.</p> <p>На розгляд ВРУ подано низку законопроектів, спрямованих на удосконалення законодавства у соціальній сфері та збалансування бюджетів страхових фондів, частина законопроектів перебуває на розгляді Уряду.</p> <p>Постановами КМУ внесено зміни до діючого порядку надання та повернення коштів, спрямованих на фінансування допомоги по частковому безробіттю на період карантину та/або надзвичайної ситуації та затверджено порядок виплати внутрішньо переміщеним особам невикористаних сум соціальних виплат за минулий період.</p> <p>Виконавчою дирекцією Фонду соцстраху запроваджено низку форм звітності. Страховими фондами вживаються заходи щодо розроблення/удосконалення власних порядків розроблення, затвердження та виконання їх бюджетів.</p> <p>Державною службою зайнятості завершується підготовка Стратегії розвитку державної служби зайнятості на 2022–2024 роки; проведено інвентаризацію об'єктів незавершеного будівництва, які обліковуються на балансах установ державної служби зайнятості; за результатами перевірок 99,8% суб'єктів господарювання щодо яких прийнято рішення про надання одноразової матеріальної допомоги та допомоги по частковому безробіттю на період карантину; виявлено порушень на 2,6 млн грн, з яких 1,6 млн грн роботодавцями повернуто добровільно в досудовому порядку.</p>

Аудит ефективності використання коштів, виділених з державного бюджету для здійснення діяльності Національним інститутом раку та зміцнення його матеріально-технічної бази

(рішення Рахункової палати від 14 вересня 2021 року № 20-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Смертність від раку в Україні посідає друге місце у загальній структурі смертності населення і поступається за цим показником лише серцево-судинним захворюванням

Щорічно рак **вперше** діагностують у близько **140 тис. дорослих** і **1 тис. дітей**

до **2030 року** цей показник може збільшитися до **180 тис. осіб на рік**, а за рівнем захворюваності (380 випадків на 100 тис. населення) Україна є лідером на Європейському континенті

У 2020 році злякисні новоутворення стали причиною смерті **77175 громадян**

Інститут використав на свою діяльність та зміцнення матеріально-технічної бази понад **985 млн грн** бюджетних коштів, з яких понад **921 млн грн** – для надання високоспеціалізованої лікувально-діагностичної та консультативної допомоги більш ніж **150 тис. пацієнтів**. Але цього фінансування було недостатньо.

ВИЯВЛЕНО

369,9 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

45,4 млн грн

неефективне використання коштів

43,7 млн грн

неефективне управління коштами та державним майном

9,8 млн грн

втрати (збитки) внаслідок прийняття управлінських рішень з порушенням норм законодавства

340,1 млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

Об'єкти контролю:

Міністерство охорони здоров'я України,
Національний інститут раку, Державне підприємство «Укрмедпроектбуд»

Період аудиту:

2018–2020 роки,
I квартал 2021 року

Перевірені кошти:

1 млрд 789,3 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Протягом 2018 – I кварталу 2021 року понад 81 тис. пацієнтів Інституту не отримали в повному обсязі передбачену державою безоплатну допомогу в стаціонарі, у тому числі післяопераційну. Головна причина неефективної роботи Інституту – нормативна неврегульованість питання участі наукових установ медичного спрямування у наданні пацієнтам медичних послуг за програмою державних гарантій. На роботу установи також негативно вплинуло недостатнє фінансування та незадовільна організація медичної діяльності в самому Інституті.</p> <p>Міністерство охорони здоров'я належним чином не сформувало та не реалізувало державну політику для зниження рівня онкологічної захворюваності населення.</p> <p>Брак фінансування розвитку матеріальної бази Інституту не дозволив удосконалити молекулярно-генетичну діагностику для профілактики, раннього виявлення та своєчасного лікування онкозахворювань; покращити якість променевої терапії шляхом встановлення нового обладнання для забезпечення більш ефективних та сучасних методів лікування; завершити реконструкцію і розширити Інститут; запровадити єдину інформаційну систему в Інституті.</p> <p>Лікувально-профілактична спроможність Інституту також погіршується.</p> <p>Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень повідомлено Офіс Генерального прокурора.</p>	<p>КМУ, МОЗ та Інституту надано 34 рекомендації, серед яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ затвердження Національної стратегії контролю онкологічних захворювань до 2030 року; ✓ вжиття заходів щодо фінансового забезпечення в Інституті розвитку фундаментальних та прикладних наукових досліджень та посилення кадрового потенціалу, розширення участі в міжнародній співпраці; ✓ посилення контролю за ефективним використанням коштів та збереженням майна Інституту; ✓ забезпечення пацієнтів стаціонару лікарськими засобами та медвиробами, закупленими за кошти держбюджету, у тому числі отриманими централізовано, в необхідних для лікувального процесу обсягах та безоплатно; ✓ вжиття заходів щодо укомплектування стаціонарних відділень медичним персоналом; ✓ забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю. 	<p>МОЗ та Інститутом раку ухвалені плани заходів щодо врахування висновків і пропозицій Рахункової палати. Термін реагування на інші рекомендації не настав.</p>

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених у 2020 році Міністерству охорони здоров'я України для здійснення публічних закупівель за бюджетними програмами «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» та «Громадське здоров'я та заходи боротьби з епідеміями»

(рішення Рахункової палати від 14 грудня 2021 року № 33-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

На здійснення публічних закупівель МОЗ використало **8,2** млрд грн (майже 87%)

9,5 млрд грн
виділено

8,3 млрд грн

неефективне використання коштів

При цьому пацієнти не отримали своєчасного доступу до необхідних ліків, вакцин та медвиробів через неналежну організацію їх закупівлі.

МОЗ не забезпечено належної організації закупівель лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин) і медичних виробів із залученням міжнародних спеціалізованих організацій. Існуюча система формування номенклатури таких матеріальних цінностей і підготовки технічних завдань для здійснення їх закупівель не гарантувала оперативності і своєчасності надання міжнародним спеціалізованим організаціям необхідної інформації, що відтермінувало закупівлю матеріальних цінностей.

Неналежне планування коштів держбюджету-2020 на відповідні закупівлі спричинило накопичення значних запасів медпрепаратів і виробів та високі ризики їх невикористання до завершення терміну придатності.

1,3 млрд грн

неефективне управління коштами

1,3 млн грн

викривлення бухгалтерської та бюджетної звітності

Об'єкти контролю:

Міністерство охорони здоров'я України,
Державне підприємство «Медичні закупівлі України»

Період аудиту:
2020 рік

Перевірені кошти:
9,5 млрд грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>У 2020 році МОЗ здійснювало закупівлі лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин) і медичних виробів із залученням міжнародних спеціалізованих організацій, при цьому такі повноваження вперше надано Державному підприємству «Медичні закупівлі України». Однак через управлінські прорахунки МОЗ при організації цих закупівель, як і у попередні роки, та невиконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту не забезпечено своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин) і медичних виробів. МОЗ та ДУ «Центр громадського здоров'я» належно не моніторили забезпеченість потреби закладів охорони здоров'я у лікарських засобах, імунобіологічних препаратах (вакцинах) і медичних виробих. Як наслідок, до закінчення терміну придатності не використано матеріальних цінностей на 160,3 млн грн, з яких на суму 54,6 млн грн вже передано на утилізацію та утилізовано. Крім того, є ризик невикористання до закінчення терміну придатності лікарських засобів і медичних виробів ще на 74,7 млн гривень.</p> <p>Система оцінювання відповідності міжнародних спеціалізованих організацій встановленим Урядом критеріям, визначена МОЗ, є недосконалою. Про встановлені порушення повідомлено Офіс Генерального прокурора.</p>	<p>Кабінету Міністрів України доручити МОЗ, з метою своєчасного забезпечення пацієнтів лікарськими засобами, імунобіологічними препаратами (вакцинами) і медичними виробами, внести зміни до постанови КМУ від 17.03.2011 № 298 щодо зменшення до 12 місяців термінів попередньої оплати при укладанні договорів (угод) на 2022 рік.</p> <p>Міністерству охорони здоров'я України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначити додаткові показники оцінки, які забезпечать підтвердження відповідності міжнародних спеціалізованих організацій критеріям відбору, встановленим Порядком здійснення закупівель лікарських засобів, медичних виробів із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі; ✓ спільно з міжнародними спеціалізованими організаціями розробити механізм заміни МОЗ лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин), медичних виробів з меншим терміном придатності за наявності гарантії їх заміни в разі невикористання до завершення терміну придатності; ✓ вжити заходів щодо проведення моніторингу рівня забезпечення потреб закладів охорони здоров'я у лікарських засобах, імунобіологічних препаратах (вакцинах) і медичних виробих та за його результатами визначити обсяг коштів державного бюджету на 2022 рік. 	<p>МОЗ затвердило План заходів щодо усунення порушень та недоліків, виявлених під час аудиту Рахункової палати.</p>

Чернігів

(Чернігівська область)

Місто-герой України

2.8. Заходи у сфері природоохоронної діяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям, екологічна безпека

У 2019 році Рахунковою палатою проведено 3 заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), під час яких досліджувались питання природоохоронної діяльності та запобігання надзвичайним ситуаціям, екологічної безпеки.

Під час зазначених заходів перевірено **53 об'єкти** та **19,8 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами проведених контрольних заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **5,1 млрд грн**, що становить **2,8%** загальної суми встановлених порушень та недоліків за звітний рік.

Відповідальний – член Рахункової палати **Віктор Богун**.

- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів.
- Аудит ефективності використання коштів державного бюджету на виконання Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року.
- Аудит ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів

(рішення Рахункової палати від 23 березня 2021 року № 5-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Виконання заходів щодо пероральної імунізації диких тварин проти сказу на території України проводилось за відсутності розробленої та затвердженої програми (кампанії).

Кампанії пероральної вакцинації диких м'ясоїдних тварин проти сказу проведені лише один раз на рік (восени), що мало негативний вплив на ефективність проведених кампаній.

Стратегічний план протиепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні на 2019–2021 роки не розроблено.

ВИЯВЛЕНО

1 млрд 929,5 млн грн

порушення, допущені при
плануванні бюджетних коштів

2,2 млн грн

викривлення
бухгалтерської та
бюджетної звітності

428 млн грн

неекономне та нерезультативне
використання коштів

6,6 млн грн

втрати (збитки)
бюджету внаслідок
прийняття
необґрунтованих
управлінських рішень

237,2 млн грн

неефективне управління
коштами та державним майном

Об'єкти контролю:

Мінекономіки, Держпродспоживслужба,
ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи,
ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській, Вінницькій, Київській,
Львівській, Одеській та Харківській областях

Період аудиту:

2018–2020 роки

Перевірені кошти:

1 млрд 775,6 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Стан фінансового забезпечення та стан внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету (Мінагрополітики у 2018–2019 роках та Мінекономіки у 2020 році) не сприяв належному здійсненню Держпродспоживслужбою організаційно-господарської та спеціальної ветеринарно-санітарної діяльності. Потреба у бюджетних коштах у повному обсязі забезпечена лише у 2018 році, а у 2019 та 2020 роках – лише на 55,6% та 39,6% відповідно.</p> <p>На придбання ветеринарних препаратів витрачено 1,6 млрд грн, або майже 90% загального обсягу коштів. Загалом провакциновано понад 17 млн домашніх тварин та проведено заходи з вакцинації диких тварин.</p> <p>Попри такі заходи, кількість випадків зараження тварин різними хворобами залишається високою. У 2020 році зареєстровано 851 пункт спалаху сказу та 1062 випадки зараження сказом, дев'ять пунктів спалаху пташиного грипу, 28 неблагополучних пунктів спалахів африканської чуми свиней.</p>	<p>Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України вжити заходів щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розроблення та прийняття нормативно-правових актів з метою реалізації Закону України «Про ветеринарну медицину»; ✓ затвердження Стратегічного плану протиепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні; ✓ активізації виконання заходів з метою імплементації Україною глави IV Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого боку. <p>Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів вжити заходів щодо розроблення та затвердження:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ нормативного акта щодо планування, організації та проведення пероральної імунізації м'ясоїдних тварин проти сказу з актуальної методики створення резерву ветеринарних препаратів, що застосовуються для профілактики та ліквідації хвороб тварин; ✓ урахуванням світового досвіду; ✓ програми вакцинації диких тварин проти сказу на території України. 	<p>Мінекономіки забезпечено опрацювання Закону України «Про ветеринарну медицину» та заплановано спільно із Держпродспоживслужбою розроблення та прийняття 85 підзаконних актів до цього Закону, у тому числі 23 постанов Кабінету Міністрів України та 62 наказів Мінекономіки.</p> <p>Міністерством погоджено проєкт Методики створення і використання резерву ветеринарних препаратів та внесено зміни до постанови КМУ від 21.11.2007 № 1350 «Про затвердження Положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України та типових положень про місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії».</p>

Аудит ефективності виконання заходів Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року

(рішення Рахункової палати від 8 червня 2021 року № 12-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Екологічний стан річки Дніпро катастрофічний

4,2
млн грн

спрямували протягом 4 років на екологічне оздоровлення басейну річки Дніпро та поліпшення якості питної води в рамках реалізації. За ці кошти провели моніторинг стану навколишнього природного середовища в басейні річки та забезпечення розвитку інформаційних систем екологічного менеджменту.

161 забруднювач

та перевищення вмісту синтетичних речовин. Це загрожує здоров'ю населення України та може спричинити екологічну катастрофу

2013–2020 на екологічне оздоровлення басейну річки Дніпро побудували та реконструювали каналізаційні мережі водовідведення протяжністю **16,2%** планових обсягів; збудували протиерозійні гідротехнічні споруди та здійснили агротехнічні протиерозійні заходи на площі **0,1%** планових обсягів; **14,3%** споруд зливової каналізації, забезпечивши плановий рівень її протяжності лише на **0,2%**; створені системи більш чистого виробництва тільки на **3 зі 162** підприємств.

Об'єкти контролю:

Міндовкілля, Держводагентство, 12 басейнових управлінь водних ресурсів; ДП «Одеська об'єднана дирекція будівництва водогосподарських об'єктів»; Міжрегіональний офіс захисних масивів дніпровських водосховищ; Нікопольське та Черкаське управління захисних масивів дніпровських водосховищ; регіональні офіси водних ресурсів у 10 областях; управління головного Каховського магістрального каналу, каналів річки Інгулець, каналу Дніпро-Донбас, Північно-Кримського каналу

ВИЯВЛЕНО

1 млрд 61,4 млн грн

використано з порушенням чинного законодавства

9,5 млн грн

порушення чинного законодавства при плануванні бюджетних коштів

55,6 млн грн

порушення законодавства в сфері публічних закупівель

589,3 млн грн

неефективне управління і використання бюджетних коштів

464,3 млн грн

порушення, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку та складанням звітності

31,7 млн грн

завдання матеріальної шкоди державі

Період аудиту:
2013–2020 роки

Перевірені кошти:
16 млрд 569,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року не виконується у запланованих обсягах та терміни. Заходи, які вживалися протягом 2013–2020 років державними замовниками виявилися недостатніми для виконання Програми, а 5 центральних органів виконавчої влади – виконавців заходів Програми, а також один з її державних замовників, в процесі реорганізації чи ліквідації змінили свій статус і назву, проте відповідні зміни до Програми не вносились, як і щодо актуалізації її результативних показників.

Фінансове забезпечення заходів Програми було недостатнім для її належного виконання. Станом на 01.01.2021 видатки на виконання Програми (з усіх джерел фінансування) становили 68,2% визначеного обсягу, який не корегувався з часу прийняття Програми у 2012 році. При цьому основним джерелом фінансування її заходів за весь період виконання є державний бюджет, частка якого у загальному обсязі видатків становила 74%.

Відомості про результати аудиту надано до Офісу Генпрокурора. Про результати аудиту також поінформовано Президента України, Верховну Раду України, РНБО.

✓ Рекомендації

Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству водних ресурсів України розробити та подати на розгляд проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року» з урахуванням прогалин та недоліків Програми, що завершується, проєкт Водної стратегії України на період до 2030 року та Стратегії реформування управління водними ресурсами України, проєкт Закону України «Про управління водогосподарсько-меліоративною інфраструктурою», проєкти актів законодавства щодо внесення змін до діючих нормативних актів, зокрема Водного кодексу України, в частині нормативного визначення переліку об'єктів водогосподарсько-меліоративного комплексу.

✓ Реагування

За результатами розгляду матеріалів Рахункової палати РНБО ухвалено рішення від 30.07.2021 «Про стан водних ресурсів України», яке введено в дію Указом Президента України від 13.08.2021 № 357/2021. **Прем'єр-міністром України** надано доручення Міндовкілля, Мінрегіону, Мінфіну та Держводагентству вжити необхідних заходів до усунення виявлених недоліків та недопущення їх у подальшому. **Комітетом ВРУ з питань екологічної політики та природокористування прийнято рішення** від 22.09.2021 № 97/7, яким рекомендовано внести на розгляд парламенту законопроєкт про внесення змін до Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення річки Дніпро на період до 2021 року», розроблений відповідно до вимог законів України «Про стратегічну екологічну оцінку» та «Про державні цільові програми» та у терміни, визначені вищезазначеним рішенням РНБО.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України

(рішення Рахункової палати від 28 вересня 2021 року № 21-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Діяльність Держекоінспекції була недостатньо ефективною, а вжиті нею заходи не сприяли покращенню стану довкілля та відшкодуванню порушниками природоохоронного законодавства збитків.

Стан навколишнього природного середовища в Україні через значний рівень забруднення складових компонентів довкілля, зокрема поверхневих і підземних вод, ґрунтів та повітря є критичним. Це негативно впливає на стан здоров'я населення України та становить загрозу національній безпеці.

За висновками експертів, в Україні лише за рік через забруднене повітря помирає від серцево-судинних хвороб і онкозахворювань

55 тис. людей

це

94,2 млн дол США
втрат для економіки

або

27 % ВВП
всієї України

Відсутній закон, який би системно регулював здійснення відповідного державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища у різних галузях.

Неналежними є координація та взаємодія між центральними органами виконавчої влади, які наділені функціями здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у відповідних галузях.

Об'єкти контролю:

Міндовкілля, Держекоінспекція, державні екологічні інспекції Столичного округу, Придніпровського округу (Дніпропетровська та Кіровоградська області), Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області), Центрального округу, у Вінницькій, Донецькій, Закарпатській, Львівській, Харківській та Чернігівській областях

ВИЯВЛЕНО

16,1 млн грн

використано з порушенням вимог законодавства, в т. ч. нецільове

32,2 млн грн

неефективне управління коштами

74,8 млн грн

порушення, допущенні при плануванні бюджетних коштів

10,6 млн грн

прийняття необґрунтованих рішень щодо управління об'єктами державної власності

23,1 млн грн

неефективне

Період аудиту:

2018–2020 роки та I півріччя 2021 року, щодо стану реагування на рекомендації Рахункової палати за попередніми заходами – 2014–2020 роки

Перевірені кошти:

1 млрд 396,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

Питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища регулюються низкою законодавчих актів, **окремі норми яких є недосконалими або недієвими**. Розподіленими між низкою центральних органів виконавчої влади є функції із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. Координація та взаємодія між цими органами є неналежною. Водночас законодавчого акта, який би системно регулював питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у різних галузях, **не прийнято**.

План заходів щодо реалізації Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у визначені терміни не виконано. Як наслідок, мети та очікуваних результатів Концепції не досягнуто.

Рішення Рахункової палати надіслано **Генеральному прокурору України**.

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству водних ресурсів України вжити заходів щодо:

- ✓ актуалізації Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища та плану заходів щодо її реалізації;
- ✓ перегляду та оновлення Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, та Інструкції з оформлення Державною екологічною інспекцією України та її територіальними органами матеріалів про адміністративні правопорушення;
- ✓ посилення відповідальності за невиконання законних розпоряджень та приписів, інших законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, за ненадання їм необхідної або надання неправдивої інформації, вчинення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків.

✓ Реагування

За результатами розгляду матеріалів **Комітет ВРУ з екологічної політики та природокористування** рекомендував Міндовкілля та Держекоінспекції вжити необхідних заходів для усунення порушень, виявлених під час аудиту. Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки доручив Міндовкілля, Мінекономіки, Мінфіну, Мін'юсту, Держекоінспекції опрацювати рекомендації Рахункової палати та вжити необхідних заходів.

Держекоінспекція затвердила План заходів з усунення порушень та недоліків за результатами аудиту, а також розробила проєкт порядку здійснення нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища органами місцевого самоврядування та Інструкцію (Порядок) з проведення радіаційного обстеження транспортних засобів, вантажів та іншого майна у разі виявлення перевищення допустимого рівня іонізуючого випромінювання.

Гостомель

(Київська область)

Місто-герой України

2.9. Заходи у сфері взаємовідносин Державного бюджету України з місцевими бюджетами

Питання взаємовідносин Державного бюджету України з місцевими бюджетами та використання бюджетних коштів на соціально-економічний розвиток територій щорічно досліджуються Рахунковою палатою. У звітному році за цим напрямом здійснено 7 заходів зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту).

Під час зазначених заходів перевірено **155 об'єктів** та майже **7,2 млрд грн** бюджетних коштів.

За результатами цих заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **2,6 млрд грн** (1,5% загальної суми встановлених порушень та недоліків за звітний рік).

- Аудит ефективності використання коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності використання у 2020 році коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.
- Аудит ефективності використання залишків медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на спеціалізовану стаціонарну медичну допомогу населенню Донецької області. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа. Відповідальний – заступник Голови Рахункової палати **Андрій Майснер**.

Аудит ефективності використання коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет

(рішення Рахункової палати від 26 січня 2021 року № 1-1)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

1,7
млрд грн

медичної субвенції на лікування хворих на цукровий і нецукровий діабет не повною мірою забезпечили потребу в препаратах інсуліну.

Кількість хворих у всіх країнах збільшується щороку на **5-7 %**

Захворюваність на цукровий і нецукровий діабет набуває, на думку експертів, ознак пандемії, а кожні 12–15 років – подвоюється. За даними ВООЗ, хвороба збільшує смертність в 2–3 рази й суттєво скорочує тривалість життя. У разі інфікування COVID-19 ризик летальності збільшується в геометричній прогресії.

Діагностується в Україні також і інша не менш небезпечна патологія як нецукровий діабет. Для лікування хворих на цукровий діабет тяжкої форми та нецукровий діабет потрібен довічний, безперервний прийом препаратів інсуліну та деспропресину, оскільки перерва у лікуванні несе загрозу для життя.

Протягом **15 років поширеність цукрового діабету в Україні збільшилась на 54,5%**,

а захворюваність – на 82,9%
(на 100 тис населення)

ВИЯВЛЕНО

0,5 млн грн

неефективне використання коштів

1 млн грн

втрати (збитки) внаслідок прийняття управлінських рішень з порушенням норм законодавства

Об'єкти контролю:

МОЗ, ДП «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України», департаменти охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), Дніпропетровської та Харківської облдержадміністрацій, Дніпровської, Одеської та Харківської міських рад; 10 закладів охорони здоров'я

Період аудиту:
2018–2019 роки та
9 місяців 2020 року

Перевірені кошти:
1 млрд 753 млн грн

✓ Ключові знахідки

Спрямування у 2018–2019 роках та протягом I кварталу 2020 року **цільових видатків медичної субвенції** з державного бюджету місцевим бюджетам на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет **у сумі 1,7 млрд грн не дозволило** забезпечити ефективної реалізації пілотного проєкту державного регулювання цін на препарати інсуліну та надати можливість хворим на цукровий діабет I типу за рецептами отримати в аптечних закладах безкоштовно або з незначною доплатою (за бажанням пацієнта) необхідні їм препарати інсуліну та засоби їх введення.

Нормативне врегулювання питань порядку відшкодування вартості препаратів інсуліну, ведення обліку хворих на цукровий і нецукровий діабет та **стан внутрішнього контролю розпорядників коштів були недостатніми** для забезпечення ефективного використання бюджетних коштів. Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень поінформовано **Офіс Генерального прокурора**.

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України доручити МОЗ разом із заінтересованими ЦОВВ підготувати пропозиції щодо удосконалення нормативних актів з питань лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет у частині посилення вимог до суб'єктів господарювання, які здійснюють відпуск лікарських засобів, та їх звітування.

МОЗ підготувати та подати на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку пропозиції щодо удосконалення нормативно-правових актів з питань лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет у частині посилення вимог до суб'єктів господарювання, які здійснюють відпуск лікарських засобів, та їх звітування; внести зміни до Положення про реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, та Положення про реєстр референтних цін (цін відшкодування) на препарати інсуліну.

ДП «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України» вжити заходів для притягнення до відповідальності службових осіб, які допустили факти неправильного розрахунку оптово-відпускних цін на препарати інсуліну, розробити та затвердити заходи щодо недопущення таких фактів у подальшому.

Окремим закладам охорони здоров'я розглянути рішення Рахункової палати, запланувати та вжити заходів щодо перевірки достовірності внесених суб'єктами господарювання до звітів відомостей про відпущені лікарські засоби, а також повернення до державного бюджету зайво сплачених коштів.

✓ Реагування

МОЗ скасовано Порядок розрахунку референтних цін (цін відшкодування) на препарати інсуліну, вартість яких підлягає повному чи частковому відшкодуванню. МОЗ зазначено, що оптимальний варіант рішення для зміни моделей ціноутворення – модель «Моно», яка передбачає уніфікований підхід до моделювання (формування) ціни для інсулінів як українського виробництва, так і іноземного. Для цієї моделі відносне зниження середньої ціни препаратів інсуліну становить 18%. Очікувана економія бюджетних коштів – 265,2 млн грн на рік.

Центром проведено службове розслідування щодо наведених за результатами аудиту фактів неправильного розрахунку оптово-відпускних цін на препарати інсуліну. Термін дисциплінарного стягнення сплив.

Зкладами охорони здоров'я заплановано регулярно проводити перевірки достовірності відомостей, внесених до Реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, та звітів про відпущені лікарські засоби аптечними установами.

Львівською та Харківською обласними прокуратурами, Харківськими районними управліннями №№ 1, 2, 3 Головного управління Національної поліції в Харківській області відкрито чотири кримінальні провадження за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених статтями 191 і 366 Кримінального кодексу України.

Аудит ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 25 травня 2021 року № 11-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

4,2 млрд грн видатки за 10 напрямками матеріально-технічного забезпечення шкіл. Кошти спрямовувалися на підвищення якості освіти, створення спорткомплексів, створення «Нової української школи» та забезпечення спроможної школи.

відремонтували

153 школи

79 спорткомплексів

забезпечили інтернетом понад **7,7** тис шкіл

придбали

257 шкільних автобусів

23 мобільних інклюзивно-ресурсні центри

24 тис комп'ютерів

Крім того,

на **959** млн грн придбали засобів навчання та обладнання

на **669** млн грн – меблів для початкових класів

на **526** млн грн – дезінфікуючих засобів

на **23,5** млн грн – спортінвентаря.

Не розпочато або не завершено роботи зі створення спорткомплексів у понад десяти населених пунктах. Також виявлені факти придбання у 2020 році шкільних меблів для початкових класів, що за розмірами, формою і якістю не відповідають вимогам національних стандартів, а також випадки невикористання за призначенням закуплених меблів та комп'ютерного обладнання.

Об'єкти контролю:

Міністерство освіти і науки України,
37 об'єктів у Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Львівській,
Одеській, Полтавській, Харківській областях та м. Києві

ВИЯВЛЕНО

58,4 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

181,4 млн грн

неефективне управління коштами

9,4 млн грн

завдано матеріальної шкоди (збитків) місцевим громадам

172,8 млн грн

виконано з порушеннями законодавства з питань містобудівної діяльності проектних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду

134,6 млн грн

неефективне використання коштів

Період аудиту:
2019 – 2020 роки

Перевірені кошти:

проаналізовано – 3 млрд 230,1 млн грн, з них перевірено в регіонах – 796,8 млн грн

✓ Ключові знахідки

МОН та головні розпорядники коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Києва у 2019–2020 роках не забезпечили ефективного виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти (ЗСО), які фінансувалися за рахунок цих коштів.

У Вінницькій, Львівській, Одеській, Харківській областях були випадки, коли кошти на створення спорткомплексів і забезпечення спроможної школи розподілялися без належної проєктно-кошторисної документації або виділеної земельної ділянки; надавалися закладам, які не були опорними або не мали необхідної кількості учнів. У Харківській області та Дарницькому районі м. Києва кошти на придбання комп'ютерів розподілені без врахування показників співвідношення кількості учнів на один ПК.

У Вінницькій та Харківській областях – при розподілі коштів на забезпечення доступу до Інтернету не надавалися переваги опорним школам та закладам ЗСО усіх ступенів з кількістю учнів 100 та більше, які мають швидкість доступу до Інтернету менше 100 Мбіт/с.

На 19 об'єктах заподіяно матеріальну шкоду (збитки) територіальним громадам на 9,4 млн грн та встановлено 21 факт з ознаками кримінальних правопорушень.

✓ Рекомендації

КМУ доручити Мінекономіки спільно з МОН внести зміни до ДСТУ 7013:2009 для обов'язкового облаштування у шкільних автобусах не менше 2-х пасажирських місць для дітей з особливими освітніми потребами.

Міністерству освіти та науки України:

✓ змінити Порядок та умови надання субвенції на забезпечення спроможної школи та розробити пропозиції із вдосконалення законодавства в частині використання коштів субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної освіти «Нова українська школа»;

✓ забезпечити належне виконання вимог Порядку та умов надання субвенції на забезпечення спроможної школи;

✓ посилити координацію роботи з обласними та Київською міською держадміністраціями щодо надання МОН достовірних даних про використання коштів субвенцій

Об'єктам контролю на місцях:

✓ завершити реалізацію проєктів, які фінансувалися за рахунок коштів субвенцій, та ввести їх в експлуатацію у найкоротші терміни (протягом 2021 року);

✓ відшкодувати збитки, завдані територіальним громадам, та притягнути до відповідальності посадовців, які допустили порушення, встановлені під час аудиту.

✓ Реагування

МОН частково виконало рекомендації Рахункової палати. Змінами, внесеними до Порядку та умов надання субвенції на створення Нової української школи, враховано потребу в облаштуванні шкіл меблями, обладнанням і дидактичними матеріалами для учнів перших класів, які підуть у школу на четвертому році реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2021/2022 навчальний рік).

Не внесені зміни до Порядку та умов надання субвенції на забезпечення спроможної школи для запровадження умови «завершення реалізації проєкту (частини проєкту) до кінця поточного року».

Усунуті негативні наслідки допущених порушень і недоліків на загальну суму **19,8 млн грн.** Зокрема, відмінено неправомірні управлінські рішення – на 692,1 тис. грн, відшкодовано матеріальної шкоди – 1668,6 тис. грн, замінено неякісні товари – 1993,4 тис. грн, введено в експлуатацію основні засоби, які не використовувалися, – 7629,8 тис. грн тощо. Правоохоронні органи порушили **9 кримінальних проваджень.**

Аудит ефективності використання у 2020 році коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів

(рішення Рахункової палати від 27 липня 2021 року № 16-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

КМУ і ЦВК не забезпечено врахування чотирьох із шести рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами попереднього контрольного заходу. Це спричиняє ризики подальшого неефективного використання коштів субвенції з державного бюджету, які виділяються на підготовку та проведення місцевих виборів.

Потребує вирішення питання встановлення єдиних методичних засад розрахунку потреби у коштах на вказані цілі, відсутність яких призводить до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень та, як наслідок, до системних порушень розпорядників бюджетних коштів на етапі використання коштів.

Ключовою залишається і проблема незабезпечення належного контролю за законністю та ефективністю використання коштів субвенції на усіх етапах підготовки та проведення виборів, що також не сприяє дотриманню норм бюджетного законодавства учасниками цього процесу.

Об'єкти контролю:

Центральна виборча комісія,
Київська обласна та міська ради, Київська міська та Солом'янська районна у місті Києві територіальні виборчі комісії

ВИЯВЛЕНО

19,3 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

544,9 тис. грн

неекономне використання коштів

32,2 тис. грн

завдано матеріальної шкоди (збитків) місцевим громадам

23,8 тис. грн

використано на цілі, не передбачені бюджетними призначеннями

Період аудиту:
2020 рік

Перевірені кошти:
2 млрд 252,1 млн грн

✓ Ключові знахідки

У 2020 році на підготовку та проведення місцевих виборів використано 1 млрд 891 млн грн – 84 % бюджетних призначень, затверджених у Державному бюджеті України на 2020 рік за окремою бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Із зазначеної суми близько 60,5% коштів спрямовано на оплату праці членів виборчкомів та залучених спеціалістів, експертів і технічних працівників, 20,3% – на виготовлення виборчої документації, 11,4% – на утримання приміщень комісій, оплату наданих їм послуг, закупівлю матеріалів тощо. Встановлені окремі порушення законодавства та неефективне використання коштів спричинені незабезпеченням ЦВК належного і обґрунтованого планування видатків; відсутністю контролю розпорядників бюджетних коштів за їх використанням розпорядниками нижчого рівня на всіх етапах виборів; недотриманням виборчками встановлених законодавством норм бюджетної дисципліни; недосконалістю нормативно-правової бази, яка врегульовує питання фінансового забезпечення підготовки та проведення місцевих виборів тощо.

✓ Рекомендації

Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розробити та внести на розгляд законопроект щодо відновлення дії статті 35 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» в частині створення регіональних і територіальних представництв ЦВК.

КМУ удосконалити Порядок фінансування виборчих комісій під час підготовки і проведення місцевих виборів, затвердити новий порядок оплати або відшкодування вартості послуг, наданих територіальним і дільничним виборчим комісіям під час таких виборів, а також вжити заходів щодо організаційно-фінансового забезпечення створення регіональних і територіальних представництв ЦВК для їх функціонування у статусі розпорядників коштів державного бюджету.

Центральній виборчій комісії:

✓ внести на розгляд Парламенту проект змін до статті 91 Бюджетного кодексу України, Виборчого кодексу України та Закону України «Про Центральну виборчу комісію» в частині фінансового забезпечення заходів з підготовки та проведення місцевих виборів на усіх стадіях бюджетного процесу за окремою бюджетною програмою;

✓ затвердити методику визначення планового обсягу видатків на заходи з підготовки та проведення місцевих виборів.

✓ Реагування

Рекомендації Рахункової палати в основному враховані. Не врегульоване питання законодавчого унормування фінансового забезпечення заходів з підготовки та проведення місцевих виборів на усіх стадіях бюджетного процесу за окремою бюджетною програмою. За висновками ЦВК, визначені статтею 209 Виборчого кодексу України джерела здійснення витрат на місцевих виборів повністю кореспондуються з відповідними положеннями БКУ, встановлення іншого порядку фінансування не відповідатиме природі місцевих виборів.

Шевченківська та Солом'янська окружні прокуратури м. Київ 02.09.2021 внесли відомості до ЄРДР за фактами допущення у 2020 році Київським міським тервиборчкомом нецільового використання коштів місцевого бюджету, отриманих як субвенція на підготовку та проведення місцевих виборів, за частиною першою статті 210 КК України, а також розтрата у 2020 році Солом'янською районною у м. Києві територіальною виборчою комісією коштів на суму понад 4,7 млн грн під час підготовки та проведення місцевих виборів згідно з частиною п'ятою статті 191 КК України. Досудові розслідування за вказаними фактами тривають.

Аудит ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку

(рішення Рахункової палати від 31 серпня 2021 року № 18-3)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ	ВИЯВЛЕНО	
<p>2019–2020</p> <p>9,9 млрд грн використано на інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що фінансуються з державного фонду регіонального розвитку (ДФРР)</p> <p>21% коштів використали неповно та неефективно, як наслідок</p> <p>345 проектів регіонального розвитку не реалізовані, значна частина – соціальні.</p>	<p>59,5 млн грн використано з порушенням вимог чинного законодавства</p>	<p>557,3 млн грн встановлено порушень законодавства з публічних закупівель</p>
<p>2,2 млн грн повернули до держбюджету за два роки Через несвоєчасне розподілення коштів Фонду, недотримання вимог законодавства при відборі проектів для фінансування, затримки у виділенні асигнувань тощо.</p> <p>Серед локальних соціальних проектів, які завершили протягом двох років, будівництво, реконструкція та капітальний ремонт шкіл (133), лікарень (57), дитсадків (71), об'єктів спортивної інфраструктури (102), культури (16), об'єктів водопостачання (21), а також центрів надання адміністративних послуг, об'єктів дорожньої інфраструктури, мереж енергопостачання, придбання</p>	<p>При цьому взагалі не фінансувались проекти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків.</p>	<p>21,5 млн грн завдано матеріальної шкоди (збитків) місцевим громадам</p> <p>1 млрд 53,2 млн грн використано з порушеннями законодавства з питань містобудівної діяльності проектних, будівельних робіт тощо</p> <p>298,3 млн грн неефективне використання коштів</p>

Об'єкти контролю:

Мінрегіон та 26 об'єктів контролю у Вінницькій, Донецькій, Дніпропетровській, Львівській, Одеській, Харківській областях та м. Києві

Період аудиту: 2019–2020 роки

Перевірені кошти:

проаналізовано – 12 млрд 70 млн грн, з них перевірено в регіонах – 2 млрд 239,8 млн гривень

✓ Ключові знахідки

У результаті фінансування локальних проєктів регіонального розвитку, більшість яких спрямовувалась на розв'язання нагальних соціальних питань, і непрямування коштів ДФРР на проєкти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, можливість фінансування яких у 2019–2020 роках та у попередніх двох роках передбачалась Бюджетним кодексом України, головної мети ДФРР – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису для їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг – не досягнуто. Визначений алгоритм розподілу 20% коштів ДФРР між регіонами, у яких показник валового регіонального продукту у розрахунку на одну особу менше 75% середнього показника по Україні, не забезпечує справедливого розподілу цього обсягу коштів ДФРР.

Виявлено порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків), на 14 об'єктах на загальну суму 21,5 млн гривень.

✓ Рекомендації

Кабінету Міністрів України:

- ✓ для зменшення ризиків недофінансування інвестпрограм внаслідок невиконання держбюджету за доходами внести на розгляд Парламенту зміни до БКУ у частині формування державного фонду регіонального розвитку винятково у загальному фонді держбюджету;
- ✓ доручити Мінфіну підготувати проєкт закону про внесення змін до статті 241 БКУ щодо визначення поняття «співфінансування з місцевих бюджетів», в частині чіткого встановлення джерела співфінансування за рахунок власних доходів місцевих бюджетів.

Мінрегіону:

- ✓ підготувати зміни до Порядку відбору проєктів у частині заборони використання коштів міжбюджетних трансфертів як співфінансування проєктів регіонального розвитку за рахунок місцевих бюджетів;
- ✓ не допускати включення до переліку для фінансування за рахунок коштів ДФРР проєктів без рішень чи гарантійних листів органів місцевого самоврядування про співфінансування в обсягах, запропонованих у переліках обласних та КМДА.

Об'єктам контролю на місцях:

- ✓ завершити реалізацію проєктів регіонального розвитку, які фінансувалися за рахунок коштів Фонду, та ввести їх в експлуатацію у найкоротші терміни (до кінця 2021 року);
- ✓ відшкодувати матеріальну шкоду, завдану державі та територіальним громадам;
- ✓ притягнути до відповідальності посадових осіб, які допустили порушення, встановлені під час аудиту.

✓ Реагування

При розподілі коштів Фонду на 2022 рік Мінрегіон рівномірно розподілив 20% коштів Фонду між 11 областями, в яких показник ВРП в розрахунку на одну особу менше 75% середнього показника по Україні, чим забезпечено справедливий їх розподіл у сумі 1041 млн гривень.

Виконується рекомендація щодо завершення реалізації проєктів. Після завершення аудиту об'єкти контролю повідомили про завершення реалізації 63 проєктів, які фінансувалися за рахунок коштів Фонду.

Усунуті негативні наслідки допущених **фінансових** порушень і управлінських помилок на суму **9,9 млн грн**. **Зокрема**, відшкодовано матеріальної шкоди шляхом додаткового виконання робіт – 1,7 млн грн, скориговано взаємозаліками вартість виконаних робіт – 6,7 млн грн, відшкодовано коштами до державного і обласних бюджетів – 1 млн грн, усунуто недоліків у проєктно-кошторисній документації – 0,5 млн грн.

Правоохоронні органи розпочали **7 кримінальних проваджень** та долучили матеріали Рахункової палати до **5 кримінальних проваджень**, розпочатих раніше.

Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

(рішення Рахункової палати від 28 вересня 2021 року № 21-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Реалізація Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки **дала можливість запровадити з 2017 року надання з державного бюджету державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (далі – ООП) та створити умови для розвитку інклюзивного навчання в Україні.**

Протягом **2,5 років** на надання державної підтримки особам з ООП було спрямовано **понад 1,1 млрд грн**

Водночас прийняті Урядом у 2017 році рішення щодо реформування системи інституційного догляду та виховання осіб з ООП шляхом скорочення мережі спеціальних шкіл-інтернатів та навчально-реабілітаційних центрів і кількості в них учнів, повного припинення набору у ці заклади дітей із затримкою психічного розвитку **розбалансували систему навчання осіб з ООП та надання їм безперервних психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг, які ці діти отримували в таких закладах на постійній основі.**

ВИЯВЛЕНО

5 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

841,5 млн грн

неефективне використання коштів

Об'єкти контролю:

Міністерство освіти і науки України,
19 об'єктів контролю в регіонах

Період аудиту:

2019–2020 роки та
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

1 млрд 176,2 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Спрямування з державного бюджету у 2019–2020 роках та протягом I півріччя 2021 року 1176,2 млн грн забезпечило оплату видатків на проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг), надало можливість придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку для більше ніж 30 тис. осіб з особливими освітніми потребами. Водночас через низький рівень оплати послуг фахівців з проведення корекційно-розвиткових занять та відсутність у зв'язку з цим кадрів з відповідною освітою, діти не отримали на постійній (безперервній) основі відповідних послуг.</p> <p>Про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень поінформовано Офіс Генерального прокурора.</p>	<p>Кабінетові Міністрів України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до частини третьої статті 103³ Бюджетного кодексу України, яким передбачити врахування при розподілі коштів субвенції між місцевими бюджетами таких показників, як кількість годин додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять, визначених в індивідуальних програмах розвитку дитини, фактична наявність спеціальних засобів корекції та потреба в них відповідно до індивідуальних програм розвитку; ✓ доручити МОН спільно з Міністерством фінансів України переглянути умови оплати послуг фахівців з проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та збільшити видатки державного бюджету за цим напрямом з метою принципового вирішення кадрової проблеми. <p>Міністерству освіти і науки України визначити потребу у фахівцях з проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та подати пропозиції Міністерству економіки України щодо збільшення (за необхідності) державного замовлення на підготовку відповідних кадрів.</p> <p>Окремих органам освіти вжити заходів щодо усунення встановлених порушень і недоліків та недопущення їх у подальшому.</p>	<p>Кабінет Міністрів України доручив відповідним органам вжити необхідних заходів та з питань, що потребують прийняття рішень Уряду, подати пропозиції, однак законопроект про внесення змін до частини третьої статті 103³ Бюджетного кодексу України на розгляд Верховної Ради України ще не подано.</p> <p>МОН розпочато виконання деяких рекомендацій Рахункової палати.</p> <p>П'ятьма об'єктами контролю усунено порушень на загальну суму 148,3 тис. гривень.</p>

Аудит ефективності використання залишків медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на спеціалізовану стаціонарну медичну допомогу населенню Донецької області

(рішення Рахункової палати від 26 жовтня 2021 року № 26-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

На Донеччині стан медзакладів, які надають спеціалізовану стаціонарну допомогу, залишається вкрай незадовільним попри виділення значних бюджетних асигнувань на їх розбудову.

Капітальні інвестиції на розвиток відповідної мережі медзакладів, за рахунок різних джерел фінансування становили понад **2016-2020 роки**
3,5 млрд гривень

однак у лікарнях немає необхідного ліжкового фонду, приміщення стаціонарних відділень знаходяться у занедбаному стані і потребують ремонту.

Для вирішення нагальних проблем матеріально-технічного забезпечення медичних закладів Донеччини необхідно понад **1,8 млрд грн** капітальних інвестицій.

Об'єкти контролю:

Департамент охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації, Департамент фінансів Донецької обласної державної адміністрації, Комунальне некомерційне підприємство «Обласний госпіталь для ветеранів м. Святогірська», Комунальне некомерційне підприємство «Обласне територіальне медичне об'єднання м. Краматорськ» (ОТМО)

ВИЯВЛЕНО

0,1 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

0,1 млн грн

неефективне управління коштами

123,7 млн грн

порушення, допущені при плануванні коштів

34,7 млн грн

неефективне використання коштів

Період аудиту:

2019–2020 роки

Перевірені кошти:

522,2 млн грн

✓ Ключові знахідки

За два роки із 24 проєктів, які планували здійснити із залученням залишків медичної субвенції, виконано 19. При цьому через неефективну управлінську діяльність ДОЗ не були завершені розпочаті у 2019 році роботи з реалізації 3-х проєктів будівництва та не розпочаті заплановані на 2020 рік роботи ще на 2-х проєктах, які передбачалось здійснити із залученням залишків медичної субвенції.

Механізм ухвалення управлінських рішень щодо розподілу залишків субвенції був недосконалим і обмежував участь Департаменту фінансів у здійсненні попереднього аналізу поданих ДОЗ пропозицій. Ці обставини зумовлювали в окремих випадках неефективне використання залишків медичної субвенції, оскільки спрямування таких коштів здійснювалось без комплексної оцінки соціальних та економічних наслідків.

Надання якісних медичних послуг ускладнюється через зношене і застаріле медобладнання.

У КНП «Міський онкологічний диспансер» м. Маріуполя та ОТМО для проведення процедур променевої терапії використовуються вкрай застарілі гамма-терапевтичні апарати АГАТР і РОКУС, які за характеристиками не відповідають рекомендаціям МАГАТЕ.

✓ Рекомендації

МОЗ, Донецькій облдержадміністрації, ДОЗ, Департаменту фінансів, ОТМО та Госпіталю:

- ✓ розглянути питання про виведення з експлуатації гамма-терапевтичних апаратів у радіологічних відділеннях медзакладів та заміну їх на лінійні прискорювачі променевої радіотерапії;
- ✓ завершити розпочаті у 2019–2020 роках із залученням залишків медичної субвенції проєкти (заходи) будівництва об'єктів;
- ✓ визначити джерела фінансування та забезпечити виконання робіт з відновлення пошкодженої внаслідок бойових дій будівлі інфекційного відділення міської лікарні м. Світлодарська;
- ✓ розглянути можливість створення в області спеціалізованого відділення для лікування дітей, хворих на онкологічні захворювання;
- ✓ вжити заходів для забезпечення відповідності обсягу ліжкового фонду закладів охорони здоров'я, що надають спеціалізовану стаціонарну медичну допомогу, потребам населення, а також заміни морально і фізично застарілого медичного обладнання на сучасне;
- ✓ забезпечити ефективну роботу діагностичного центру ОТМО шляхом покращення доступності для пацієнтів, які перебувають на стаціонарному лікуванні в Госпіталі та ОТМО і потребують діагностики захворювань.

✓ Реагування

МОЗ під час підготовки бюджетного запиту на 2022 рік надало пропозиції щодо централізованої закупівлі лінійних прискорювачів для оснащення онкологічних закладів охорони здоров'я, у тому числі для Донецької області.

У м. Слов'янськ розпочато проєктно-вишукувальні роботи з реконструкції Обласної дитячої лікарні та коригування документації для реконструкції будівлі міської дитячої лікарні. Впровадження цих проєктів дозволить відкрити шість відділень для лікування дітей.

За програмою Президента України «Велике будівництво» у м. Краматорську розпочалося будівництво обласної багатопрофільної лікарні, яка має стати своєрідним хабом, що поєднає діагностику, медичну допомогу та науку.

Завершено реконструкцію комплексної трансформаторної підстанції КНП «Обласна клінічна травматологічна лікарня», на стадії реалізації перебуває проєкт «Капітальний ремонт приміщень легеневого відділення № 1 комунального закладу охорони здоров'я «Обласний клінічний протитуберкульозний диспансер м. Краматорськ».

ОТМО на 2022 рік передбачило закупівлю спеціалізованого автомобіля для перевезення пацієнтів до діагностичного центру у м. Слов'янськ.

Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа

(рішення Рахункової палати від 7 грудня 2021 року № 32-4)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

ВИЯВЛЕНО

Затверджені законами про держбюджет на 2019 та 2020 роки видатки субвенцій в сумі майже

1,5
млрд грн

дали можливість забезпечити житлом **10%** дітей-сиріт (3395 осіб), які перебували на квартирному обліку

13,4 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

9,6 млн грн

неефективне управління коштами в регіонах

Станом на 01.10.2021 за ці кошти придбали:

3,3 тис

придбали помешкань на умовах співфінансування з місцевими бюджетами

21 дбст

дитбудинки сімейного типу

12 мгб

малих групових будинків

48,8 млн грн

неефективне використання коштів

59,4 млн грн

обсяг нефінансових порушень

З 2018 року обсяг фінансування збільшився майже вдвічі, а рівень забезпечення житлом таких осіб зріс від 4% до 10%. Проте за останні 3 роки кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, що потребують поліпшення житлових умов, зросла на 21% і 01.01.2021 становила понад **33 тис. осіб**.

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики та 31 об'єкт контролю у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Київській, Львівській, Одеській, Харківській областях та м. Києві

Період аудиту: 2019–2020 роки

Перевірені кошти:

проаналізовано – 1 млрд 338,9 млн грн, з них перевірено в регіонах – 678,8 млн гривень

✓ Ключові знахідки

Мінсоцполітики як головний розпорядник коштів держбюджету та відповідальне за виконання бюджетної програми, структурні підрозділи з питань соцзахисту населення, капітального будівництва та служби у справах дітей Вінницької, Донецької, Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Харківської обласних та Київської міських держадміністрацій **не забезпечили продуктивного, економного та результативного використання у 2019–2020 роках коштів субвенції.**

На розбудову дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ) і малих групових будинків (МГБ) у 2019–2020 роках використано лише 10,6 та 9% загального обсягу субвенції, що створило ризики для досягнення очікуваних результатів реалізації Нацстратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки в частині припинення до 2026 року діяльності всіх типів закладів інституційного догляду та виховання дітей, в яких проживає більше ніж 15 вихованців.

У 2019–2020 роках не спрямовувалися кошти на створення ДБСТ і МГБ у Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Луганській, Рівненській областях та м. Києві. Збудовані та придбані у цей період приміщення для створення ДБСТ і МГБ у Вінницькій, Донецькій та Дніпропетровській областях за цільовим призначенням не використовувалися. Об'єкти контролю пояснили невиконання результативних показників цієї бюджетної програми браком у місцевих бюджетах відповідних територіальних громад коштів, необхідних для утримання МГБ у разі передачі збудованих приміщень їм у комунальну власність.

✓ Рекомендації

КМУ:

- ✓ З метою забезпечення використання за призначенням збудованих приміщень під МГБ доручити Мінсоцполітики спільно з Мінфіном внести пропозиції щодо забезпечення на перехідний період фінансування утримання МГБ частково за рахунок держбюджету;
- ✓ доручити Мінсоцполітики підготувати проєкт змін до Порядку та умов надання субвенції для економного використання коштів субвенції та придбання житла, яке відповідає технічним і санітарним вимогам;
- ✓ з огляду на розширення категорії осіб, які мають право на забезпечення житлом за рахунок коштів субвенції, доручити Мінфіну спільно з Мінсоцполітики внести пропозиції щодо збільшення видатків субвенції у Законі України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

Мінсоцполітики:

- ✓ підготувати проєкт змін до Порядку та умов надання субвенції в частині виявлених аудитом розбіжностей та недоліків (відомості про які зазначено вище);
 - ✓ вжити додаткових заходів для розвитку сімейних форм виховання
 - ✓ спільно з Мін'юстом вжити заходів щодо дотримання нотаріусами Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування», згідно з якими громадяни, які придбавають житло і перебувають у черзі на його одержання або придбавають житло вперше, не є платниками збору на обов'язкове державне пенсійне страхування в розмірі 1%.
- Об'єктам контролю на місцях** обов'язково рецензувати звіти про оцінку житла у разі сумнівної обґрунтованості експертної оцінки або нерестрації звіту про оцінку в Єдиній базі даних звітів про оцінку.

✓ Реагування

Термін не настав.

Маріуполь

(Донецька область)

Місто-герой України

2.10. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ ВИТРАТ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ, АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ (В ЧАСТИНІ АНАЛІЗУ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ)

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» у звітному році проведено:

- Перевірку стану виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку України та зобов'язань з перерахування коштів до Державного бюджету України за 2019 рік (ДСК). Відповідальний – член Рахункової палати **Цезар Огонь**. За результатами цього заходу встановлено порушень і недоліків на суму понад **72,5 млн гривень**.
- Аналіз щорічного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель. Відповідальний – член Рахункової палати **Віктор Богун**.
- Аналіз звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. Відповідальна – член Рахункової палати **Ірина Іванова**.
- Аналіз Звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. Відповідальний – член Рахункової палати **Андрій Дідик**.

Під час зазначених заходів перевірено **13 об'єктів** та майже **46,9 млрд грн** бюджетних коштів.

Аналіз щорічного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель

(рішення Рахункової палати від 8 червня 2021 року № 12-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Наведені у Звіті Мінекономіки дані та висновки є недостатніми для комплексної оцінки стану функціонування системи публічних закупівель у 2020 році, а отже, і оцінки стану досягнення основної мети діяльності у цій сфері – забезпечення ефективного та прозорого здійснення публічних закупівель, розвитку добросовісної конкуренції, створення конкурентного середовища та запобігання проявам корупції.

Законодавчі нововведення та реалізовані технічні вдосконалення електронної системи закупівель забезпечили перехід у 2020 році системи публічних закупівель на якісно новий рівень, чим значно розширено межі та інструментарій публічних закупівель. Водночас цей процес за окремими напрямками не завершено.

ЗВІТ МІНЕКОНОМІКИ

відображає ключові нововведення Закону та містить перелік прийнятих нормативно-правових актів

висвітлює події та обсяги діяльності

зосереджено увагу на показнику, який Мінекономіки названо економією,

47,3 млрд грн

водночас у Звіті відсутня оцінка стану практичного впровадження нововведень

проте відсутній комплексний аналіз стану розвитку системи

при цьому відсутня впевненість в достовірності показника

Об'єкти контролю:

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Період, охоплений контрольним заходом:

2020 рік

✓ Ключові знахідки

Мінекономіки здійснювало підготовку Звіту без відповідної методики, на необхідності якої Рахункова палата наголошувала за результатами аналізу щорічних звітів за минулі роки.

Правові засади здійснення публічних закупівель в Україні після введення 19.04.2020 у дію нової редакції Закону України «Про публічні закупівлі» зазнали істотних змін, які пов'язані насамперед із подальшою адаптацією національного законодавства до правил Європейського Союзу. Проте Звіт Мінекономіки не містить повної оцінки стану запровадження таких правових змін, у тому числі і пропозицій щодо необхідності їх подальшого удосконалення.

Звіт містить інформацію про вартісні показники за предметами закупівель, але через ненадійність і суперечливість показників щодо джерел фінансування публічних закупівель у 2020 році (обсягів коштів, спрямованих на публічні закупівлі з Державного бюджету України, місцевих бюджетів та ін., що наводяться вперше) та відсутність інших показників комплексного характеру, стан функціонування системи таких закупівель за цими показниками не висвітлено.

Вартісні показники за процедурами закупівель ґрунтуються на різниці між очікуваною вартістю лотів та сумою договорів за методами закупівель. Водночас Мінекономіки різницю між очікуваними вартостями та пропозиціями закупівель, що перемогли, показники яких не вказуються, визначає як економію в 47,3 млрд гривень.

✓ Рекомендації

Міністерству економіки України

- ✓ затвердити не пізніше 1 вересня 2021 року примірне положення про уповноважену особу та порядок організації тестування уповноважених осіб;
- ✓ привести у відповідність із новою редакцією Закону України «Про публічні закупівлі» положення наказу Мінекономіки від 13.04.2016 № 680 «Про затвердження примірної тендерної документації»;
- ✓ розробити та затвердити методику комплексного економічного аналізу ефективності системи публічних закупівель.

✓ Реагування

Приведено у відповідність із нормами Закону України «Про публічні закупівлі» положення постанови КМУ від 27.12.2018 № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій». Мінекономіки затвердило Примірне положення про уповноважену особу та Порядок організації тестування уповноважених осіб (zareєстровано в Мін'юсті 29.09.2021 за № 1271/36893). Здійснюється робота щодо:

- приведення у відповідність із новою редакцією Закону України «Про публічні закупівлі» постанови КМУ «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» та наказу Мінекономіки «Про затвердження примірної тендерної документації»;
- розроблення методики комплексного економічного аналізу ефективності системи публічних закупівель;
- опрацювання спільно з ДП «Прозорро» та Антимонопольним комітетом України можливості відображення в електронній системі закупівель інформації про рішення суду щодо оскарження рішення органу оскарження.

Аналіз звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 22 червня 2021 року № 14-2)

ВИСНОВОК

Наданий Рахунковій палаті Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2020 році в цілому висвітлює виконання Фондом у 2020 році повноважень, визначених у Законі України «Про Фонд державного майна України».

Однак окремі показники фінансових результатів порівняно з минулими періодами зменшені.

У Вступі до Звіту ФДМУ «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2020 році та за всі роки діяльності» розкрито лише основні показники за 2020 рік, при цьому порівняльного аналізу за попередні роки діяльності ФДМУ не наведено.

Об'єкти контролю:

Фонд державного майна України

ВИЯВЛЕНО

- У 2020 році Державний бюджет України недоотримав 2,8 млрд грн орендної плати за користування цілісними майновими комплексами та іншим державним майном. План надходжень від оренди цілісних майнових комплексів та іншого державного майна не виконаний. Протягом 2020 року до держбюджету перераховано 1,3 млрд грн (31,7% плану).
- Несвоєчасність прийняття Кабінетом Міністрів України відповідних нормативно-правових актів призвела до неукладення нових договорів про передачу державного майна в оренду та, як наслідок, – до недонадходження коштів до державного бюджету.
- Внаслідок встановлення у 2020 році Верховною Радою України тимчасового мораторію на продаж об'єктів великої приватизації та зменшення планового завдання з знаходження коштів від приватизації у 24 рази (з 12 млрд грн до 500 млн грн), Фонд перевиконав план надходжень від приватизації держмайна.
- Контроль за передачею державного майна в оренду Фондом здійснено неповною мірою. Заборгованість орендарів перед державним бюджетом становить 601 млн грн, що на 59,6% більше, ніж у 2019 році.

Період, охоплений контрольним заходом:

2020 рік

✓ Ключові знахідки

Аналіз окремих розділів Звіту встановив невідповідність наведених даних у Звіті ФДМУ щодо надходжень до державного бюджету коштів від приватизації та оренди державного майна даним, зазначеним у Річному звіті про виконання Державного бюджету України за 2020 рік, розміщеному на сайті Державної казначейської служби України. Про різницю в обсягах надходжень у Звіті ФДМУ не зазначено, пояснень не наведено.

Показник доходів, отриманих до державного бюджету від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації і контроль за справлянням яких покладено на Фонд, у Звіті ФДМУ взагалі не відображено.

Окремі розділи Звіту ФДМУ, зокрема у сферах приватизації, оренди державного майна, управління корпоративними правами держави та об'єктами державної власності, також не відображають проблемних питань діяльності Фонду та шляхів їх вирішення для збільшення обсягів надходжень до Державного бюджету України.

✓ Рекомендації

Кабінетові Міністрів України:

✓ доручити Фонду державного майна України забезпечити обґрунтоване планування надходжень від приватизації та оренди державного майна на наступні бюджетні періоди.

ФДМУ:

✓ вжити заходів щодо відображення у Звіті Фонду державного майна України достовірної та повної інформації про результати діяльності;

✓ контролювати повноту надходжень до Державного бюджету України від орендної плати орендарів та проведення інвентаризації договорів оренди державного майна;

✓ вжити заходів щодо оновлення інформації, відображеної в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності.

✓ Реагування

Фонд державного майна України наказом від 10.08.2021 № 1402 затвердив заходи Фонду щодо врахування пропозицій та рекомендацій Рахункової палати за результатами аналізу Звіту Фонду за 2020 рік.

Із затверджених 23 заходів виконано лише один, а саме наказом від 31.12.2020 № 2105 внесено зміни до структури звіту, щоквартальних аналітичних довідок про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна, а також Методичних рекомендацій щодо складання звітів та аналітичних довідок про роботу Фонду, затверджених наказом Фонду від 04.08.2020 № 1301.

Ще три заходи знаходяться у процесі виконання.

Аналіз звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 31 серпня 2021 року № 18-4)

ВИСНОВОК

Інформація про результати діяльності АМКУ із захисту економічної конкуренції на окремих ринках, яка міститься у Звіті, викладена безсистемно. Зокрема, немає інформації про вже досліджені межі товарних ринків, головних учасників ринків та існуючі монополії. Не відображені в документі й дані щодо змін товарних ринків та стану конкуренції на них порівняно з попередніми періодами.

У Звіті АМКУ за 2020 рік не висвітлено питань складання органами АМКУ протоколів про адміністративне правопорушення відповідно до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки, за існуючого правового поля, посадові особи та інші працівники суб'єктів господарювання, працівники органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю за порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом до адміністративної відповідальності не притягуються.

ВИЯВЛЕНО

- У 2020 році АМКУ не завершив 15 досліджень ринків, які були перенесені ще з 2019 року, та не передбачив їх завершення у 2021 році, що може призвести до втрати їх актуальності.
- В порушення вимог частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, АМКУ не затверджено плану діяльності на середньостроковий період. Це унеможливує встановлення повноти досягнення АМКУ визначених цілей на 2020 рік, а також повноти відображення у річному Звіті результатів роботи органу щодо захисту економічної конкуренції на окремих ринках.

Об'єкти контролю:

Антимонопольний комітет України

Період, охоплений контрольним заходом:

2020 рік

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>На час Аналізу виявлено, що 15 рішень АМКУ за 2020 рік, якими зобов'язано повернути отримані кошти до бюджету, не виконані. Незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, до відповідного бюджету не повернено. Сума такої допомоги визначена лише у 6 рішеннях із 15 (загалом 149 млн гривень). Невизначення АМКУ у резолютивній частині рішень розміру такої допомоги послаблює контроль за повнотою її повернення. Водночас відсутність у річному Звіті АМКУ детальної інформації про надання державної допомоги суб'єктам господарювання унеможлиблює здійснення оцінки достатності забезпечення АМКУ функції уповноваженого органу у сфері державної допомоги.</p> <p>У 2020 році Комітет припинив контролювати правильність і своєчасність зарахування до держбюджету плати за подання скарги щодо процедур закупівлі до органу оскарження. У результаті у Звіті АМКУ відображена неповна сума коштів, які надійшли за подання таких скарг, – 37 млн гривень. При цьому, за даними Державної казначейської служби, загальна сума таких коштів за 2020 рік становить майже 70 млн гривень.</p> <p>Аналіз Рахункової палати підтвердив інформацію щодо сплати протягом 2020 року суб'єктами господарювання до держбюджету штрафів та пені на загальну суму понад 2,9 млрд гривень. Понад 99% з них сплачені за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, допущені у попередні роки.</p>	<p>Кабінету Міністрів України врегулювати питання визначення органу, що контролює справляння надходжень до державного бюджету за кодом бюджетної класифікації 24061800 «Плата за подання скарги щодо процедур закупівлі до органу оскарження».</p> <p>Антимонопольному комітету України:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розробити та затвердити план діяльності АМКУ на середньостроковий період; ✓ розглянути можливість створення відкритого реєстру розпочатих досліджень ринків; ✓ внести зміни до Пріоритетів діяльності АМКУ на 2021 рік для оцінки стану виконання Комітетом заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції; ✓ розглянути можливість висвітлення в річному Звіті інформації щодо змін на товарних ринках та стану конкуренції на них порівняно з попередніми періодами; ✓ завершити дослідження ринків, термін проведення яких перенесено з попередніх років на 2020 рік; ✓ висвітлювати у річному Звіті грошові показники щодо наданої центральними та місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державної допомоги, а також суми незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції, повернені до відповідного бюджету. 	<p>18.10.2021 затверджено План заходів Антимонопольного комітету України щодо впровадження пропозицій, зазначених у рішенні Рахункової палати про результати аналізу Звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.</p>

Харків

(Харківська область)

Місто-герой України

2.11. ФІНАНСОВІ АУДИТИ

Рахунковою палатою у 2021 році проведено 4 фінансові аудити, під час яких перевірено **1,1 млрд гривень**:

- Фінансовий аудит Міністерства цифрової трансформації України за 2020 рік. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Фінансовий аудит Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за 2020 рік. Відповідальний – член Рахункової палати **Ігор Яремчук**.
- Фінансовий аудит проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Фінансовий аудит Українського державного фонду підтримки фермерських господарств. Відповідальний – член Рахункової палати **Віктор Богун**.

Фінансовий аудит Міністерства цифрової трансформації України за 2020 рік

(рішення Рахункової палати від 22 червня 2021 року № 14-4)

ВИСНОВОК

Щодо фінансової та бюджетної звітності | надано модифікований (умовно-позитивний) висновок

Щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат | надано модифікований (умовно-позитивний) висновок

- 🔍 фінансова та бюджетна звітність Мінцифри за 2020 рік містить низку викривлень, які є суттєвими, проте невсеохоплюючими;
- 🔍 внутрішніми документами не врегульовано питання здійснення моніторингу, як елементу внутрішнього контролю;
- 🔍 Положення про облікову політику в Мінцифри та графік документообіг не приведено у відповідність до вимог нормативних актів;
- 🔍 вимоги Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі не дотримано.

ВИЯВЛЕНО

47,6 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

258,2 тис. грн

втрати (збитки) бюджету внаслідок прийняття необґрунтованих управлінських рішень

Об'єкти контролю:

Міністерство цифрової трансформації України

Період аудиту:

2020 рік

Перевірені кошти:

146,2 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Положення про облікову політику в Мінцифри є формальним, оскільки не ведеться облік запасів у розрізі матеріально відповідальних осіб за кожним субрахунком у кількісному та сумарному вимірах.</p> <p>Встановлено завищення обліку балансової вартості активів у зв'язку із віднесенням вартості технічної підтримки та програмного забезпечення до первісної вартості об'єкта основних засобів. Це викривило фінансову звітність. У бюджетній звітності Мінцифри безпідставно завищило видатки, які відшкодовано за звітами про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт.</p> <p>Мінцифри безпідставно нараховано та сплачено премій і стимулюючих виплат, які в повному обсязі відшкодовано до бюджету під час аудиту.</p> <p>Структура та штатний розпис Мінцифри потребують оптимізації.</p>	<p>Мінцифри:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ документально врегулювати питання здійснення моніторингу як елементу внутрішнього контролю; ✓ призначати на посади державної служби та встановлювати премії, стимулюючі виплати виключно призначеним працівникам відповідно до вимог законодавства; ✓ розробити та затвердити нову редакцію Положення про облікову політику і графіка документообігу; ✓ внести зміни до положень про тендерний комітет та уповноважених осіб; ✓ ідентифікувати та оцінити ризики і визначити способи реагування на них; ✓ передбачити облікову політику, терміни і вимоги щодо введення в експлуатацію активів; ✓ відкорегувати бухгалтерській облік щодо первісної вартості серверного обладнання; ✓ розробити та затвердити розпорядчий документ щодо списання морально застарілих, технічно несправних чи повністю зношених матеріальних цінностей; ✓ укласти договори оренди державного нерухомого майна; ✓ звернутися до КМУ щодо виділення додаткових площ для забезпечення працівників Мінцифри належними умовами праці. 	<p>Для забезпечення належних умов праці працівників та дотримання вимог Державних санітарних правил і норм роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин, до ФДМУ направлено лист щодо виділення приміщення для Мінцифри.</p> <p>Розроблено та затверджено низку положень: про організацію бухобліку та облікову політику апарату; про оплату праці керівним працівникам, державним службовцям та працівникам апарату, які виконують функції обслуговування; про преміювання керівних працівників, державних службовців та працівників апарату, які виконують функції обслуговування, тощо.</p> <p>Розроблений проєкт колективного договору найближчим часом буде представлено для схвалення на загальних зборах трудового колективу.</p> <p>Мінцифри опрацьовує структуру апарату Міністерства з метою приведення у відповідність до Положення про Міністерство.</p>

Фінансовий аудит Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за 2020 рік

(рішення Рахункової палати від 13 липня 2021 року № 15-3)

ВИСНОВОК

Щодо фінансової та бюджетної звітності | надано модифікований (умовно-позитивний) висновок

Щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат | надано модифікований (умовно-позитивний) висновок

- 🔍 система внутрішнього контролю належним чином не створена та є неефективною;
- 🔍 витрати на оплату праці як основні елементи, що значно впливає на формування витрат;
- 🔍 зростання первісної вартості основних засобів;
- 🔍 зростання запасів;
- 🔍 значні залишки активів знаходяться на відповідальному зберіганні на кінець звітного періоду.

ВИЯВЛЕНО

46,7 млн грн

використано з порушенням вимог чинного законодавства

32 млн грн

порушення бюджетного законодавства, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку

0,8 млн грн

порушення бюджетного законодавства, допущені при управлінні та використанні державного майна

Об'єкти контролю:

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)

Період аудиту:

2020 рік

Перевірені кошти:

487,5 млн грн

✓ Ключові знахідки

Положення про облікову політику в НКРЕКП не відповідає фактичному стану обліку основних засобів та потребує визначення фактичних підгруп об'єктів основних засобів відповідно до строків їх корисного використання.

У 2020 році в НКРЕКП не створено належної системи внутрішнього контролю, а внутрішнім аудитом об'єктивно не оцінено стан його функціонування. Результати чотирьох проведених заходів внутрішнього аудиту не відображають реального стану і недоліків системи внутрішнього контролю.

Внаслідок неприйняття рішень щодо своєчасного вибуття отриманого майна на позабалансовому субрахунку НКРЕКП на кінець 2020 року у звітності завищено вартість активів. До 18 договорів оренди нежитлових приміщень, в яких розташовані територіальні органи НКРЕКП, змін не внесено, але при цьому у річній фінансовій звітності за 2020 рік зайво відображено надходження та вибуття орендованих основних засобів. Через тривале оформлення нормативних документів, у бухгалтерському обліку НКРЕКП станом на 01.01.2021 вартість земельних ділянок, які використовуються, занижено.

Рекомендації Рахункової палати за результатами аудиту у 2019 році НКРЕКП виконано формально.

✓ Рекомендації

Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

- ✓ удосконалити систему внутрішнього контролю, її спроможність здійснювати оцінку правильності складання бюджетної та фінансової звітності для надання у відповідні державні органи;
- ✓ дотримуватися вимог законодавства щодо своєчасності здійснення розрахунків з працівниками при звільненні та надання заробітної плати за час відпустки, вимог внутрішніх розпорядчих документів при встановленні премій;
- ✓ ініціювати внесення змін до законодавства з метою чіткого визначення умов оплати праці членів НКРЕКП;
- ✓ відкоригувати показники фінансової звітності;
- ✓ у зв'язку із запровадженням в Україні з липня 2019 року нової моделі ринку електроенергії, відсутністю засідань Координаційного центру, ліквідацією ДП «Енергоринок», ініціювати припинення договорів, укладених з ДП «Енергоринок», з одночасним поверненням нематеріальних активів і матеріальних цінностей.

✓ Реагування

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету розглянув Звіт Рахункової палати та доручив КМУ, НКРЕКП вжити відповідних заходів реагування.

Прем'єр-міністр України за результатами опрацювання звіту доручив Голові НКРЕКП, Міністрові фінансів України та Першому віцепрем'єр-міністру України – Міністру економіки України вжити належних заходів.

НКРЕКП затверджено План заходів щодо усунення недоліків. Виконано 3 із 15 пунктів: в структурі НКРЕКП створено сектор внутрішнього контролю, затверджено та погоджено штатний розпис НКРЕКП (введено в дію з 01.09.2021). Затверджено Порядок надання Голові та членам НКРЕКП надбавок та матеріальних допомог. Доповнено додаток до Положення про облікову політику в НКРЕКП.

Фінансовий аудит проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

(рішення Рахункової палати від 23 листопада 2021 року № 30-3)

ВИСНОВОК

Щодо фінансової звітності спеціального призначення, що подається МБРР, та бюджетної звітності Проєкту **надано немодифіковану думку**

Щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат **надано думку із застереженнями**

- 🔍 система внутрішнього контролю є недосконалою, засоби внутрішнього контролю функціонують неефективно;
- 🔍 програмне забезпечення недосконале;
- 🔍 процедури закупівлі товарів і послуг за Проєктом є складними;
- 🔍 зміни ключового персоналу Проєкту без документального оформлення передання справ у разі зльнення такого персоналу;
- 🔍 наявність діяльності, яка за своєю природою традиційно є чутливою до шахрайства або корупції

ВИЯВЛЕНО

0,2 млн грн
втрати (збитки) бюджету внаслідок прийняття необґрунтованих управлінських рішень

0,4 млн грн
неефективне управління коштами

26,5 млн грн
неефективне використання коштів

5,2 млн грн
порушення, пов'язані з неналежним введенням бухгалтерського обліку

82,5 млн грн
заплановано з недотриманням вимог законодавства

укладено договорів з порушенням вимог МБРР і Посібника Проєкту щодо закупівель, за якими використано

92,8 млн грн

Об'єкти контролю:

Мінсоцполітики, Житомирська, Тернопільська і Балтська міські ради, виконавчий комітет Новокаховської міської ради, Ширяївська селищна рада

Період аудиту:

2019–2020 роки

Перевірені кошти:

317,4 млн грн

✓ **Ключові знахідки**

Видатки на реалізацію Проєкту в окремих випадках планувалися та здійснювалися з порушенням бюджетного законодавства. Немає детальних обґрунтованих розрахунків до показників кошторису на 2019, 2020 роки; не дотримано вимог бюджетної класифікації, чим завищено видатки споживання та занижено видатки розвитку.

Недоліки облікової політики Мінсоцполітики, неналежне складання первинних документів негативно вплинули на прозорість обліку за операціями Проєкту та призвели до застосування нетипової кореспонденції субрахунків, некоректного проведення операцій за окремими сферами обліку доходів і видатків, окремі з яких, зокрема, потребуватимуть коригування у наступному звітному періоді.

Не дотримано низки стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі.

При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції всі монетарні статті не перераховувалися із застосуванням валютного курсу на кінець дня цієї дати, а переоцінка кредиторської заборгованості проходила щомісячно замість щокварталу.

Майже кожна закупівля супроводжувалась порушенням відповідних вимог **Операційного посібника Проєкту**. За відсутності належного внутрішнього контролю не забезпечено економії коштів та ефективності здійснення закупівель, передбачених Правилами закупівель МБПР.

Комп'ютерне обладнання та меблі, отримані в рамках Проєкту, в обліку відображались несвоєчасно або взагалі не відображались, що є порушенням бухгалтерського обліку.

✓ **Рекомендації**

Кабінету Міністрів України доручити Мінфіну удосконалити методикку застосування реєстрів бухгалтерського обліку в державному секторі та відображення руху коштів за проєктами міжнародних фінансових організацій на рівні головних розпорядків цих коштів та Казначейства.

Міністерству соціальної політики України:

- ✓ удосконалити облікову політику та організацію бухгалтерського обліку Проєкту, зокрема, розробити та затвердити графік документообігу;
- ✓ не порушувати вимоги щодо застосування бюджетної класифікації, а також прийняття у кошторисі сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями;
- ✓ забезпечити підтримку та своєчасну актуалізацію програмного забезпечення;
- ✓ при відборі об'єктів Проєкту дотримуватися вимог Операційного посібника Проєкту, забезпечити обґрунтованість розподілу товарів між ними та дотримання Методичних рекомендацій з обліку товарно-матеріальних цінностей;
- ✓ відшкодувати неправомірно завищені суми договору поставки № ІСВ-А8 та стягнути неустойки за договором NCB-A9 за несвоєчасне надання супутніх послуг.

✓ **Реагування**

Термін не настав.

Фінансовий аудит Українського державного фонду підтримки фермерських господарств

(рішення Рахункової палати від 7 грудня 2021 року № 32-5)

ВИСНОВОК

Консолідована фінансова та зведена бюджетна звітність не відображають достовірно в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Українського державного фонду підтримки фермерських господарств на 31.12.2020 та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою.

аудиторський висновок
НЕГАТИВНИЙ

Підстави для надання негативного висновку:

НЕ ВЕДЕТЬСЯ ОБЛІК
гарантій та вартості майна. Як наслідок, у звітності не розкрита суттєва інформація

771,3 млн грн
станом на 31.12.2020

НЕПРАВИЛЬНО ВІДОБРАЖЕНІ ДОХОДИ

60,4 млн грн

НЕ РОЗКРИТО ІНФОРМАЦІЮ
про виплату фермерам субсидії за 2019 рік

38,6 млн грн

НЕ ВІДОБРАЖЕНО
поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями

35,5 млн грн
станом на 31.12.2020

ЗАНИЖЕНО
довгострокову дебіторську заборгованість

4,9 млн грн

НЕДОСТОВІРНІ СУМИ
простроченої заборгованості

3,8 млн грн (загальний фонд)
2,8 млн грн (спецфонд)

Об'єкти контролю:

Укрдержфонд, регіональні відділення Укрдержфонду у Вінницькій, Київській, Львівській та Одеській областях

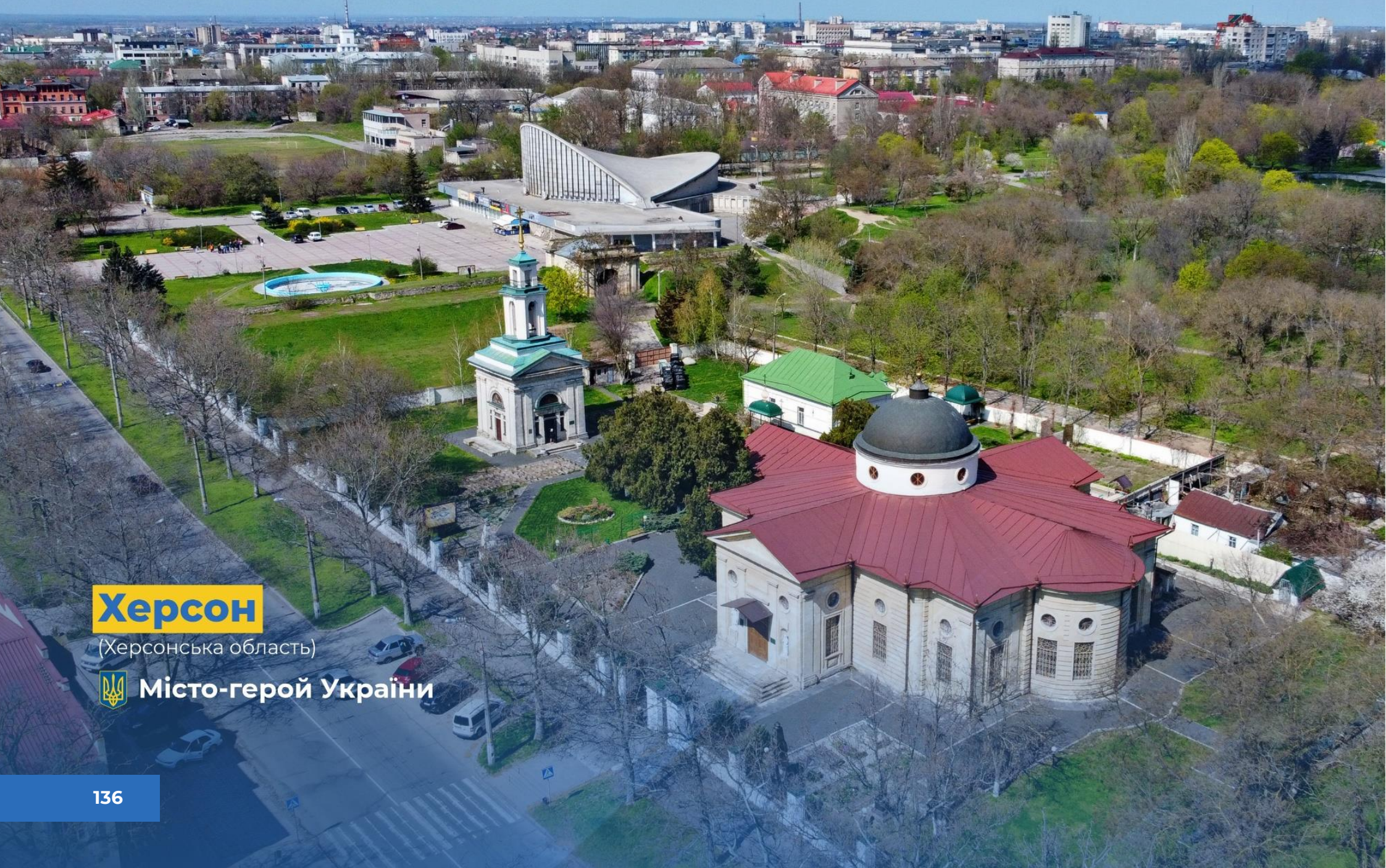
Період аудиту:

2020 рік та
I півріччя 2021 року

Перевірені кошти:

149 млн грн

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>Надання у 2020 році Укрдержфондом фінансової підтримки на поворотній основі фермерським господарствам здійснювалось з порушенням вимог чинного законодавства. Організаційна структура Укрдержфонду за функціональністю штатного персоналу, зокрема у її регіональних відділеннях, є затратною для державного бюджету та потребує удосконалення. Діяльність регіональних відділень зведено лише до збору заявок, підтвердних документів та формування реєстрів фермерських господарств, що претендують на одержання фінансової підтримки.</p> <p>Надані Укрдержфонду функції реалізації державної політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств потребують перегляду, зокрема функція надання кредитів фермерським господарствам є більш властивою банківським установам.</p>	<p>Укрдержфонду:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розробити та затвердити нову структуру Укрдержфонду у зв'язку із зміною уповноваженого органу управління та перепідпорядкуванням Укрдержфонду; ✓ розробити та затвердити облікову політику та покращити заходи внутрішнього контролю; ✓ оптимізувати діяльність Укрдержфонду або розглянути можливість передати функції банківським установам; ✓ забезпечити облік вартості заставного майна, визначеного договорами застави, з метою належного обліку гарантій та забезпечень Укрдержфонду, належний облік довгострокової дебіторської заборгованості та поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, а також належний облік надходження та витрачання коштів державного бюджету для надання фермерським господарствам бюджетних субсидій. 	<p>Дирекцією Укрдержфонду затверджено План заходів з усунення виявлених фінансовим аудитом порушень і недоліків.</p>

Херсон

(Херсонська область)

Місто-герой України

2.12. Спільні звіти

- Спільний звіт про результати паралельного аудиту ефективності профілактики та лікування туберкульозу. Відповідальний – член Рахункової палати **Василь Невідомий**.
- Спільний звіт про результати міжнародного координованого аудиту «Транскордонне перевезення відходів в світлі положень Базельської конвенції». Відповідальний – член Рахункової палати **Віктор Богун**.

Паралельний аудит ефективності профілактики та лікування туберкульозу

(рішення Рахункової палати від 13 квітня 2021 року № 8-2)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Туберкульоз є однією з найнебезпечніших та найпоширеніших інфекційних захворювань в світі

За даними ВООЗ в світі були інфіковані за **2018 рік**
10 млн людей
1,5 млн, з яких померли

Згідно з економічним аналізом,
проведеним
міжнародною компанією KPMG:

світові економіки втрачають у середньому **від 0 до 2% свого ВВП на рік** через шкоду, завдану поширенням туберкульозу:

у країнах Західної Європи, де рівень захворюваності становить **10 осіб на 100 тис. населення**, економічний **ефект незначний**, у країнах Африки рівень захворюваності **перевищує 200 на 100 тис. населення**, а втрати сягають **2%**.

- Поширеність туберкульозу в Азербайджані, Грузії та Україні все ще висока порівняно з багатьма європейськими країнами, а отже, є значна потреба у покращенні ситуації.
- Туберкульоз є стійким до ліків, що також є важливою проблемою на глобальному, регіональному та національному рівнях. ВОФК Азербайджану, Грузії та України повідомляють про високий рівень захворюваності на лікарсько-резистентний туберкульоз. ВООЗ пояснює цю тенденцію двома причинами: неправильне лікування туберкульозу та підвищений ризик поширення відповідної форми туберкульозу.

Об'єкти аудиту:

національні державні органи, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я, у сфері протидії захворюванню на туберкульоз, протитуберкульозні заклади

Учасники аудиту:

Вищі органи аудиту
Азербайджану, Грузії та
України

Координатор аудиту:

ВОА України

Період аудиту:

2016–2019 роки залежно
від національних програм
ВОА – учасників аудиту

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>ВОА Азербайджану, України та Грузії повідомляють про загальні недоліки в системах профілактики та лікування туберкульозу, які перешкоджають процесу досягнення Цілей сталого розвитку та ліквідації туберкульозу до 2030 року, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • недоліки державної політики; • нереальні цілі та показники національних стратегій профілактики та лікування туберкульозу; • відсутність планів дій та ефективної координації діяльності державних структур у цій сфері • дефіцит медичного персоналу (лікарів; епідеміологів); • недоліки розподілу медперсоналу, що перешкоджають ранньому виявленню захворювання та охопленню контактів хворого на туберкульоз. Епідеміологічні дослідження проводяться із запізненням; • неналежна кваліфікація медперсоналу, що спричиняє проблеми профілактики та лікування туберкульозу; • неефективність у виявленні груп високого ризику та ранній діагностиці туберкульозу; • відсутність поінформованості громадськості та стигматизація захворювань; • відсутність протитуберкульозних засобів та обладнання. <p>ВОА наголошують на найвищому рівні інфікування мультирезистентним туберкульозом, лікування якого є більш трудомістким, дорогим і в той же час менш ефективним.</p>	<p>ВОА – учасники аудиту рекомендують суб'єктам аудиту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • удосконалити державну політику, стратегії та плани дій; • удосконалити процедуру виявлення туберкульозу (епідеміологічна база даних та епідеміологічні процедури); • правильно розподіляти медперсонал; • проводити ефективні тренінги для медперсоналу (особливо, який має справу з мультирезистентним туберкульозом); • посилити роль первинної медицини в лікуванні туберкульозу (виявлення груп високого ризику та рання діагностика); • удосконалити лікувальні механізми для зниження захворюваності на мультирезистентний туберкульоз; • підвищити обізнаність населення про туберкульоз; • правильно, оптимально та ефективно розміщувати та оснащувати протитуберкульозні заклади. 	<p>Відповідно до вимог національних законодавств країн ВОА – учасників аудиту. У жовтневому номері за 2021 рік журналу Азійської організації вищих органів аудиту (ASOSAI) опубліковані матеріали за результатами проведеного паралельного аудиту. Стаття розміщена під рубрикою «Внесок ВОА країн східного партнерства до політики боротьби з туберкульозом». Автор статті Софо Двалішвілі (Sophio Dvalishvili), керівник департаменту аудиту з питань оборони, громадського порядку і безпеки ВОА Грузії, яка була експертом при проведенні паралельного аудиту. Стаття за посиланням: https://asosajournal.org/wp-content/uploads/2022/01/October-Issue-2021.pdf</p>

Міжнародний координований аудит «Транскордонне перевезення відходів у світлі положень Базельської конвенції»

(рішення Рахункової палати від 22 червня 2021 року № 14-5)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ

Система контролю за транскордонним перевезенням відходів між Україною, Словаччиною та Польщею **вимагає вжиття необхідних узгоджених дій** відповідно до вимог Базельської конвенції та Регламенту № 1013/2006 з метою усунення порушень, виявлених під час аудиту, підвищення її ефективності у пунктах перетину кордону та виключення можливості безконтрольного залишення відходів на території країни, через яку здійснюється міжнародний рух відходів.

В Україні накопичено на початок **2021 року** | **15,5 млрд тонн** небезпечних відходів.

За даними Держстату, у **2018 році** було | менше **13 млрд тонн** такого шкідливого сміття.

Систему контролю за транскордонними перевезеннями відходів між Україною, Словаччиною та Польщею необхідно **удосконалити**:

внести необхідні зміни до положень національного законодавства відповідних країн з метою чіткого визначення обов'язків відповідальних органів щодо здійснення контролю за відходами, обсягу та способу проведення такого контролю, а також порядку взаємодії між цими органами;

забезпечити прикордонні органи обладнанням, що дасть можливість точно визначити кількість та тип відходів, що перевозяться.

Об'єкти аудиту:

національні державні органи, уповноважені контролювати дотримання процедур, що застосовуються при транскордонному переміщенні відходів; національні органи з питань охорони навколишнього середовища, уповноважені контролювати суб'єктів, які відправляють або приймають відходи з інших країн; прикордонні та митні служби (в частині перевірки відповідності заявленого типу відходів фактичному вмісту вантажу, що перевозиться через кордон)

Учасники аудиту:

Вищі органи аудиту
Республіки Польща,
Словацької Республіки
та України

Координатор аудиту:

ВОА Республіки Польща

Період аудиту:

2015 рік –
I півріччя 2019 року
(залежно від
національних
програм ВОА –
учасників аудиту)

✓ Ключові знахідки	✓ Рекомендації	✓ Реагування
<p>На підставі результатів національних аудитів вищі органи аудиту (ВОА) України, Словаччини та Польщі констатують, що контроль за транскордонним перевезенням відходів та їх ідентифікація належно не забезпечені. Цим країнам все ще бракує належним чином функціонуючої та ефективної системи контролю за міжнародним переміщенням відходів, оскільки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • контроль за відходами на прикордонних пунктах перетину між Україною, Словаччиною та Польщею був формальним: переважно здійснювалась перевірка документів при транспортуванні відходів, а не фізичний огляд відповідності їх типу та кількості, зазначеним у цих документах; • обладнання служб на прикордонних пунктах не забезпечувало ідентифікації перевезених відходів та точного визначення їх кількості. 	<p>Система контролю за транскордонним переміщенням відходів між Україною, Словаччиною та Польщею потребує вжиття необхідних узгоджених дій з метою усунення порушень, виявлених під час аудиту, поліпшення ефективності контролю при перетині кордону та унеможливлення безконтрольного залишення відходів на території країни, через яку здійснюється міжнародний транзит відходів. Зокрема, систему контролю за транскордонними перевезеннями відходів між Україною, Словаччиною та Польщею необхідно удосконалити шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • внесення необхідних змін до положень національного законодавства з метою чіткого визначення обов'язків відповідальних органів щодо здійснення контролю за відходами, обсягу та способу проведення такого контролю, а також порядку взаємодії між цими органами; • забезпечення прикордонних органів обладнанням, яке дасть можливість точно визначити кількість та тип відходів, що перевозяться. 	<p>Відповідно до вимог національних законодавств країн ВОА – учасників аудиту.</p>

3. ВПЛИВ ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ДЕРЖАВИ

Запровадження практики оцінювання стану та результатів виконання рекомендацій Рахункової палати, рівня їх імплементації, а також впливу виконання рекомендацій Рахункової палати на соціально-економічне становище держави є одним із завдань Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки.

За результатами наданих протягом 2018–2020 років рекомендацій та пропозицій у 2021 році, серед іншого

затверджено:

Державну цільову екологічну програму матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби на 2022–2024 роки,

Державну економічну програму поводження з відпрацьованим ядерним паливом вітчизняних атомних електростанцій на період до 2025 року,

схвалено:

Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2026 року,

Стратегію розвитку гідрометеорологічної діяльності в Україні на період до 2030 року,

Державну стратегію управління лісами України до 2035 року.

Визначено **Порядок проведення національної інвентаризації лісів** (постанова КМУ від 21.04.2021 № 392).

Чому це важливо?

В Україні протягом 2017–2018 років та I півріччя 2019 року не здійснювався облік лісів і моніторинг їх реального стану, не вівся державний лісовий кадастр та не забезпечувалась належна державна політика у сфері лісового та мисливського господарства. Востаннє облік лісів здійснено до 2011 року. Через неведення державного лісового кадастру немає достовірної інформації щодо якісного та кількісного складу лісового фонду України.

Затверджено **Перспективний перелік об'єктів державної власності, задіяних до виконання найбільш важливих функцій у рамках реформування сектору оборони, та Схеми функціонального управління об'єктами державної власності, які належать до сфери управління Міністерства оборони України.**

Чому це важливо?

Затвердження переліку документів щодо об'єктів державної власності, які належать до сфери управління Міністерства оборони України, дало змогу забезпечити ефективне планування

діяльності та раціональне використання державного майна з метою реалізації завдань у сфері оборони, а також упорядкувати систему управління з метою належної координації діяльності суб'єктів господарювання Міноборони.

Запровадження автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху дало можливість суттєво знизити кількість ДТП із загиблими та/або травмованими особами.

Чому це важливо?

У 2017–2019 роки середня кількість ДТП із загиблими та/або травмованими особами становила 123 випадки (у 2017 році зафіксовано 131 ДТП, у 2018 році – 104, у 2019 році – 125). За рік з часу запровадження автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху (з 01.06.2020 по 31.05.2021) зафіксовано 44 ДТП із загиблими та/або травмованими особами, що у 2,8 раза менше середньої кількості таких ДТП за 2017–2019 роки.

Крім того, з 01.06.2020 по 31.08.2021 уповноваженими поліцейськими патрульної поліції винесено майже 2,3 млн постанов про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі, відповідно до яких порушниками сплачено майже **379,6 млн грн штрафів**.

У 2019–2020 роках Національною поліцією проведено роботу з удосконалення законодавства, зокрема врегулювання механізму

притягнення до відповідальності особи, яка фактично вчинила правопорушення, у випадку, якщо така особа не є власником транспортного засобу, що передбачено Порядком звернення особи, яка допустила адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, до уповноваженого підрозділу Національної поліції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833, а також запровадження належного технічного устаткування та обладнання.

До державного бюджету протягом останніх трьох років щороку надходить додатково в середньому майже 1 млрд грн екологічного податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення.

Зазначеному сприяло впровадження рекомендацій Рахункової палати Мінприроди, Мінфіну, ДФС відповідно до компетенції опрацювати питання та підготувати пропозиції до законодавства щодо збільшення розміру ставок екологічного податку за викиди в атмосферне повітря.

За рекомендаціями Рахункової палати внесено зміни до Податкового кодексу України (Закон України від 23.11.2018 № 2628), якими, зокрема, **збільшено ставку екологічного податку за викиди двоокису вуглецю з 0,41 до 10 грн за 1 тону**.

З 01.01.2022 Законом України від 30.11.2021 № 1914 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості

бюджетних надходжень» **ставку екологічного податку за викиди двоокису вуглецю збільшено до 30 грн за 1 тону.**

Дієвість екологічних податків за забруднення в країнах ЄС зумовлена високими ставками: підприємству вигідніше здійснювати заходи з охорони довкілля, а не забруднювати його. Країнами ЄС широко використовується і практика застосування підвищених ставок за понадлімітне забруднення. Крім того, деякими з них встановлено не лише коефіцієнти кратності за таке забруднення, а й взагалі оподаткування здійснюється за прогресивною шкалою: чим більше викидів, тим вища ставка екологічного податку.

Зросли в середньому в 2,3 раза надходження до державного бюджету. Протягом останніх трьох років надійшло 105,9 млрд грн за ККДБ 21010000 «Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність». Зокрема, зросли надходження дивідендів (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (без урахування надходжень від сплати дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) за результатами фінансово-господарської діяльності у 2019 році АТ «НАК «Нафтогаз України»).

Цьому сприяло внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві та Податкового кодексу України (на контролюючі органи покладено функції адміністрування частини чистого прибутку та дивідендів, зобов'язання зі сплати частини чистого прибутку та дивідендів на державну частку прирівняне до грошового зобов'язання платника, розрахунок частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку – до податкової декларації). **Зміни до законодавства внесено за рекомендаціями Рахункової палати.**

Зросли з 2,3 млрд до 12,2 млрд грн, або в 5,3 раза, надходження акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) з тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах порівняно з 2020 роком (в умовах незмінності ставок у 2021 році).

Після проведення у 2019 році аудиту Рахунковою палатою рекомендовано Мінфіну, Мінекономіки, ДПС і Держмитслужбі підготувати узгоджені пропозиції та відповідні проекти нормативно-правових актів подати на розгляд Кабінету Міністрів України щодо запровадження контролю за виробництвом, імпортом, обігом і оподаткуванням речовин, які використовуються в електронних сигаретах.

У результаті внесення змін до деяких законів України та постанов Кабінету Міністрів України надходження акцизного податку зросли.

Ухвалено рішення про відновлення діяльності державного підприємства Міноборони «Черкаський автомобільний ремонтний завод».

Нарощуються виробничі потужності філій Концерну «Техвоєнсервіс» – «Центральний ремонтний завод засобів зв'язку» та «Науковий центр» і планується відновлення їх діяльності як самостійних суб'єктів господарювання.

Публічна система моніторингу користування надрами презентована Радою національної безпеки і оборони України. В системі представлена та автоматично оновлюється інформація про спецдозволи на користування надрами, кінцевих бенефіціарних власників і засновників компаній, які є тримачами спецдозволів, а також про умови надання й історію зміни статусів, територію, де розташовані надра, видобуток за останній рік і за весь час дії дозволу, родовища корисних копалин, свердловини нафти та газу, нараховану рентну плату і її сплату в контексті власників дозволів і громад тощо.

4. ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ

Співпраця та ефективність взаємодії з Верховною Радою України залишається пріоритетом у діяльності Рахункової палати.

Протягом 2021 року тривав процес удосконалення взаємодії з комітетами Верховної Ради України, налагодження якісної співпраці департаментів Рахункової палати з профільними комітетами. Для запобігання поширення коронавірусної інфекції COVID-19, згідно з рішеннями Верховної Ради України Голова та члени Рахункової палати, інші фахівців відповідних структурних підрозділів брали участь у засіданнях комітетів Верховної Ради України не лише офлайн, а й у режимі відеоконференцій.

У 2021 році представники Рахункової палати взяли участь у **141 засіданні комітетів та підкомітетів, 33 засіданнях робочих груп та 3 засіданнях тимчасових слідчих комісій.**

Актуальність тем, які досліджуються під час заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), зумовила збільшення кількості розглядів та обговорень результатів аудитів комітетами Верховної Ради України.

Розгляд і обговорення комітетами Верховної Ради України результатів проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та реагування на рішення Рахункової палати сприяли реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій об'єктами контролю, насамперед органами виконавчої влади.

Протягом 2021 року комітети та підкомітети Верховної Ради України розглянули 37 питань щодо діяльності Рахункової палати та здійснених нею контрольних заходів:

- Комітет з питань бюджету – **14**;
- Комітет з питань економічного розвитку – **5**;
- Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування – **5**;
- Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки – **2**;
- Комітет з питань екологічної політики та природокористування – **2**;
- Комітет з питань освіти, науки та інновацій – **2**;
- Комітет з питань антикорупційної політики – **1**;
- Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики – **1**;
- Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів – **1**;
- Комітет з питань цифрової трансформації – **1**;
- Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування випадків та причин порушення прав дитини під час здійснення децентралізації повноважень з питань охорони дитинства, реформування системи закладів інституційного догляду та виховання, реалізації права дитини

на сімейне виховання та усиновлення, розвитку (модернізації) соціальних послуг – 2;

- Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України, – 1.

Результати проведених Рахунковою палатою контрольних заходів та порушені в них питання викликають значний інтерес у народних депутатів, про що свідчить активна участь представників різних парламентських комітетів у засіданнях Рахункової палати.

Крім того, протягом 2021 року народні депутати України під час пленарних засідань неодноразово порушували питання щодо результатів проведених Рахунковою палатою контрольних заходів та діяльності інституції. До Рахункової палати надійшло 6 письмових депутатських запитів.

Найактивнішою є співпраця Рахункової палати з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету – представники інституції взяли участь у **37 засіданнях цього комітету та 64 засіданнях його підкомітетів**.

Рахункова палата щорічно є активним учасником бюджетного процесу та надає фахову допомогу і пропозиції при формуванні Державного бюджету України. У 2021 році фахівці інституції

взяли участь у **31 засіданні робочих груп з підготовки проєктів Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»**.

Рахункова палата постійно надає звіти, висновки та інформацію, яка використовується при проведенні оцінки показників державного та місцевих бюджетів на стадії їх формування та виконання, висловлює позицію щодо законопроєктів, які впливають на показники бюджету, рішення Кабінету Міністрів України про розподіл бюджетних коштів за напрямками (об'єктами, заходами), про перерозподіли і передачу видатків між бюджетними програмами головних розпорядників бюджетних коштів, надсилає інформаційні матеріали та висновки про результати контрольних заходів.

Комітет з питань бюджету Верховної Ради України на засіданні 2 червня 2021 року розглянув *Висновки Рахункової палати про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»*. За результатами опрацювання звіту і поданих до нього матеріалів з урахуванням висновків Рахункової палати у Комітеті розроблено проєкт Постанови Верховної Ради України «Про звіт про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», в якому пропонується звіт взяти до відома та надати доручення Уряду щодо поліпшення управління бюджетними коштами для врахування у процесі виконання бюджету у 2021 році та при формуванні проєкту бюджету на 2022 рік, включаючи врахування відповідних висновків і пропозицій Рахункової палати.

Цього ж дня Комітет розглянув *звіти Рахункової палати за 2019 і 2020 роки*. За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення: звіти Рахункової палати за 2019 та 2020 роки взяти до відома і рекомендувати Рахунковій палаті подати на затвердження Верховної Ради України пропозиції щодо граничної чисельності апарату Рахункової палати, розглянути можливість заповнення вакантних посад в апараті Рахункової палати та регулярного здійснення аудиту операцій щодо державних внутрішніх та зовнішніх запозичень, державних гарантій, обслуговування і погашення державного та гарантованого державою боргу; забезпечити висвітлення у щорічних звітах про діяльність Рахункової палати інформації щодо оцінки результативності та ефективності діяльності Рахункової палати; розробити план розвитку інформаційних технологій та інформаційної безпеки у Рахунковій палаті на середньострокову перспективу; забезпечити участь Голови Рахункової палати або уповноваженого представника Рахункової палати у публічному представленні Міністерством фінансів України звіту про виконання Державного бюджету України за попередній бюджетний період; інформувати Комітет з питань бюджету у разі несвоєчасного та не повною мірою реагування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, установ та організацій на рішення Рахункової палати за наслідками проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

30 червня 2021 року Комітет розглянув *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2021 рік у першому кварталі та інформацію*

щодо виконання державного бюджету у поточному році. За підсумками розгляду Комітет з питань бюджету ухвалив такі рішення: зазначений Висновок та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році взяти до відома і врахувати в роботі та рекомендувати Кабінету Міністрів України, зокрема, проаналізувати Висновок, вжити заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету у поточному році та опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування.

На засіданні Комітету **19 жовтня 2021 року** розглянуто питання щодо підготовки до першого читання проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2022 рік, поданого Кабінетом Міністрів України. З метою збалансованого розгляду законопроєкту у Комітеті за участю уповноважених представників Мінфіну та Рахункової палати опрацьовано таблицю пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи до законопроєкту та *Висновки Рахункової палати за результатами експертизи проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»*. У результаті цієї роботи підготовлено проєкт Постанови Верховної Ради України «Про висновки та пропозиції до проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2022 рік» та таблицю пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи до законопроєкту.

3 листопада 2021 року Комітет розглянув інформацію про *Висновки Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2021 рік у першому півріччі і виконання Державного бюджету України за підсумками трьох кварталів 2021 року в частині надходжень загального*

фонду та інформацію щодо виконання державного бюджету у поточному році. Комітет прийняв рішення висновки Рахункової палати взяти до відома, надати відповідні рекомендації Кабінету Міністрів України щодо забезпечення належного виконання державного бюджету у поточному році та опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування.

Комітет на засіданні **15 грудня 2021 року** розглянув питання про *Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2021 рік у січні–вересні та інформацію щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2021 році*. За підсумками розгляду Комітет ухвалив взяти Висновок Рахункової палати до відома та врахувати в роботі; рекомендувати Кабінету Міністрів України проаналізувати Висновок Рахункової палати, опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування, а також вжити невідкладних заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету до завершення поточного року.

Комітет з питань антикорупційної політики на засіданні **8 квітня 2021 року** розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів*.

Комітет прийняв рішення інформацію про результати аудиту ефективності взяти до відома та ухвалив підготувати ряд

звернень, зокрема до Прем'єр-міністра України – щодо вжитих Урядом заходів реагування, спрямованих на усунення недоліків і порушень, висвітлених у звіті Рахункової палати, та встановлення осіб, винних у допущенні порушень, виявлених за результатами зазначеного аудиту, їх відсторонення від виконання службових обов'язків та притягнення до відповідальності; до Офісу Генерального прокурора; до Голови Рахункової палати – щодо включення до плану роботи Рахункової палати на 2021 рік проведення позапланового заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупції та інших злочинів.

31 березня 2021 року під час розгляду **Комітетом з питань гуманітарної та інформаційної політики** Звіту Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення за 2020 рік представник Рахункової палати ознайомив учасників засідання з результатами *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення*. Інформацію про результати аудиту взято до відома.

22 вересня 2021 року Комітет з питань екологічної політики та природокористування провів засідання та розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності виконання заходів Загальнодержавної цільової програми розвитку*

водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року. Комітет рекомендував Кабінету Міністрів України подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення річки Дніпро на період до 2021 року» у терміни, визначені рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 30.07.2021 «Про стан водних ресурсів України», введеним в дію Указом Президента України від 13.08.2021 № 357/2021.

На засіданні Комітету **25 листопада 2021 року** розглянуто *Звіт Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України*. Комітет рекомендував Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України та Державній екологічній інспекції України забезпечити вжиття необхідних заходів для усунення порушень, виявлених під час аудиту, своєчасного виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

17 лютого 2021 року Комітет з питань економічного розвитку розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності управління Фондом державного майна корпоративними правами держави, що мають фінансові наслідки для державного бюджету*. Подальший розгляд цього звіту відбувся 12 березня 2021 року на нараді, яку провів підкомітет з

питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном Комітету з питань економічного розвитку з керівництвом Рахункової палати та Фонду державного майна України.

14 липня 2021 року Комітет розглянув Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2020 році та *Звіт Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету*. Звіт Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, взято до відома.

На засіданні Комітету **6 жовтня 2021 року** під час розгляду Звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік брався до уваги Звіт Рахункової палати про результати аналізу Звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України звіт Антимонопольного комітету України за 2020 рік взяти до відома.

Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування на засіданні **10 лютого 2021 року** розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам, спрямованих на розвиток системи екстреної медичної допомоги*. Прийнято рішення про звернення до Кабінету Міністрів України щодо здійснення ретельного

аналізу матеріалів зазначеного аудиту та вжиття дієвих заходів для врегулювання проблемних питань у державних інтересах з метою забезпечення законності використання бюджетних коштів, зокрема щодо наявності підстав для пільгового оподаткування і можливих втрат державного бюджету; до Міністерства фінансів України та Міністерства охорони здоров'я України з проханням розглянути можливість надання ДП «Медичні закупівлі України» статусу централізованої закупівельної організації для проведення закупівель в інтересах регіональних замовників з метою уникнення порушень закупівельних процедур, зазначених у Звіті Рахункової палати.

2 червня 2021 року Комітет розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет*. Беручи до уваги те, що Рахунковою палатою за результатами аудиту надано рекомендації Кабінету Міністрів України, Міністерству охорони здоров'я України, Державному експертному центру МОЗ України, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, де проводився аудит, щодо усунення виявлених недоліків та повідомлено Офіс Генерального прокурора про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень, Комітет ухвалив рішення інформацію Рахункової палати взяти до відома.

На засіданні Комітету **22 вересня 2021 року** розглянуто *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності*

використання коштів державного бюджету, виділених Національній службі здоров'я України на первинну медичну допомогу. Враховуючи те, що Рахунковою палатою за результатами аудиту надано рекомендації Кабінету Міністрів України, НСЗУ, МОЗ та повідомлено Офіс Генерального прокурора про виявлені аудитором ознаки кримінальних порушень, Комітет ухвалив рішення інформацію взяти до відома.

20 жовтня 2021 року під час засідання Комітету заслухано інформацію про результати проведеного Рахунковою палатою аудиту ефективності використання коштів, виділених з державного бюджету для здійснення діяльності Національним інститутом раку та зміцнення його матеріально-технічної бази. Комітет прийняв рішення рекомендувати Міністерству охорони здоров'я України спільно з керівництвом Національного інституту раку невідкладно вжити заходів для усунення виявлених аудитором порушень та недоліків, належної реалізації висновків щодо матеріально-технічної бази Інституту, а також забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, що виділяються Інститутом для закупівлі лікарських засобів та медичних виробів з урахуванням наявних залишків з метою недопущення їх нераціонального використання та утилізації. Також Комітет вирішив звернутись до Офісу Генерального прокурора з проханням забезпечити об'єктивний та неупереджений розгляд наданих Рахунковою палатою матеріалів та вжити передбачених законодавством України заходів реагування.

Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки 27 січня 2021 року на засіданні у закритому режимі розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству оборони України на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки, а 15 вересня 2021 року* – результати аудитів Міністерства оборони України з питань ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення живучості та вибухопожежобезпеки арсеналів, баз і складів озброєння, ракет і боєприпасів Збройних Сил України.

Комітет з питань освіти, науки та інновацій 3 листопада 2021 року розглянув два питання за результатами аудитів Рахункової палати:

- *Звіт про результати аудиту ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми проблемами.* Комітет прийняв рішення рекомендувати Кабінету Міністрів України внести зміни до деяких законодавчих та нормативно-правових актів та врахувати результати аудиту Рахункової палати при формуванні та реалізації державної політики у сфері освіти на 2021 та 2022 роки; Комітету Верховної Ради України з питань бюджету при опрацюванні Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» врахувати бюджетні видатки на надання державної підтримки особам з особливими освітніми проблемами в обсязі, необхідному для забезпечення надання відповідних послуг дітям;

- *Звіт про результати аудиту ефективності заходів із матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету.* Комітет прийняв рішення рекомендувати Кабінету Міністрів України доручити відповідним органам центральної виконавчої влади розробити зміни до документів, що регулюють питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти.

13 вересня 2021 року Комітет соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув *Звіт Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб* та стан виконання рекомендацій Рахункової палати органами виконавчої влади. За результатами розгляду Комітет схвалив рекомендації щодо виконання рішення Рахункової палати та вирішив надіслати їх Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінету Міністрів України, іншим центральним органам виконавчої влади, Офісу Генерального прокурора, Державному бюро розслідування для розгляду та реалізації, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, обласним та Київській міській державним адміністраціям для врахування в роботі, іншим установам до відома. Кабінету Міністрів України та іншим центральним органам виконавчої влади, Офісу Генерального прокурора, Державному бюро розслідувань доручено поінформувати

Комітет до 1 січня 2022 року про стан виконання зазначених рекомендацій для розгляду порушеного питання в порядку контролю на засіданні Комітету у лютому 2022 року.

Комітет з питань цифрової трансформації на засіданні **22 вересня 2021 року** розглянув питання про проведення Рахунковою палатою *фінансового аудиту Міністерства цифрової трансформації за 2020 рік* та ухвалив рішення інформувати Рахункову палату про результати цього аудиту та про стан виконання Міністерством цифрової трансформації України рішень Рахункової палати взяти до відома.

14 квітня 2021 року Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України розглянула *Звіт про результати аудиту ефективності діяльності ДФС України, ДПС України та Державної митної служби України*, проведеного Рахунковою палатою.

16 липня 2021 року Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування випадків та причин порушення прав дитини під час здійснення децентралізації повноважень з питань охорони дитинства, реформування системи закладів інституційного догляду та виховання, реалізації права дитини на

сімейне виховання та усиновлення, розвитку (модернізації) соціальних послуг розглянула питання про розслідування кримінальних проваджень за фактами, викладеними у *звітах Рахункової палати щодо аудиту ефективності впровадження Проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»*.

13 грудня 2021 року Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування випадків та причин порушення прав дитини під час здійснення децентралізації повноважень з питань охорони дитинства, реформування системи закладів інституційного догляду та виховання, реалізації права дитини на сімейне виховання та усиновлення, розвитку (модернізації) соціальних послуг розглянула питання, відображені у *Звіті Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами*.

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховані Верховною Радою України у 2021 році при прийнятті 7 законів та підготовці 13 законопроектів.

Затверджені в додатку № 1 до закону про державний бюджет на 2021 рік доходи державного бюджету збільшено, зокрема податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств, рентну плату за користування надрами для видобування природного газу (**закони України від 08.10.2021 № 1807, від 04.11.2021 № 1858, від 02.12.2021 № 1931, від 02.12.2021 № 1932** «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік»), що враховує рекомендації Рахункової палати, надані у Висновках про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2021 рік у першому кварталі, першому півріччі, січні – вересні.

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами експертизи поданого до Верховної Ради України проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», у **Законі України від 02.12.2021 № 1928-IX** «Про державний бюджет на 2022 рік» порівняно із законопроектом збільшено податок на прибуток підприємств на 21,1 млрд грн; рентну плату за користування надрами для видобування природного газу – на 22,7 млрд грн; акцизний податок із ввезених на митну територію України тютюну та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – на 3,1 млрд гривень. Крім того, для Міністерства інфраструктури України визначено бюджетну програму 3107280 «Фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху

відповідно до державних програм» у сумі 1,4 млрд грн та передбачено видатки розвитку у спеціальному фонді за новою бюджетною програмою 2401300 «Придбання Міністерством енергетики України облігацій внутрішньої державної позики відповідно до статті 9 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» у сумі майже 800 млн гривень. Цим же законом визначено прогнозні показники надходжень особливих видів мита та сезонного мита за кодом бюджетної класифікації доходів 15030000, чим враховано рекомендації Рахункової палати за результатами розгляду аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції.

Прийнято **Закон України від 29.06.2021 № 1578-IX** «Про внесення змін до статті 51 Кодексу торговельного мореплавства України щодо вимог до кваліфікації членів екіпажу», в якому враховані рекомендації Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною службою морського і річкового транспорту України та надання адміністративних послуг у сфері морського та річкового транспорту.

З урахуванням пропозицій Рахункової палати за результатами здійснення аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення прийнято **Закон України від 05.11.2021 № 1871-IX** «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні».

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини, прийнято **Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX «Про медіацію»**, який визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою.

Згідно із рекомендаціями Рахункової палати за результатами розгляду аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції розроблено **проект Закону України** «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 6062 від 15.09.2021), в якому враховано пропозиції Рахункової палати, зокрема, щодо доповнення частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України новим пунктом 10¹ «Особливі види мита та сезонне мито».

Розроблено низку законопроектів, якими передбачено врахування рекомендацій Рахункової палати за результатами здійснення аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення, зокрема:

- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективності використання коштів соціального страхування» (реєстр. № 2743 від 15.01.2020);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подання єдиної звітності з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб» (реєстр. № 6120 від 30.09.2021);
- **проект Закону України «Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)»** (реєстр. № 5045 від 08.02.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні» (реєстр. № 5795 від 16.07.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці» (реєстр. № 6067 від 16.09.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації функцій Фонду соціального страхування України» (реєстр. № 6171-1 від 12.10.2021);

- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Фонду соціального страхування України та оптимізації його видатків» (реєстр. № 6171-2 від 01.11.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження дозвільних процедур та контролю у сфері надання соціальних послуг» (реєстр. № 6419 від 10.12.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями, визнаними гуманітарною допомогою» (реєстр. № 6533 від 20.01.2022).

Також у Верховній Раді України зареєстровано законопроекти, які змінюють підходи до працевлаштування осіб з інвалідністю і мають на меті створення сприятливих умов для реалізації особами з інвалідністю права на працю, а саме:

- **проекти Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю» (реєстр. № 5344 від 07.04.2021 та реєстр. № 5344-1 від 15.04.21);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння зайнятості осіб з інвалідністю» (реєстр. № 5344-2 від 23.04.2021);
- **проект Закону України** «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» (реєстр. № 5344-3 від 23.04.2021),

що враховує пропозиції Рахункової палати за результатами аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення.

5. ВЗАЄМОДІЯ З КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ТА СТАН ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Протягом 2021 року Рахункова палата незважаючи на певні складнощі щодо взаємодії, спричинені пандемією COVID-19 продовжувала співпрацю з Кабінетом Міністрів України.

Пропозиції Рахункової палати за результатами здійснених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) відображені в рішеннях Кабінету Міністрів України. Загалом **протягом звітного періоду видано 15 постанов Кабінету Міністрів України та 11 розпоряджень**, спрямованих на удосконалення державної фінансової та бюджетної політики, поліпшення якості життя населення, зокрема:

- за результатами здійсненого Рахунковою палатою *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів*, Кабінет Міністрів України **постановою від 21.04.2021 № 385** затвердив зміни до Типового положення про Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при обласній державній адміністрації;
- за результатами *аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном* **постановою** Кабінету Міністрів

України **від 28.04.2021 № 630** затверджено Методику розрахунку орендної плати за державне майно;

- за результатами *аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету* Кабінет Міністрів України видав **постанову від 17.05.2021 № 476**, якою вирішено деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2021 році;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами *аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення* Кабінет Міністрів України видав **постанови:**

від 16.06.2021 № 635 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 792 і від 22 квітня 2020 р. № 306», якою передбачено викласти у новій редакції Порядок надання та повернення коштів, спрямованих на фінансування допомоги по частковому безробіттю на період карантину та/або надзвичайної ситуації, встановлених Кабінетом Міністрів України;

від 28.07.2021 № 779, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 189 «Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для придбання транспортних засобів спеціалізованого призначення для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та інших маломобільних груп населення»;

від 10.11.2021 № 1165, якою затвердив Порядок виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території, та **розпорядження від 29.09.2021 № 1175-р**, яким затвердив План заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронної охорони здоров'я;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб Кабінет Міністрів України видав **постанови:**

від 21.07.2021 № 811 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 214», якою

передбачено викласти у новій редакції Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей;

від 11.08.2021 № 844 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280», якою передбачено викласти у новій редакції Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

від 11.08.2021 № 845 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 206», якою передбачено викласти у новій редакції Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які брали участь в Революції Гідності, а також членів їх сімей;

від 11.08.2021 № 846 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9.10.2016 № 719», якою передбачено викласти у новій редакції Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей;

від 23.12.2021 № 1365 «Про внесення змін до Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни»;

- за результатами *аналізу Звіту Антимонопольного комітету України за 2020 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету*, Кабінет Міністрів України видав постанову **від 08.09.2021 № 944** «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року № 106», якою передбачено внесення змін до кодів бюджетної класифікації надходжень деяких державних органів;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати щодо *оновлення Середньострокової стратегії управління державним боргом* Кабінет Міністрів України **постановою від 09.12.2021 № 1291** затвердив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2021–2024 роки;

- за результатами *аналізу щорічного звіту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель*, Кабінет Міністрів України видав **постанову від 13.12.2021 № 1310** «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій»;

- за результатами *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»* Кабінет Міністрів України видав **постанову від 23.12.2021 № 1390**, якою передбачено внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України, зокрема, викладення в новій редакції Порядку та умов реалізації пілотного проєкту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020-2023 роках»;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати щодо *забезпечення виконання плану надходжень для фінансування державного бюджету, зокрема коштів від державних запозичень і приватизації державного майна*, Кабінет Міністрів України **розпорядженням від 16.06.2021 № 662-р** затвердив умови продажу державних пакетів акцій акціонерному товариству «Об'єднана гірничохімічна компанія» і **розпорядженням від 01.09.2021 № 1022-р** – акціонерному товариству «Перший київський машинобудівний завод»;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати щодо *затвердження розподілу коштів державного фонду регіонального розвитку між адміністративно-територіальними одиницями, інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку* відповідно до частини п'ятої статті 241 Бюджетного кодексу України, Кабінетом Міністрів України видано **розпорядження від 16.06.2021 № 660-р, від 20.10.2021 № 1250-р, від 10.11.2021 № 1432-р, від 09.12.2021 № 1596-р**, згідно з якими виконано розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку і внесено зміни до переліку

інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2021 році за рахунок коштів цього фонду;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати щодо забезпечення проведення видатків і надання кредитів за бюджетними програмами, зокрема на реалізацію інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій, Кабінетом Міністрів України видано **розпорядження від 20.10.2021 № 1251-р, від 28.10.2021 № 1305-р, від 15.12.2021 № 1658-р** щодо перерозподілу видатків державного бюджету і надання кредитів з державного бюджету на їх впровадження;

- згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» Кабінет Міністрів України **розпорядженням від 29.12.2021 № 1805-р** схвалив План заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2021–2025 роки, в якому передбачив розроблення у I кварталі 2022 року законопроєкту щодо розбудови системи державного прогнозування та стратегічного планування економічного і соціального розвитку.

6. ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

У 2021 році Рахунковою палатою за результатами **18 заходів** державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) надіслано **21 повідомлення** правоохоронним органам щодо виявлених ознак кримінальних правопорушень, з яких до:

- **Офісу Генерального прокурора – 14;**
- **Державного бюро розслідувань – 3;**
- **Національної поліції – 4.**

За результатами **12 контрольних заходів** правоохоронними органами **розпочато 27 досудових розслідувань у кримінальних провадженнях.**

🔗 Аудит ефективності використання коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет

Офісом Генерального прокурора надіслано до Львівської місцевої прокуратури та Харківським районним управлінням поліції (далі – РУП) № 1, № 2 та № 3 Головного управління Національної поліції (далі – ГУНП) в Харківській області інформацію Рахункової палати про можливе вчинення правопорушень. У зв'язку з цим внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР):

- Львівською місцевою прокуратурою № 2 за № 42021141090000012 від 02.03.2021 за ч. 1 ст. 366 ККУ;
- Харківським РУП №1 ГУНП в Харківській області за № 42021222010000001 від 19.03.2021 за ч. 2 ст. 191 ККУ;
- Харківським РУП № 2 ГУНП в Харківській області за № 12021221170000091 від 11.03.2021 за ч. 1 ст. 191 ККУ;
- Харківським РУП №3 ГУНП в Харківській області за № 12021221200000092 від 19.03.2021 за ч. 1 ст. 191 ККУ.

🔗 Аудит ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету

Матеріали, надіслані Рахунковою палатою, долучені до кримінальних проваджень:

- № 12020020010000098 від 17.01.2021 за ч. 3 ст.191 ККУ, досудове розслідування якого здійснює Вінницький РУП ГУНП у Вінницькій області; Вінницький РУП ГУНП у Вінницькій області;
- № 42021022240000015 від 09.04.2021 за ч. 2 ст.191 ККУ, досудове розслідування якого здійснює Вінницький відділ поліції №5 Вінницького РУП ГУНП у Вінницькій області.

Внесено відомості до ЄРДР:

Дніпропетровською обласною прокуратурою за № 42021040000000424 від 01.07.2021 за ч. 2 ст. 364 ККУ та № 42020040000000432 від 26.06.2020 за ч. 3 ст. 191 ККУ;

Києво-Святошинською окружною прокуратурою за № 42021112200000045 від 07.07.2021 за ч.1 ст. 367 ККУ;

Миргородською окружною прокуратурою за № 4202117172050000036 від 12.07.2021 за ч. 1 ст. 367 ККУ;

Харківською обласною прокуратурою щодо трьох кримінальних проваджень, в яких досудове розслідування доручено здійснювати:

- Богодухівському районному відділу поліції (далі – РВП) ГУНП в Харківській обл. у кримінальному провадженні № 4202122070000025 від 06.07.2021 за ч. 3 ст. 191 ККУ;

- Харківському РУП №3 ГУНП в Харківській обл. у кримінальному провадженні № 42021222080000031 від 06.07.2021 за ч. 1 ст. 367 ККУ за фактом службової недбалості службових осіб управління освіти Дергачівської РДА та № 42021222130000135 від 06.07.2021 за ч.2 ст. 367 ККУ.

🔗 **Аудит ефективності виконання повноважень Міністерством інфраструктури України з формування та реалізації державної політики у сфері авіаційного транспорту, використання повітряного простору України та наслідки для державного бюджету**

Шевченківською окружною прокуратурою міста Києва внесено відомості в ЄРДР за № 42021102100000170 від 06.09.2021 за ч.2 ст. 367 ККУ.

🔗 **Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національній службі здоров'я України на первинну медичну допомогу**

Офісом Генерального прокурора внесено відомості в ЄРДР за № 42021000000001364 від 24.06.2021 ч.2 ст.367 ККУ.

🔗 **Аудит ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації**

Національною поліцією України надіслано до Печерського управління поліції ГУНП у м. Києві інформацію Рахункової палати про можливе вчинення правопорушень. У зв'язку з цим Печерським управлінням поліції ГУНП у м. Києві внесено відомості в ЄРДР за № 12021100060001179 від 21.07.2021 за ч.3 ст.191 ККУ.

🔗 **Аудит ефективності використання коштів державного бюджету на виконання Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року**

Головним слідчим управлінням Державного бюро розслідувань здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42021000000001452 від 12.07.2021 за ч. 2 ст. 367 ККУ.

🔗 Аудит ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»

Офісом Генерального прокурора внесено відомості до ЄРДР за № 42021000000001340 від 23.06.2021 за ч. 5 ст. 191 ККУ за фактом розтрата посадовими особами Кабінету Міністрів України та Міністерства соціальної політики України бюджетних коштів шляхом зловживання своїм службовим становищем, вчиненої за попередньою змовою групою осіб в особливо великому розмірі.

Національне антикорупційне бюро України поінформувало, що підстав для внесення до ЄРДР відомостей щодо викладених у листі Рахункової палати обставин немає.

🔗 Аудит ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку

Внесено відомості до ЄРДР:

- Вінницькою обласною прокуратурою за № 42021020000000444 від 04.10.2021 за ч. 2 ст. 367 ККУ щодо неналежного виконання службових обов'язків особами

Департаменту капітального будівництва Вінницької міської ради Вінницької області;

- Криворізьким РУП ГУНП в Дніпропетровській області за № 42021042080000094 від 08.10.2021 за ч.3 ст.191 ККУ;

- Криворізьким відділом поліції ГУНП в Дніпропетровській області за № 42021042080000095 від 08.10.2021 за ч. 3 ст. 191 ККУ;

- Одеською обласною прокуратурою за № 42021160000000480 від 04.10.2021 за ч.1 ст. 367 ККУ за фактом неналежного виконання службових обов'язків посадовими особами Авангардівської селищної ради Одеської області;

- Франківською окружною прокуратурою міста Львова за № 42021142080000064 від 04.10.2021 за ч.2 ст.191 ККУ;

- Лозівською окружною прокуратурою за № 42021222120000077 від 07.10.2021 за ч.3 ст.191 ККУ.

Надіслані Рахунковою палатою матеріали долучено до кримінального провадження:

- № 12020140160000022 від 11.01.2020, досудове розслідування якого здійснює Бродівське відділення поліції Золочівського відділу поліції ГУНП у Львівській області;

- № 42021222130000064 від 20.05.2021 за ч.1 ст.367 ККУ, досудове розслідування якого здійснює Харківська окружна прокуратура;

- № 42021221320000095 від 16.02.2021 за ч.1 ст.191 ККУ, досудове розслідування здійснює Ізюмська місцева прокуратура Харківської області.

🔗 Аудит ефективності використання коштів, виділених з державного бюджету для здійснення діяльності Національним інститутом раку та зміцнення його матеріально-технічної бази

Офісом Генерального прокурора внесено відомості до ЄРДР за № 4202100000002153 від 28.09.2021 за ч.5 ст.191 ККУ.

🔗 Аудит ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

Внесено відомості до ЄРДР:

- Франківською окружною прокуратурою м. Львова за № 42021142080000070 від 29.10.2021 за ч.2 ст.191 ККУ;

- Центральною окружною прокуратурою м. Дніпра за № 4202104230000125 від 04.11.2021 за ч. 2 ст. 367 ККУ за фактами, які можуть свідчити про наявність у діях службових осіб КП «Безпечна та інноваційна освіта Дніпропетровської міської ради» та Департаменту гуманітарної політики Дніпропетровської міської ради ознак неналежного виконання своїх службових обов'язків під час проведення закупівлі за кошти субвенцій.

🔗 Аудит ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України

Рахункова палата звернулась до Офісу Генерального прокурора про можливе вчинення правопорушень. Станом на 01.04.2022 інформації про вжиті заходи реагування не надходило.

🔗 Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

Офісом Генерального прокурора внесено відомості до ЄРДР за № 4202100000002327 від 15.11.2021 за ч.2 ст.364, ч.2 ст.175 ККУ.

За інформацією Головного слідчого управління Національної поліції України (далі – НПУ) за результатами розгляду Печерським управлінням поліції матеріалів Рахункової палати не виявлено обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінальних правопорушень, підстав для внесення відомостей до ЄРДР немає.

🔗 Аудит ефективності використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні,

будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа

Рахункова палата звернулась до Офісу Генерального прокурора про можливе вчинення правопорушень. Станом на 01.04.2022 інформації про вжиті заходи реагування не надходило.

Аудит ефективності використання і розпорядження об'єктами державної власності у сфері залізничного транспорту, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

Офісом Генерального прокурора поінформовано про надсилання Звіту Рахункової палати про результати зазначеного аудиту для розгляду та прийняття рішення на адресу Бюро економічної безпеки України.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству з питань запобігання корупції, виділених на керівництво та управління у сфері запобігання корупції та на фінансування статутної діяльності політичних партій

Рахункова палата звернулась до Національного антикорупційного бюро України про можливе вчинення правопорушень. Станом на 01.04.2022 інформації про вжиті заходи реагування не надходило.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на державну підтримку кінематографії та управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету

Офіс Генерального прокурора надіслав лист Рахункової палати для розгляду до Київської міської прокуратури.

Станом на 01.04.2022 інформації від Київської міської прокуратури про вжиті заходи реагування не надходило.

НПУ поінформовано, що викладені у Звіті Рахункової палати про результати зазначеного аудиту відомості підлягають реєстрації в Єдиному обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події з використанням інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». Слідче управління Головного управління Національної поліції у м. Києві проводить перевірку відомостей, викладених у цьому Звіті. Про результати Рахункову палату буде поінформовано додатково.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених у 2020 році Міністерству охорони здоров'я України для здійснення публічних закупівель за бюджетними програмами «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» та «Громадське здоров'я та заходи боротьби з епідеміями»

Офісом Генерального прокурора внесено відомості до ЄРДР за № 42022000000000027 від 12.01.2022 за ч.2 ст. 367 ККУ.

Здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні доручено Головному слідчому управлінню Національної поліції України.

🔗 Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та реалізацію державної політики у сферах популяризації України у світі, державного іномовлення, інформаційного суверенітету України та інформаційної безпеки.

Рахункова палата звернулась до НПУ та Офісу Генерального прокурора про можливе вчинення правопорушень. Станом на 01.04.2022 інформації про вжиті заходи реагування не надходило.

7. ГЛАСНІСТЬ. СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Одним з основних завдань Рахункової палати у 2021 році, як і у попередні роки, визначено підтримку довіри суспільства до діяльності інституції, підвищення рівня обізнаності про її роль і функції та створення позитивного іміджу.

Сильна держава неможлива без конструктивного та соціально відповідального діалогу державних органів, органів місцевого самоврядування та ЗМІ.

З нагоди 25-річчя інституції Рахункова палата провела низку міжнародних конференцій у різних регіонах України, щоби передати власний і міжнародний досвід ефективного управління, розповісти місцевим керівникам про можливості взаємовигідної співпраці, а також представити регіональним засобам масової інформації здобутки Рахункової палати за 25 років діяльності та популяризувати результати роботи.

Зокрема, в Одесі, Харкові та Ужгороді відбулися конференції «Посилення фінансової дисципліни місцевих громад. Роль та функції Рахункової палати», участь у яких взяли представники місцевих органів влади, громадськості, журналісти, науковці, експерти з 15 регіонів.

За підтримки проєкту «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» створено три відеоролики про діяльність Рахункової палати за 25 років, які транслював парламентський канал «Рада». Крім того, на офіційних сторінках Рахункової палати у Facebook, Telegram та Twitter запроваджено рубрику «25 фактів» – цикл інтерактивних

постів про найвагоміші здобутки інституції за чверть століття. Ця інформація лягла в основу буклета, випущеного двома мовами – українською та англійською. Крім того, для популяризації роботи інституції за підтримки GIZ створено 6 мультиплікаційних роликів, які також транслювалися каналом «Рада».

Протягом року діяльність Рахункової палати активно висвітлювалася провідними центральними та регіональними ЗМІ – Укрінформ, Економічна правда, Цензор, РБК, Інтерфакс, Прямий канал, телеканал Рада, Україна 24, радіо НВ тощо.

На офіційному вебсайті Рахункової палати оперативно розміщувалася інформація щодо діяльності інституції – загалом **116 коментарів та пресрелізів**. Основна частина пресрелізів – 102 – висвітлювала результати аудитів, проведених Рахунковою палатою. Зокрема, 35 з них підготовлено за матеріалами департаменту експертизи та аналізу державного бюджету, 22 – департаменту контролю з питань АПК, використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища, 12 – департаменту контролю у сфері доходів бюджету та фінансових установ, 11 – департаменту контролю гуманітарної та соціальної сфери.

Найбільша кількість згадок у ЗМІ стосувалася таких питань, як використання коштів на боротьбу з COVID-19, бюджетний процес та виконання показників державного бюджету, закупівля «пакунка малюка», діяльність Інституту раку, митниці та податкової.

Окрім офіційного вебсайта, уся інформація також розміщувалася на сторінках Рахункової палати у Facebook, Telegram, Twitter та на You-Tube каналі. У 2021 році активність Рахункової палати у соціальних мережах значно зростає. Зокрема, на сторінці у Facebook збільшилися всі показники залученості аудиторії. Порівняно з минулим роком охоплення дописів тут збільшилося майже втричі, як і кількість публікацій. На 55% зростає кількість уподобань і майже вдвічі – підписників. Сторінка Рахункової палати успішно пройшла верифікацію Facebook і отримала «блакитну галочку».

Стабільно високою залишається кількість згадок у ЗМІ про результати роботи Рахункової палати. Діяльність Рахункової палати більш активно стала висвітлюватися регіональними ЗМІ. Серед відслідкованих пресслужбою у 2021 році матеріалів про діяльність Рахункової палати у середньому понад 66% – це посилання на результати конкретних аудитів, проведених інституцією.

Протягом року висвітлювалися всі міжнародні заходи за участі представників інституції. Серед основних тем – діяльність робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, та Проєкту EU4PFM; підписання оновленої Угоди про співробітництво з Вищим органом аудиту Молдови; отримання фахівцями Рахункової палати сертифікатів «Трансперенсі Інтернешнл Україна» про навчання у сфері публічних закупівель; реалізація програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства та партнерства; підготовка до проведення VI Спільної конференції EUROSAI-ARABOSAI; робота аудиторів за

Дунайською транснаціональною програмою в Україні проєкту «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» тощо.

Одним із факторів забезпечення прозорості та відкритості у діяльності Рахункової палати є реалізація права кожного на доступ до публічної інформації. Створена в процесі діяльності інституції публічна інформація безперешкодно надається на відповідні запити.

Відповідно до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації» у 2021 році опрацьовано та надіслано запитувачам відповіді на **78 запитів** на публічну інформацію.

Переважну більшість запитів отримано електронною поштою. Чотири запити переадресовано інституції як належному виконавцю через Систему електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ).

Сім запитів надіслано поштою. Із загальної кількості запитів 51 надійшов від громадян, інші – від громадських організацій (15), засобів масової комунікації (12).

Найбільше запитувачі цікавились результатами проведених Рахунковою палатою контрольних заходів (просили копії звітів і актів, програм перевірок), матеріалами поточних аудитів, кошторисом Рахункової палати та її бюджетним запитом.

Рахунковою палатою у 2021 році надано відповіді на 62 запити, 7 запитів надіслано для розгляду за належністю (Мінсоцполітики, Мінфіну, Мінекономіки, Мінекології, НАБУ, ФДМ, ДАСУ), про що повідомлено запитувачів, 7 запитувачам відмовлено в

задоволенні запиту відповідно до статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації», 2 запити запитувачами відкликано.

Крім того, протягом 2021 року забезпечено розгляд та належне реагування відповідно до вимог чинного законодавства на 10 звернень громадян та 2 депутатські звернення.

8. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародне співробітництво у 2021 році здійснювалось відповідно до Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки та Регламенту Рахункової палати за такими напрямками:

- участь у діяльності Міжнародної та Європейської організацій вищих органів аудиту INTOSAI та EUROSAI;
- забезпечення діяльності робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф;
- розвиток двостороннього співробітництва з вищими органами аудиту (далі – BOA) іноземних держав;
- співпраця з міжнародними організаціями та участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги.

У зв'язку з всесвітньою пандемією COVID-19 і внаслідок введення обмежувальних заходів у світі й Україні більшість заходів, які організувала та в яких брала участь Рахункова палата, відбувалась онлайн, що дало змогу забезпечити міжнародну співпрацю на належному рівні.

8.1. СПІВПРАЦЯ З МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВИЩИХ ОРГАНІВ АУДИТУ (INTOSAI)

Під час **XX засідання робочої групи INTOSAI з аудиту навколишнього середовища (INTOSAI WGEA)** на тему «Переосмислення економіки замкненого циклу» (19–

21.01.2021) представники Рахункової палати взяли участь в обговоренні нагальних питань стану довкілля, заходів країн світу щодо подолання шкідливих наслідків забруднення відходами виробництва, концепцій політик впровадження економіки замкненого циклу, а член Рахункової палати Віктор Богун ознайомив з досвідом здійснення контрольних заходів у сфері захисту навколишнього середовища.

На засіданні **Ради Керуючих Комітету INTOSAI з інституційного розвитку (CBC)** 29 вересня 2021 року заслухано звіти про результати діяльності усіх підкомітетів, робочих напрямів та спеціальної групи із сертифікації аудиторів, презентовано результати

роботи щодо підготовки Стратегічного плану Комітету INTOSAI з інституційного розвитку на 2023–2028 роки, обговорено питання створення нового Робочого напрямку «Аудит донорських коштів»,

діяльність якого спрямовуватиметься на взаємодію між донорами та BOA, обмін інформацією, знаннями та досвідом про переваги та проблеми аудиту донорських коштів, що здійснюється BOA.

Делегація Рахункової палати презентувала принципи обробки даних, пов'язаних з грошовими виплатами медичним працівникам, під час **V засідання робочої групи INTOSAI з питань обробки великих даних (WGBD)** на тему «Контроль якості аудиту у середовищі великих даних», що відбулося 29 вересня 2021 року. На засіданні представлено звіт про діяльність робочої групи за рік, презентовано основні розробки, досягнення, результати опитування з аудиту із застосуванням великих даних.

Протягом року члени Рахункової палати та працівники апарату брали участь в онлайн семінарах та практикумах, організованих у рамках програм **Ініціативи розвитку INTOSAI (IDI)**.

Відпрацювання та обговорення процедур планування, управління, моніторингу та звітування про діяльність BOA протягом усього циклу стратегічного управління відбувалося під час семінару **Програми SPMR «Впровадження стратегічних та**

операційних планів та звітування про їх виконання» (травень – липень 2021 року).

Обговорення питань удосконалення методології та обмін досвідом BOA зі створення та вдосконалення процесів управління ризиками та кризовими ситуаціями, які допомагають BOA протистояти майбутнім порушенням та зміцнювати свої позиції в системі підзвітності відповідних країн, здійснювалось під час **семінару-практикуму Програми CRISP «Кризове управління та управління ризиками в діяльності BOA»** (5 та 7 жовтня 2021 року).

Відпрацьовувались інструменти залучення та заохочення зацікавлених сторін, методи сприяння навчанню та вдосконаленню соціальної залученості до онлайн-заходів (вебінарів, е-курсів, віртуальних круглих столів тощо) під час **семінару-практикуму «Ефективна взаємодія»** 9 та 17 листопада 2021 року.

Глобальний саміт IDI на тему «Який вплив аудиту BOA», що відбувся 18 листопада 2021 року, став інтерактивною платформою для обміну думками та досвідом щодо покращення впливу BOA та ключових чинників такого впливу: аудит, надійні механізми відстеження результативності та сильні коаліції зацікавлених сторін.

8.2. СПІВПРАЦЯ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВИЩИХ ОРГАНІВ АУДИТУ (EUROSAI)

На **XI Конгресі EUROSAI**, що відбувся 14 квітня 2021 року, заслухано звіт про діяльність робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, яку очолює Рахункова палата, та розглянуто питання її подальшої діяльності.

На **53-му засіданні Керівної ради EUROSAI** в рамках XI Конгресу EUROSAI розглянуто питання проведення Рахунковою палатою **VI Спільної конференції EUROSAI-ARABOSAI** на тему «Дослідження BOA ефективності здійснення політики щодо пом'якшення наслідків зміни клімату». Всіма членами Керівної ради EUROSAI підтримано пропозицію щодо проведення конференції 17–19 травня 2022 року в м. Києві.

Під час V засідання **Стратегічної цілі 1 EUROSAI «Професійне співробітництво»** 15 вересня 2021 року Рахунковою палатою представлено результати діяльності та останні напрацювання робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, яку очолює Рахункова палата. Крім того, понад 70 представників з майже 30 BOA ознайомлені зі звітами про діяльність робочих та спеціальних груп EUROSAI, а саме:

- робочої групи з аудиту інформаційних технологій (ITWG);
- робочої групи з аудиту навколишнього середовища (WGEA);
- спеціальної групи з аудиту муніципалітетів (TFMA).

Тематикою **XIX щорічного засідання робочої групи EUROSAI з аудиту навколишнього середовища (EUROSAI WGEA)** було питання

переходу до зеленої економіки (19–20 жовтня 2021 року). Під час заходу представники Рахункової палати разом з представниками 80 BOA – членів EUROSAI WGEA та запрошених організацій взяли участь в обговоренні питань впровадження заходів у сфері захисту навколишнього середовища, а також здійснення екологічних аудитів на відповідні теми, а саме: клімат, енергетика, фінансування зеленої економіки, промисловість.

Питання реалізації завдань робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, було однією з тем обговорення під час проведення засідань Наглядового комітету EUROSAI WGEA, що відбулися протягом 2021 року.

Під час весняного семінару EUROSAI WGEA на тему «Управління відходами» (26–27 квітня 2021 року) делегація Рахункової палати на чолі з членом Рахункової палати Віктором Богуном представила результати Міжнародного координованого аудиту поводження з відходами та їх видалення, який проводився в рамках робочої групи

EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф. Також обговорено теми потенційних екологічних аудитів, а саме: електронні та пластикові відходи, біовідходи, управління звалищами.

Обговорення питань боротьби з пандемією COVID-19 на рівні муніципалітетів, а також аналіз адміністративного нагляду над муніципалітетами; створення бази даних про основні показники муніципалітетів; збір та систематизація даних про методи контролю за виконанням наведених у аудиторських звітах рекомендацій для органів місцевого самоврядування; проведення спільного аудиту «Власні доходи муніципалітетів для надання якісних послуг громадянам протягом пандемії» – всі ці питання були предметом V засідання спеціальної групи

EUROSAI з аудиту муніципалітетів (EUROSAI TFMA) та IV семінару на тему «Управління нерухомим

майном, що знаходиться у власності муніципалітетів», що

відбулися 3–4 листопада 2021 року у м. Будва, Чорногорія. У заході взяли участь 80 осіб з 27 країн світу.

Також у рамках діяльності спеціальної групи EUROSAI з аудиту муніципалітетів (EUROSAI TFMA) представники Рахункової палати взяли участь у **семінарі-практикумі «Реалізація Цілей сталого розвитку Порядку денного ООН 2030 на місцевому/муніципальному рівні»**, під час якого обмінялись досвідом та відпрацювали практичні навички щодо проведення аудиту реалізації Цілей сталого розвитку на місцевому/муніципальному рівні.

Аспектам оцінки кібербезпеки, стратегічним перспективам кібербезпеки, а також обміну досвідом щодо захисту критичної інформаційної

інфраструктури від кібератак, належного управління кіберінцидентами та проблемних питань кібербезпеки було присвячено **XIV засідання робочої групи EUROSAI з інформаційних технологій (EUROSAI ITWG) та семінар «Будьте готові до атаки – BOA вказують на кіберризики»** (9–10 листопада 2021 року).

Обговорення найкращих практик у галузі алгоритмів аудиту, а також обмін досвідом BOA та окремих суб'єктів господарювання державного сектору щодо використання у роботі інструментів штучного інтелекту, машинного навчання були предметом **семінару «Від кодування до дій: BOA досліджують світ штучного**

інтелекту (AI)», організованого в рамках робочої групи EUROSAI ITWG, що відбувся онлайн 11 травня 2021 року.

Ознайомлення з кращими системами та практиками BOA-членів EUROSAI моніторингу стану реалізації рекомендацій за результатами аудиту, обговорення важливості якості аудиторського звіту та формулювання висококваліфікованих рекомендацій, що сприятимуть реальним змінам, відбулося під час **семінару, організованого Проєктною групою EUROSAI з моніторингу стану виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій** (04.06.2021), в якому взяли участь 147 осіб з 37 країн.

Під час **семінару Проєктної групи EUROSAI з аудиту щодо вжиття заходів стосовно пом'якшення негативного впливу наслідків, спричинених пандемією COVID-19**, (26.03.2021, онлайн), керівники BOA-членів EUROSAI обговорили досягнуті результати, отриманий досвід та плани на майбутнє з питань вжиття заходів щодо пом'якшення негативного впливу наслідків, спричинених пандемією COVID-19.

У рамках **26 Конференції ООН зі зміни клімату COP26** (31.10–12.11.2021, м. Глазго, Шотландія) на Спільній панельній дискусії EUROSAI та Європейської палати аудиторів представники Рахункової палати ознайомилися з досвідом європейських колег у сфері підвищення ефективності витрачання державних коштів, спрямованих на кліматичні цілі, а також покращення взаємодії BOA з представниками уряду, неурядовими організаціями, громадянським суспільством та фінансовими організаціями.

8.3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РОБОЧОЇ ГРУПИ EUROSAI З АУДИТУ КОШТІВ, ВИДІЛЕНИХ НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЮ НАСЛІДКІВ КАТАСТРОФ

Рахункова палата очолює робочу групу EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, з часу її створення у 2014 році на IX Конгресі EUROSAI.

У 2021 році BOA Чехії став новим членом робочої групи, яка на кінець звітнього року включає 20 BOA, з яких 18 – постійні члени та 2 – спостерігачі. Координацію діяльності робочої групи забезпечує член Рахункової палати Віктор Богун.

У 2021 році під час XI Конгресу EUROSAI Рахункова палата представила на розгляд членів Конгресу Звіт про результати діяльності групи з 2017 по 2021 рік, підготовлений членом Рахункової палати Віктором Богуном та затверджений рішенням Рахункової палати від 25.01.2022 № 1-2, а також Стратегічний план Робочої групи на 2021–2024 роки.

Затверджений Конгресом Стратегічний план визначає:

місію робочої групи, яка полягає у підвищенні потенціалу, об'єднанні та координації зусиль європейських вищих органів аудиту у сприянні національним урядам при розробці дієвих та ефективних інструментів попередження ліквідації наслідків катастроф, та стратегічні цілі:

- **Стратегічна ціль 1 – Мобілізація зусиль BOA, спрямованих на професійний розвиток аудиторів** (Крок 1 «Назустріч»).

Зусилля BOA – членів робочої групи будуть сфокусовані на професійному розвитку аудиторів, які здійснюють аудити у сфері попередження та ліквідації наслідків катастроф, обміні найкращою практикою у цій сфері, напрацюванні ефективних методологічних підходів.

Реалізація цілі є внеском у досягнення стратегічної цілі EUROSAI «Підтримка ефективного, інноваційного і затребуваного фінансового контролю шляхом просування і координації професійного співробітництва».

- **Стратегічна ціль 2 – Мобілізація зусиль BOA, спрямованих на попередження виникнення катастроф і мінімізацію відповідних загроз** (Крок 2 «Вперед»).

Зусилля BOA – членів робочої групи будуть сфокусовані на дослідженні питання попередження техногенних та природних катастроф, визначенні найактуальніших зон ризиків їх виникнення, максимізації уваги урядів до ідентифікованих проблем, а також на розробленні та наданні BOA ефективних рекомендацій для їх розв'язання.

Реалізація цієї цілі є внеском у досягнення стратегічної цілі EUROSAI «Допомога BOA у використанні нових можливостей і вирішення нових проблем шляхом сприяння розвитку їх інституційного потенціалу».

- **Стратегічна ціль 3 – Мобілізація зусиль BOA, спрямованих на ефективну зовнішню комунікацію** (Крок 3 «У світ»).

Зусилля BOA – членів робочої групи будуть сфокусовані на покращенні зовнішньої комунікації Робочої групи із зацікавленими сторонами, підвищенні поінформованості про її діяльність, а також на приверненні максимальної уваги широкої спільноти до проблем, що досліджує робоча група.

16 листопада 2021 року Рахункова палата провела **VII засідання робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф**. У межах заходу проведено дискусійну сесію на тему «Природні та техногенні катастрофи: виклики для BOA».

У засіданні взяли участь 49 учасників з BOA 16 країн, а саме: Республіки Албанія, Республіки Білорусь, Республіки Болгарія, Грузії, Естонської Республіки, Італійської Республіки, Республіки Казахстан, Латвійської Республіки, Республіки Молдова, Республіки Польща, Румунії, Республіки Сербія, Турецької Республіки, Угорщини, України, Чеської Республіки, а також Європейської палати аудиторів. Головуючим та модератором заходу був член Рахункової палати Віктор Богун.

Учасники засідання робочої групи розглянули результати проведених національних та міжнародних координованих аудитів у сфері попередження та ліквідації наслідків катастроф, а також визначили пріоритети та напрями діяльності групи на період 2021–2024 років.

У межах діяльності робочої групи у 2021 році підписані звіти за результатами:

- Міжнародного координованого аудиту «Транскордонне перевезення відходів в світлі положень Базельської конвенції» (координатор BOA Польщі);
- міжнародного координованого аудиту «Попередження та ліквідації наслідків паводків» (координатор BOA України, відповідальний член Рахункової палати – Віктор Богун);
- міжнародного координованого аудиту «Поводження з відходами та їх видалення» (координатор BOA України, відповідальний член Рахункової палати – Віктор Богун).

8.4. РОЗВИТОК ДВОСТОРОННЬОГО СПІВРОБІТНИЦТВА З ВИЩИМИ ОРГАНАМИ АУДИТУ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Під час візиту **делегації Рахункової палати Молдови** 20 серпня 2021 року Голова Рахункової палати України Валерій Пацкан та Президент Рахункової палати Республіки Молдова Маріан Лупу підписали оновлену Угоду про співробітництво.

Валерій Пацкан та Маріан Лупу також обговорили можливість розширення співробітництва до тристороннього формату між вищими органами аудиту України, Республіки Молдова та Грузії. Таке співробітництво має стати логічним продовженням загальнодержавних політик активізації співпраці трьох країн у спільному просуванні своїх євроінтеграційних прагнень.

У межах робочої онлайн зустрічі Голови Рахункової палати Валерія Пацкана з віцепрезидентом EUROSAI, Президентом **BOA Чехії** Милославом Кала відбулось обговорення проведення в 2022 році VI Спільної міжнародної конференції EUROSAI-ARABOSAI в Києві та участь у XXIV Конгресі INTOSAI у Федеративній Республіці Бразилія.

Під час робочої телефонної розмови Голови Рахункової палати з Генеральним аудитором **BOA Литви** Міндаугасом Маціяускасом обговорювались питання результатів та розвитку двостороннього співробітництва, зокрема у сфері вдосконалення систем управління BOA Литви та України у відповідності із стандартами INTOSAI, та питання взаємодії в межах органів та робочих груп EUROSAI: Керівної ради, членом якої BOA Литви обрано в 2021 році, спеціальної групи EUROSAI з аудиту муніципалітетів

та робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, яку очолює Рахункова палата України.

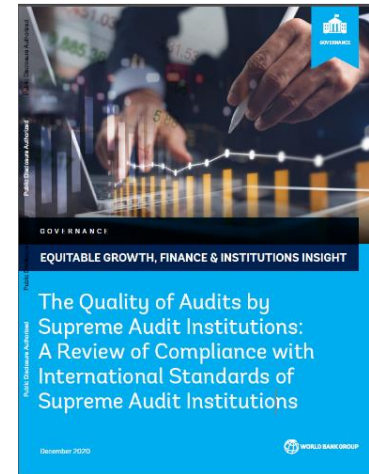
6 жовтня 2021 року представники Рахункової палати взяли участь у **вебінарі з кращих практик системи внутрішнього контролю**. Захід організовано Аудиторським офісом Угорщини з метою обміну досвідом та обговорення впливу системи внутрішнього контролю на функціонування організації та зовнішні аудиторські перевірки. Участь в заході дала змогу нашим представникам ознайомитися з кращою практикою аудитів системи внутрішнього контролю та аудитів доброчесності; вивчити досвід та кращу практику представників інших БОА.

8.5. Поглиблення співпраці з міжнародними організаціями, участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги

Протягом 2021 року з урахуванням положень відповідних угод між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку, спільного Меморандуму про взаєморозуміння між Рахунковою палатою та Світовим банком від 18 грудня 2008 року та актуалізованих домовленостей 2019 та 2021 років продовжувалась **співпраця зі Світовим банком** у межах програм та проєктів, що фінансуються за підтримки Світового банку.

Зокрема, в межах такої співпраці Рахунковою палатою проведено фінансовий аудит проєкту «Модернізація системи

соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою МБРР (<https://bit.ly/3IRREnK>).

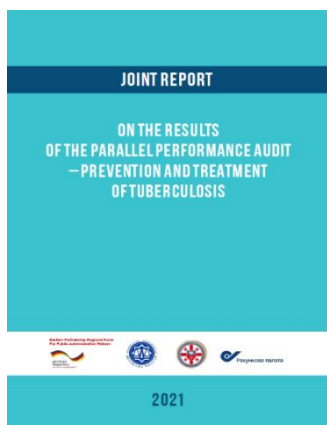
Крім того, Рахункова палата брала участь у таких аналітичних дослідженнях Світового банку:

- глобальному дослідженні «Якість аудиту, що проводиться вищими органами аудиту: Огляд відповідності Міжнародним стандартам вищих органів аудиту», в якому проаналізовано якість аудиту проєктів, що фінансуються Світовим банком, а також вплив таких аудитів на забезпечення фідучіарних гарантій;
- діагностичному оцінюванні управління державними інвестиціями в Україні (2021). Звіт за результатами оцінювання очікується у 2022 році.

Фахівці Рахункової палати з метою підвищення професійної спроможності та розвитку фахових навичок і вмінь у 2021 році взяли участь у тренінгу Світового банку з методології проведення оцінки ефективності управління боргом (DeMPA).

Протягом 2021 року Рахункова палата перебувала у постійному діалозі з **Представництвом Європейського Союзу в Україні** – відбулося 6 зустрічей, дві з яких повністю присвячені розвитку актуальних питань співробітництва з метою удосконалення системи управління державними фінансами в Україні.

26 жовтня 2021 року відбулось шосте засідання Кластера 1 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС. Делегація Рахункової палати на чолі з членом Рахункової палати Василем Невідомим поінформувала європейську сторону про

заходи, що вживаються в межах виконання узгоджених Операційних висновків попереднього засідання, та представила свою позицію у сфері подальшого розвитку зовнішнього аудиту в Україні.

Також протягом року представники Рахункової палати брали участь у зустрічах з експертами інших міжнародних проєктів та консультаційних місій, зокрема:

- **Американським агентством міжнародного розвитку (USAID)** щодо пріоритетів та перспектив співпраці в межах нової програми підтримки реформ в Україні;
- **проєктом «Ефективне управління місцевими державними фінансами» (ELocFin)**, що реалізується Державним секретаріатом Швейцарії з економічних питань (SECO) та Посольством Швейцарії в Україні;
- експертами **SIGMA** з питань реформи системи управління державними фінансами;

- **Антикорупційною мережею для країн Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (Антикорупційна мережа ОЕСР)** щодо обговорення сфер співпраці «Доброчесність у державних закупівлях» та «Повернення та управління корупційних доходів».

Протягом 2021 року з метою сприяння реалізації Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки та зобов'язань, взятих відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом, тривала співпраця за двома **компонентами Програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)**, що фінансується в межах Спільної програми підтримки Європейського Союзу та Європейського інструменту сусідства для підтримки ефективного реформування системи управління державними фінансами в Україні (далі – Програма EU4PFM).

З метою реалізації Програми EU4PFM упродовж 2021 року здійснювались узгоджені заходи Робочого плану в рамках визначених пріоритетів:

- розробка та впровадження сучасних практик управління людськими ресурсами;
- зміцнення потенціалу в сфері аналізу, адаптації та автоматизації бізнес-процесів;
- розробка, координування, контроль, оновлення та звітування про документи стосовно політики управління державними фінансами.

Упродовж року представники Рахункової палати брали участь у навчальних заходах у межах зазначених напрямів реалізації Програми EU4PFM в Рахунковій палаті, V, VI та VII засіданнях її наглядового комітету, а також спільних нарадах з питань реалізації заходів робочого плану на 2021 рік та планування заходів на 2022 рік.

У 2021 році розпочалась реалізація **проєкту «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів» (EU4ACU)** (далі – Проєкт), головним бенефіціаром якого є Рахункова палата.

Проєкт зареєстровано Секретаріатом Кабінету Міністрів України 8 лютого 2021 року (реєстраційна картка № 4653). Спільним рішенням сторін утворено Керівний комітет проєкту EU4ACU, до складу якого увійшли: Рахункова палата (Голова); Представництво ЄС в Україні (Орган-замовник) в особі представників відділу програм допомоги «Належне управління та верховенство права»; Керівник команди експертів – ключовий експерт Проєкту; Компанія DAI Human Dynamics в особі Директора Проєкту.

Перше засідання Керівного комітету Проєкту проведено 8 лютого 2021 року, на якому презентовано початковий звіт (Inceptionreport) та затверджено детальний план реалізації Проєкту до 2022 року.

Для реалізації Проєкту підписано контракти з 22 експертами (5 – міжнародних і 17 – національних), які залучені до

виконання 45 завдань 11 видів діяльності у 4 компонентах Проєкту.

За компонентами досягнуто таких результатів:

I. «Наближення нормативно-правової бази та регуляторні зміни»:

- експертами надано рекомендації щодо внесення змін до Регламенту Рахункової палати.

II. «Інституційний розвиток»

- представлено Стратегію процесного управління Рахункової палати, підготовлену експертами, у травні 2021 року;
- розроблено інституційну карту процесів Рахункової палати;
- здійснювався опис процесів, внесених до інституційної карти.

III. «Вдосконалена методологія аудиту – фінансовий, відповідності, ефективності»:

- оновлено Методичний посібник з питань фінансового аудиту та підготовлено проєкт процесу фінансового аудиту з робочими шаблонами документів;
- проведено тренінги: триденний навчальний курс з бухгалтерського обліку у державному секторі та п'ятиденний навчальний курс з фінансового аудиту, в яких взяли участь близько 250 працівників Рахункової палати;
- за участі експертів Проєкту проведено пілотний фінансовий аудит Українського державного фонду підтримки фермерських господарств (звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 7 грудня 2021 року № 32-5, відповідальний член Рахункової палати – Віктор Богун);
- тривала робота над розробкою методології інших видів аудиту.

IV. «Посилення механізму відстеження результатів/комунікація головних результатів роботи Рахункової палати»:

- проведено аналіз цільових аудиторій та зацікавлених сторін, конкурентного середовища, міжнародного комунікаційного досвіду BOA та SWOT-аналіз;
- розроблено проєкт комунікаційної стратегії Рахункової палати та досліджено комунікаційні інструменти інституції;
- запроваджено комунікаційні стандарти Рахункової палати;
- надано допомогу в презентації Звіту Рахункової палати за 2020 рік;
- підготовлено медійну контент-інформацію, присвячену двадцятип'ятиріччю Рахункової палати.

Крім того, за підтримки Проєкту проведено регіональні заходи міжнародної конференції «Посилення фінансової дисципліни громад. Роль та функції Рахункової палати», що відбувалися у містах Одеса, Харків та Ужгород.

У 2021 році продовжувалась **співпраця з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ**, що реалізує підтримку від імені Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку (BMZ) Німеччини з метою сприяння інституційному розвитку Рахункової палати.

За підтримки Проєкту GIZ «Зміцнення потенціалу вищих органів аудиту (BOA) у країнах Східного партнерства» завершено міжнародний паралельний аудит ефективності профілактики та лікування туберкульозу, проведений BOA Азербайджану, Грузії та України. Звіт підготовлений координатором аудиту – BOA Грузії, підписаний усіма учасниками та оприлюднений на

офіційних сайтах BOA-учасників паралельного аудиту (<https://bit.ly/3JPVkaN>).

Також завершено розробку проєктів Класифікатора бюджетних правопорушень та сформовано Методичні рекомендації щодо застосування Класифікатора. Роботу над цими документами планується продовжити у 2022 році, зокрема, буде підготовлено тренінгову програму з використання Класифікатора.

У межах **проєкту Budget Watchdog**, що підтримується Урядом Німеччини через проєкт «Ефективне управління державними фінансами III» та VoxUkraine, організовано конференції, в яких взяли участь представники Рахункової палати з метою популяризації інформації про вищий орган аудиту в Україні:

- «Модернізація 2021: роль інституцій та ефективного управління публічними фінансами в розбудові стійкості держави» (2000 глядачів та більше ніж 40 тисяч переглядів матеріалів на Facebook);
- «Держуправління та ефективність використання публічних фінансів». До п'яти панельних дискусій долучилися народні депутати України, представники Уряду, органів місцевого самоврядування, державних підприємств та установ, держслужбовці, аналітики та експерти.

За підтримки проєкту Budget Watchdog проведено серію навчань Київською школою економіки, VoxUkraine та компанією Republic з комунікації для працівників пресслужби Рахункової палати та підрозділів, які контактують з пресою. Розроблено 6 відео про діяльність Рахункової палати. Передано програмне забезпечення

для комунікаційної підтримки Рахункової палати, здійснено підтримку з проектування інтерактивного музею Рахункової палати.

У рамках реалізації програм прикордонного співробітництва європейського інструменту сусідства та партнерства «Басейн Чорного моря 2014–2020», «Україна – Румунія 2014–2020», «Україна – Угорщина – Словаччина – Румунія 2014–2020» та «Україна – Польща – Білорусь 2014–2020» продовжувала роботу група аудиторів Рахункової палати на чолі з членом

Рахункової палати Василем Невідомим. Звіт про діяльність групи затверджено рішенням Рахункової палати від 09.02.2022 № 2-2.

У рамках контролю за **«Дунайською транснаціональною програмою 2014–2020 років»** продовжувалась робота групи аудиторів Рахункової палати під керівництвом члена Рахункової палати Віктора Богуна. Звіт про діяльність групи затверджено рішенням Рахункової палати від 09.02.2022 № 2-1.

9. ДІЯЛЬНІСТЬ АПАРАТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Для забезпечення виконання покладених на Рахункову палату повноважень діє апарат Рахункової палати, керівником якого є Секретар Рахункової палати Вадим Ходаковський.

9.1. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зміцнення організаційної спроможності та професійного потенціалу Рахункової палати є однією із стратегічних цілей Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки. Процес управління персоналом у Рахунковій палаті протягом 2021 року було спрямовано на досягнення зазначеної стратегічної цілі.

Протягом звітного року 312 державних службовців здійснювали аудиторські функції, у тому числі в центральному апараті – 203 та у територіальних управліннях – 109. Державні службовці з управлінськими функціями становлять 108 осіб (35%).

У центральному апараті Рахункової палати працює 361 особа, у територіальних управліннях – 126.

Середній вік працюючих у звітному періоді становив 47,9 року, з них чоловіків – 47,4, жінок – 48,2. Молодь віком до 35 років – 11% загальної кількості працюючих (53 особи).

Щодо гендерного розподілу: в Рахунковій палаті працює 291 жінка і 196 чоловіків (60% та 40% відповідно).

Фактична чисельність
станом на 31 грудня 2021 року

Переважна більшість працівників, а саме 467 осіб, мають ступінь вищої освіти – «спеціаліст» або «магістр», з них 266 – одну повну освіту, 163 особи мають по дві вищі освіти, 38 – по три, 4 працівники мають рівень бакалавра, 1 – молодшого спеціаліста, ще 9 – з професійно-технічною освітою і 6 – із загальною середньою освітою. На кінець звітного року 3 особи продовжували здобувати другу або третю вищу освіту.

У Рахунковій палаті працюють 6 докторів наук, 41 кандидат наук та 3 аспіранти, які здобувають науковий ступінь доктора філософії.

Десять посадових осіб мають почесні звання: 7 осіб – «Заслужений економіст України»; 3 – «Заслужений юрист України».

У звітному періоді до Рахункової палати призначено 24 особи, із них 14 – на посади державної служби апарату (2 – категорія «Б», 12 – категорія «В»), 5 – на посади патронатних служб, 1 – на посаду з функціями обслуговування, 4 – на посади робітників.

Укомплектування вакантних посад державної служби здійснювалось шляхом конкурсного відбору і переведення без обов'язкового проведення конкурсу на рівнозначну або нижчу вакантну посаду державних службовців з інших державних органів з урахуванням їх професійної підготовки та професійної компетентності.

В умовах встановленого Кабінетом Міністрів України карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів у країні, добір і призначення на вакантні посади державної служби на початку року здійснювався у виняткових випадках за результатами проведення співбесіди та призначення кандидатів шляхом укладення контракту на період дії карантину. У такий спосіб у січні 2021 року призначено одну особу.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної

служби» з 24 лютого 2021 року відновлено проведення конкурсів на зайняття посад державної служби в Рахунковій палаті. До кінця 2021 року організовано та проведено тринадцять засідань конкурсної комісії Рахункової палати на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В». За результатами конкурсного відбору до апарату Рахункової палати призначено на посади державної служби категорії «Б» 2 особи, категорії «В» – 8 осіб.

Просування по службі шляхом зайняття вищої посади здійснили 9 державних службовців апарату за результатами конкурсу з урахуванням професійної компетентності, в тому числі на посади державної служби категорії «Б» 5 осіб.

За процедурою переведення з інших державних органів до апарату Рахункової палати призначено 4 особи на посади категорії «В», в тому числі 2 особи – на посади, які здійснюють аудиторські функції.

Упродовж року з різних причин звільнилося 25 працівників, з них 16 державних службовців.

У 2021 році продовжено системну роботу з виконання покладених повноважень щодо військового обліку та бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та у воєнний час відповідно до вимог законів України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок та військову службу».

Усього на військовому обліку в Рахунковій палаті перебуває 111 військовозобов'язаних працівників, із них придатних до

військової служби – 87, обмежено придатних або непридатних до військової служби – 24. Із числа військовозобов'язаних працівників 49 осіб заброньовані за Рахунковою палатою на період мобілізації та воєнний час. Мобілізаційні розпорядження мають 5 військовозобов'язаних.

Важливим аспектом роботи з персоналом у Рахунковій палаті є підвищення кваліфікації працівників.

Тематика спеціальних професійних (сертифікатних) і короткострокових програм, включених до плану підвищення кваліфікації працівників на 2021 рік, вибудовувалася на основі ключових завдань, визначених Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки.

Організація і проведення навчальних заходів в режимі онлайн дали можливість більш як удвічі збільшити потреби у професійному навчанні і кількість слухачів спеціальних програм.

Залучення до процесу навчання міжнародних експертів проєктів міжнародної технічної допомоги дозволило широкому колу працівників Рахункової палати ознайомитись з міжнародними практиками проведення аудиту ефективності, фінансового аудиту та аудиту відповідності й отримати нові знання, вдосконалити раніше набуті професійні компетентності.

Можливість вибору працівниками самоосвіти в режимі онлайн сприяла розширенню меж рекомендованих знань і отриманню інших загальних, спеціальних і просто пізнавальних знань для особистого всебічного розвитку.

Достатній обсяг фінансування, виділений Рахунковою палатою на професійне навчання, став передумовою задоволення потреб персоналу в спеціальних професійних знаннях і збільшення кількості осіб, які їх отримали. Усього у 2021 році підвищили кваліфікацію з отриманням сертифікатів **417 осіб**, при цьому отримано ними **1840** сертифікатів, що в 2,5 раза більше, ніж у попередньому році (у 2020 році – 344 особи отримали 696 сертифікатів). Окрім цього, 110 працівників апарату взяли участь у воркшоплах, семінарах, тренінгах, майстер-класах, презентаціях і отримали відповідну кількість кредитів ЄКТС за самоосвіту.

Враховуючи роль англійської мови як мови міжнародного спілкування для забезпечення інтеграції України до європейського простору, у 2021 році продовжилось вивчення англійської мови 13 працівниками (початковий рівень знань), 8 працівниками територіального управління у м. Харків (за рівнем вище середнього), 6 працівниками територіального управління у м. Донецьк (середнім рівень).

Отримання знань в онлайн-режимі дозволило працівникам більш раціонально використовувати час, навчаючись на робочих місцях, під час відпусток та в період непрацездатності, на віддаленому доступі, що майже вдвічі збільшило кількісні показники і позитивно вплинуло на динаміку професійного навчання. У той же час відсутність зворотного зв'язку при онлайн-навчанні позбавила працівників можливості отримувати методичну ситуативну допомогу і роз'яснення, що може вважатися негативним чинником у системі якісних показників професійного навчання.

Згідно з вимогами Закону України «Про державну службу» у 2021 році підлягали оцінюванню результати службової діяльності 393 державних службовці апарату, які займають посади державної служби категорій «А», «Б», «В»: 309 державних службовців (79% загальної кількості оцінених) отримали оцінку «відмінна»; 79 (20%) – оцінку «позитивна»; стосовно 5 осіб оцінювання за посадою державної служби в установленому законодавством порядку припинено.

У звітному періоді застосувались заходи нефінансової мотивації працівників за особисті досягнення та успіхи в роботі, питома вага яких, порівняно з попереднім періодом, зростає вдвічі. Таке зростання пояснюється, зокрема, відзначенням 25-річчя Рахункової палати. У 2021 році заходи заохочення застосовані до 201 (41%) працівника: відзначено нагородами Верховної Ради України – 26 осіб; Кабінету Міністрів України – 12 осіб; Рахункової палати – 150 осіб; інших державних органів (УДО України, Держфінмоніторингу) – 13 осіб.

9.2. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» видатки Рахункової палати за загальним фондом державного бюджету передбачені у сумі **475 млн 531,8 тис. грн**, з них:

- видатки споживання – 419 млн 849,7 тис. грн, в т. ч.:
 - оплата праці – 292 млн 133,4 тис. грн;
 - комунальні послуги та енергоносії – 9 421,7 тис. грн;

- видатки розвитку – 55 млн 682,1 тис. гривень.

У межах бюджетної програми протягом 2021 року за **КПКПВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету»** здійснювались видатки на забезпечення повноважень Рахункової палати, встановлених Конституцією України, Бюджетним кодексом України, Законом України «Про Рахункову палату», з урахуванням стратегічних цілей та пріоритетів розвитку Рахункової палати, визначених Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки.

Цілі та пріоритети, передбачені Стратегією, знайшли своє відображення в результативних показниках бюджетної програми Рахункової палати, визначених у паспорті бюджетної програми на 2021 рік, затвердженому наказом Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 28.01.2021 № 2.

Використання бюджетних коштів у 2021 році відповідно до паспорта бюджетної програми визначено за такими напрямками:

- здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- зміцнення інфраструктури та розміщення територіальної мережі Рахункової палати;
- забезпечення належного рівня захисту інформації з обмеженим доступом;
- розбудова та розвиток інформаційно-аналітичної системи Рахункової палати (заходи з інформатизації);
- здійснення заходів з підвищення кваліфікації;

- забезпечення оприлюднення у електронних та друкованих засобах масової інформації та офіційному вебсайті інформації про діяльність Рахункової палати, взаємодія з заінтересованими сторонами;
- забезпечення співробітництва з вищими органами фінансового контролю інших держав та міжнародними організаціями, в т. ч. проведення спільних та паралельних аудитів.

За підсумками звітного року мету та завдання бюджетної програми, визначені у паспорті бюджетної програми на 2021 рік, реалізовано, заплановані заходи з урахуванням коригування у зв'язку з карантинними обмеженнями, зумовленими COVID-19, та результативні показники загалом виконані.

Протягом звітного періоду спостерігалась позитивна динаміка реагування об'єктів контролю на рекомендації Рахункової палати, надані за результатами проведених контрольних заходів (заплановано – 70%, фактичне виконання – 84%), що свідчить про зростання ролі Рахункової палати та значення її діяльності у суспільному житті країни.

Інформацію про результативні показники бюджетної програми (затверджені та фактичні показники, аналіз їх виконання) відображено у [Звіті про виконання паспорта бюджетної програми на 2021 рік за КПКВК 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного](#)

[бюджету»](#), який як і паспорт бюджетної програми оприлюднено на офіційному сайті Рахункової палати.

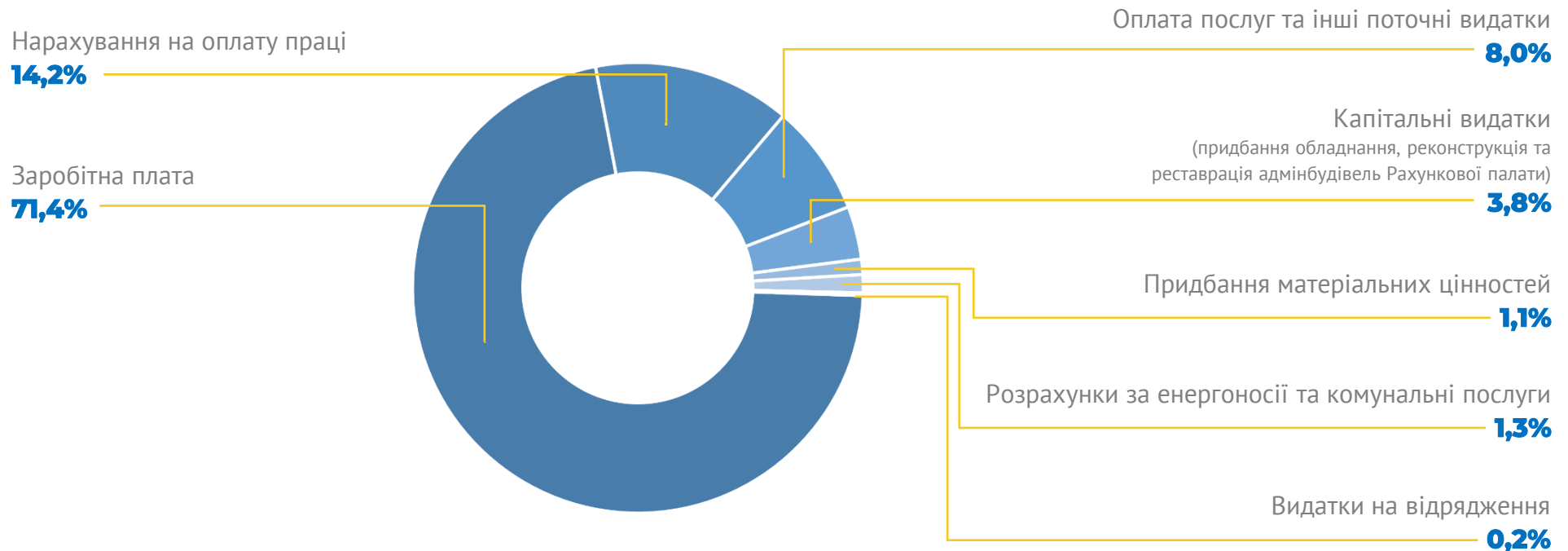
Фінансування видатків Рахункової палати у 2021 році було спрямовано на досягнення запланованих стратегічних цілей та пріоритетів, модернізацію існуючої матеріально-технічної бази, забезпечення безпечного функціонування інформаційно-аналітичної системи, активізацію міжнародної діяльності.

Загальна сума касових видатків за КПКВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» становила 408 млн 506,6 тис. гривень.

Основна питома вага касових видатків – заробітна плата з нарахуваннями (85,6% загальної суми видатків). Видатки на відрядження в межах України та за кордон, що здійснювались у рамках міжнародної діяльності, – 0,2% загальної суми видатків.

Видатки на придбання матеріальних цінностей становили 1,1% загальної суми видатків та були спрямовані на придбання комплектуючих та витратних матеріалів до комп'ютерної техніки, інвентаря, обладнання, канцелярських та господарських товарів, передплату періодичних видань тощо.

Структура касових видатків Рахункової палати за КПКВ 65П1010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» у 2021 році

Видатки на оплату послуг та інші поточні видатки становили майже 8% загальної суми і включали видатки на утримання в належному стані адмінбудівель, на оплату телекомунікаційних послуг, оренду, охорону приміщень, технічне обслуговування та ремонт систем пожежогасіння, вентиляції, сигналізації, телекомунікацій та захисту інформації, локальних мереж

обробки даних, комп'ютерної та копіювальної техніки, підвищення кваліфікації працівників тощо.

За рахунок кошторисних призначень у 2021 році здійснювались видатки на забезпеченню оновлення інформаційно-аналітичної системи Рахункової палати (ІАС РП), а саме: проведено технічне переоснащення структурованої кабельної мережі у приміщеннях

адмінбудинку Рахункової палати у м. Києві, вул. М. Коцюбинського, 7, що дає можливість отримувати оптимальну швидкість передачі даних у телекомунікаційній мережі інституції, відповідно до характеристик придбаного в попередні роки та введеного в експлуатацію комп'ютерного та комутаційного обладнання та безперебійну роботу ІТ-інфраструктури Рахункової палати.

Також у звітному році здійснювались видатки на проведення заходів з переатестації комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ІТС Рахункової палати у зв'язку із необхідністю продовження строку дії її сертифікації та закупівлю послуг з продовження терміну ліцензій на право користування програмним забезпеченням управління корпоративною мережею для забезпечення безперебійної роботи комутаційного обладнання інформаційно-телекомунікаційної мережі.

Крім того, в межах коштів, виділених на забезпечення діяльності Рахункової палати, здійснені видатки на забезпечення міжнародної діяльності Рахункової палати (сплата членського внеску до міжнародної організації фінансового контролю INTOSAI, представницькі видатки).

Видатки на здійснення розрахунків за енергоносії та комунальні послуги становили 1,3% загальної суми: забезпечувалась оплата за укладеними договорами за надання послуг з теплопостачання, водопостачання, водовідведення, за електроенергію та природний газ, використаний для опалення приміщень.

На здійснення капітальних видатків у 2021 році спрямовано 3,8% від загального обсягу видатків: придбано портативні

комп'ютери, серверну шафу з комплектом монтажу і консоллю, серверне джерело безперебійного живлення, багатофункціональні пристрої, обладнання для систем аудіовізуального комплексу, розпочато реконструкцію адміністративної будівлі територіального управління Рахункової палати у м. Вінниця.

Надходження Рахункової палати у 2021 році **по спеціальному фонду** державного бюджету становили **4 млн 134,6 тис. грн**, з них:

3 млн 311,3 тис. грн – відображення в бухгалтерському обліку ринкової вартості земельних ділянок, які перебувають у постійному користуванні Рахункової палати, розташовані у м. Вінниця та м. Ужгород;

574 тис. грн – залишки на початок року;

231,6 тис. грн – вартість програмного забезпечення (ліцензія на право користування), безоплатно переданого Рахунковій палаті як міжнародна технічна допомога Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) ГмбХ;

8,1 тис. грн – надходження від орендної плати за користування майном, що знаходиться на балансі Рахункової палати;

6,1 тис. грн – надходження за вилучені при утилізації основних засобів дорогоцінні метали, брухт чорних та кольорових металів, від здачі сталевих брухту;

3,5 тис. грн – вартість подарунків, переданих Рахунковій палаті під час проведення офіційних заходів.

Придбання матеріальних цінностей, робіт та послуг для потреб Рахункової палати здійснювалось відповідно до Річного плану закупівель на 2021 рік з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі», постанов Кабінету Міністрів України від 04.04.2001 № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету», від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів», від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» та інших нормативно-правових актів.

Для створення належних умов для діяльності Рахункової палати та її територіальних управлінь, забезпечення функціонування матеріально-технічної бази установи, відновлення експлуатаційних характеристик об'єктів нерухомого майна, обладнання та мереж вжито таких заходів:

- продовжено строк дії договору оренди нерухомого майна, що належить до державної власності, на вул. Челюскіна, 1, м. Дніпро, на 2 роки 364 дні для забезпечення діяльності територіального управління Рахункової палати по Дніпропетровській області (у м. Дніпро);
- проведено незалежну грошову оцінку майна:
 - земельної ділянки площею 0,0401 га у м. Вінниця, вул. Пирогова, 45;

- земельної ділянки площею 0,1010 га у м. Ужгород, пл. Пушкіна, 1;

- забезпечено розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки площею 0,0910 га із земель житлової та громадської забудови державної власності для будівництва та експлуатації міського центру зайнятості зі зміною цільового призначення – для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування по вул. Шевченка, 137-Б у Київському районі м. Харкова;
- забезпечено розроблення облікової документації (облікова картка, історична довідка, матеріали фотофіксації сучасного стану об'єкта, акт стану збереження) по об'єкту: «Будівля банку» пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення охоронний № 54М на пл. Пушкіна, 1 у м. Ужгород, Закарпатської області», здійснено погодження облікової документації Департаментом культури, національностей та релігій Закарпатської ОДА, присвоєння об'єкту охоронного номера № 12-3К для внесення до Державного реєстру об'єкту культурної спадщини;
- на постійній основі вживаються заходи щодо вирішення питань, пов'язаних з оновленням і розширенням матеріальної бази Рахункової палати, зокрема співпраця з Фондом державного майна України та органами місцевого самоврядування міст Полтава, Черкаси, Запоріжжя, Рівне, Житомир щодо наявності та можливості забезпечення власними приміщеннями територіальних управлінь Рахункової палати, утворених у 2020 році.

9.3. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

У 2021 році основні зусилля були спрямовані на виконання заходів з розвитку корпоративної мережі та оновлення матеріально-технічної бази інформаційно-телекомунікаційної системи Рахункової палати (ІТС РП).

Виконано переоснащення структурованої кабельної мережі ІТС РП в центральному офісі (замінено застарілу кабельну мережу), що дало змогу покращити надійність передачі даних та збільшити швидкість передачі даних між основними вузлами мережі ІТС РП зі 100 Mbit/s до 10 Gbit/s, що важливо при роботі користувачів із серверною ІТ-інфраструктурою при використанні технологій захищеного зв'язку та при роботі з великими об'ємами даних. Також з метою заміни застарілого обладнання (ноутбуки 2005–2010 років випуску) здійснено закупівлю нових ноутбуків із сучасним програмним забезпеченням, що не тільки покращило забезпечення контрольних груп Рахункової палати засобами обчислювальної техніки, але й надало можливість використовувати сучасне програмне забезпечення, необхідне для здійснення аналітичних та математичних розрахунків. Крім цього, з метою захисту високоартісного комп'ютерного та комутаційного обладнання здійснено оновлення джерел безперебійного живлення, які відповідають за безперебійну роботу серверного обладнання. У результаті значно покращено надійність роботи серверної інфраструктури ІТС РП.

Виконано проєкт побудови комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ІТС РП та отримано атестат відповідності

вимогам нормативних документів у сфері технічного захисту інформації з терміном дії до кінця 2024 року.

Упродовж року здійснювалася підтримка функціонування сегментів мережі ІТС РП у територіальних управліннях. Можливість повноцінної роботи у корпоративній мережі ІТС РП фахівці територіальних управлінь Рахункової палати отримали одночасно із встановленням на робочих місцях нових комп'ютерів та ноутбуків, які мають надійний рівень захисту інформації та розширені засоби автентифікації користувачів. Також для користувачів ІТС РП надано доступ до спільного мережевого ресурсу для надійного зберігання та отримання необхідної інформації. Забезпечено роботу внутрішньої корпоративної пошти (@rp.gov.ua). Здійснено перенесення більшості діючих інформаційних систем до нової інфраструктури ІТС РП.

На виконання протиепідемічних заходів, пов'язаних із запобіганням поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, здійснено організаційно-технічні заходи із забезпечення дистанційної роботи працівників Рахункової палати. Працівники Рахункової палати забезпечені необхідною кількістю ноутбуків, виконані заходи із побудови захищених каналів зв'язку на основі програмного забезпечення CiscoAnyConnect. Завдяки функціонуванню власної корпоративної системи відеоконференцзв'язку (<https://phn.rp.gov.ua/>) центральний апарат та територіальні управління забезпечено захищеним відеозв'язком. Крім цього, система відеозв'язку використовувалася для проведення

багатьох онлайн-заходів, в тому числі і міжнародних. Також здійснено всі необхідні заходи для захисту онлайн комунікацій на інших платформах (наприклад: Skype, Teams тощо). Забезпечено доступ до корпоративної електронної пошти в дистанційному режимі, а користувачам системи електронного документообігу Megapolis.DocNet надано безпечний доступ до системи дистанційно. Система Megapolis.DocNet інтегрована з системою електронної взаємодії (СЕВ) органів виконавчої влади (версія 2), що дає можливість отримувати напряму від органів державної влади всю необхідну інформацію.

Для автентифікації фахівців Рахункової палати у корпоративній мережі встановлено захищені носії інформації та карт-рідери. Ці носії слугують одночасно і носієм персонального електронного цифрового підпису (ЕЦП) та електронною перепусткою до приміщень Рахункової палати.

Протягом року забезпечувалась робота вебсайта Рахункової палати. Загалом у 2021 році на вебсайті розміщено 1556 повідомлень, включаючи 1211 повідомлення за результатами засідань Рахункової палати.

Упродовж року з метою розвитку ІТС РП придбано більше 300 одиниць комп'ютерного та периферійного обладнання, програмне забезпечення керування корпоративною мережею, програмне забезпечення захисту та антивірусне програмне забезпечення. Забезпечено підтримку сучасних корпоративних версій СКБД Оракл. Здійснено заходи щодо підтримки функціонування діючого комп'ютерного та периферійного

обладнання. Виконано технічне обслуговування 142 одиниць комп'ютерного та периферійного обладнання.

Інформаційні технології, які використовуються в Рахунковій палаті, дають можливість отримувати більшу частину документів в електронному вигляді, завдяки чому підвищено оперативність надходження даних та їх використання, ефективність автоматизації процесів аналізу і моніторинг показників фінансової, бюджетної, податкової та статистичної звітності.

Можливості ІТС РП та інформаційні ресурси, накопичені в її базах, дозволяють підтримувати заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) на всіх етапах проведення, в тому числі шляхом формування окремих баз даних інформаційно-аналітичної характеристики стану об'єктів контролю і аналізу.

Продовжено роботу з аналізу та перегляду бізнес-процесів ІТ, насамперед тих які є застарілими та не підлягають модернізації. За результатами перегляду бізнес-процесів буде затверджено план заходів та технічні завдання щодо автоматизації цих процесів на сучасних програмних платформах відповідно до вимог ключових користувачів. Розробка нового програмного забезпечення має сприяти економії робочого часу працівників, їх ефективній взаємодії на різних напрямках роботи, а також забезпечити надійне зберігання необхідних даних в єдиній системі з ефективними інструментами для аналізу роботи структурних підрозділів Рахункової палати. Зазначені роботи виконуються у плідній співпраці з міжнародними експертами завдяки сприянню програми міжнародної технічної допомоги EU4PFM.

У 2021 році для охорони майна територіальних управлінь Рахункової палати здійснено закупівлю послуг з охорони адмінприміщень підрозділами служб охорони. Також забезпечено безперебійну роботу систем охоронної та пожежної сигналізації, систем пожежогасіння та сповіщення про пожежу, системи контролю доступу та відеоспостереження, встановлених в адмінбудівлях центрального апарату Рахункової палати та її територіальних управлінь.

Протягом 2021 року частково оновлено копіювальну техніку Рахункової палати: придбано багатофункціональний пристрій високошвидкісного друку, що дозволить забезпечити вчасне та якісне виготовлення копій документів, буклетів і брошур, їх тиражування тощо.

Зважаючи на нагальну потребу в оновленні обладнання аудіовізуального комплексу центрального апарату Рахункової палати, значна частина якого перебуває в експлуатації вже понад 20 років, у 2021 році придбано та введено у експлуатацію нове сучасне обладнання аудіовізуального комплексу для багатофункціональної зали Рахункової палати. Також на 2022 рік заплановано проведення технічного переоснащення зали засідань Рахункової палати та кімнати протокольних заходів.

З метою покращення безпеки територіальних управлінь Рахункової палати у 2021 році розроблено проекти на побудову нових цифрових систем відеоспостереження, а також проведено закупівлю необхідного обладнання, яке планується ввести у експлуатацію у 2022 році.

9.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В РАХУНКОВІЙ ПАЛАТІ

Система внутрішнього контролю Рахункової палати представляє собою впроваджені Головою Рахункової палати політику, правила і заходи, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку всіх елементів внутрішнього контролю і спрямовані на досягнення визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності Рахункової палати.

Механізм організації і функціонування внутрішнього контролю та управління ризиками в Рахунковій палаті визначає **Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті**, затверджений наказом Голови Рахункової палати від 15.08.2019 № 51 зі змінами (далі – Порядок внутрішнього контролю).

У 2021 році з метою підвищення ефективності заходів з організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті, а також реалізації положень Порядку внутрішнього контролю, самостійними структурними підрозділами апарату Рахункової палати розроблено, опрацьовано з експертами проєкту міжнародної технічної допомоги «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів» та підготовлено для подальшого затвердження специфікації і матриці процесів виконання закріплених за самостійними структурними підрозділами завдань та функцій.

Також до положень окремих самостійних структурних підрозділів внесено зміни, зокрема, включено повноваження щодо управління ризиками, забезпечення організації та здійснення заходів внутрішнього контролю в Рахунковій палаті.

У 2021 році відповідно до Порядку внутрішнього контролю самостійними структурними підрозділами ідентифіковано та оцінено ризики, які можуть впливати на виконання закріплених за ними завдань та функцій або діяльність Рахункової палати в цілому. Робочою групою з узагальнення ризиків проаналізовано та узагальнено інформацію щодо ризиків з високим і середнім рівнями та заходів реагування на них, на основі якої підготовлено Інформацію про ідентифікацію та оцінку ризиків у діяльності Рахункової палати у 2021 році.

Враховуючи, що Рахункова палата відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» здійснює свої повноваження через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), керівництвом інституції особливу увагу приділено моніторингу стану виконання Плану роботи Рахункової палати на 2021 рік, що здійснювався з метою мінімізації ризиків його невиконання (несвоєчасного виконання). За результатами моніторингу та у разі виявлення таких ризиків, на засідання Рахункової палати виносились та обговорювались відповідні пропозиції щодо внесення змін до Плану роботи Рахункової палати.

Відповідно до Порядку внутрішнього контролю підготовлено **Звіт про стан організації та здійснення внутрішнього контролю у розрізі елементів внутрішнього контролю в Рахунковій палаті за**

2021 рік, який затверджено Головою Рахункової палати та надіслано Міністерству фінансів України.

У 2021 році **діяльність сектору внутрішнього аудиту** провадилась відповідно до Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14.08.2019 № 344, та базувалась на засадах організаційної і функціональної незалежності.

Завдання внутрішнього аудиту у 2021 році виконувались згідно з Операційним планом діяльності з внутрішнього аудиту на 2021 рік, затвердженим Головою Рахункової палати, в основу якого покладено стратегічні цілі Рахункової палати. Аудиторські дослідження здійснено щодо всіх запланованих об'єктів та у повному обсязі.

Упродовж звітнього року проведено чотири внутрішні аудити за визначеними пріоритетами:

- 1) аудит державних закупівель;
- 2) аудит функціонування внутрішнього контролю за процесом документообігу в структурних підрозділах апарату Рахункової палати;
- 3) організація та діяльність управління ІТ забезпечення;
- 4) аудит стану функціонування внутрішнього контролю.

За підсумками аудитів складено аудиторські звіти, в яких на підставі аудиторських знахідок сформовано висновки та рекомендації, про що поінформовано Голову Рахункової палати.

Аудиторські рекомендації погоджено Головою Рахункової палати та прийнято самостійними структурними підрозділами до виконання. У 2021 році видано шість внутрішніх документів (накази Голови Рахункової палати «Про впровадження рекомендацій внутрішнього аудиту» (від 13.04.2021 № 16, від 30.08.2021 № 48, від 18.11.2021 № 74 та накази Секретаря Рахункової палати – керівника апарату «Про виконання рекомендацій внутрішнього аудиту» (від 13.04.2021 № 17, від 30.08.2021 № 49, від 01.12.2021 № 77), які передбачають низку заходів, спрямованих на поліпшення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, усунення недоліків, покращення управління діяльністю Рахункової палати.

Моніторинг виконання самостійними структурними підрозділами рекомендацій за результатами внутрішніх аудитів засвідчив достатньо високу результативність їх виконання. Частка виконаних рекомендацій, за якими строк реалізації визначено в 2021 році, становить близько 70%; триває виконання близько 30% рекомендацій, строк виконання частини з них не настав.

Відповідно до рекомендацій, наданих підрозділом внутрішнього аудиту, в Рахунковій палаті у 2021 році, зокрема:

- розроблено Порядок організації формування і виконання бюджетних програм Рахункової палати (затверджений наказом Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 29.09.2021 № 55), який спрямовано на покращення методологічного та організаційного забезпечення, координації та інформаційної підтримки структурних підрозділів, встановлення внутрішнього контролю на всіх

стадіях бюджетного процесу, визначених Бюджетним кодексом України;

- підготовлено проєкт змін до Порядку укладання і контролю за договорами в Рахунковій палаті, який стосується впровадження додаткового внутрішнього контролю та має на меті приведення внутрішніх нормативних актів у відповідність до вимог Закону України від 19.09.2019 № 114-IX «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі».

Відповідно до Стандартів внутрішнього аудиту сектором внутрішнього аудиту розроблено Стратегічний план діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2022–2024 роки та Операційний план діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2022 рік, які у встановленому порядку затверджені Головою Рахункової палати.

9.5. Діяльність Рахункової палати у сфері запобігання та протидії корупції

Рахункова палата відповідно до пріоритету 5 Стратегічної цілі II Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки демонструє нульову толерантність до будь-яких проявів корупції.

З метою забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії корупції на основі визначених Законом України «Про запобігання корупції» засад формування та реалізації антикорупційної політики, рішенням Рахункової палати від 26.03.2019 № 7-7 затверджено Антикорупційну програму Рахункової палати на 2019–2021 роки. Досягнення визначеної мети здійснювалось шляхом ідентифікації та оцінки корупційних ризиків, встановлення причин, що їх породжують, розроблення та впровадження заходів, спрямованих на усунення та превенцію цих ризиків.

Крім того, керівництвом Рахункової палати встановлено додатковий контроль за дотриманням принципу незалежності Рахункової палати та її членів при здійсненні заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Як наслідок, у 2021 році не виявлено жодного випадку політичного замовлення і тиску на діяльність Рахункової палати через її фахівців при формуванні плану роботи, виборі об'єктів контролю, строків проведення контрольних заходів.

У звітному році з метою перевірки дотримання вимог Порядку складання сертифікатів незалежності проведено аналіз сертифікатів незалежності 2019–2020 роки. Опрацьовано понад

1000 сертифікатів незалежності, ініційовано внесення змін до Порядку складання сертифікатів незалежності в частині уникнення приватного інтересу службових осіб Рахункової палати під здійснення аудитів та формування єдиного підходу до складання сертифікатів незалежності.

На постійній основі надаються консультації працівникам Рахункової палати щодо подальших дій під час виникнення конфлікту інтересів.

Протягом 2021 року Головою та членами Рахункової палати провадилась роз'яснювальна робота та систематично здійснювався контроль за неухильним дотриманням під час проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) особами, які входять до складу контрольної групи, обов'язків, встановлених частиною другою статті 32 Закону України «Про Рахункову палату», щодо заяви про самовідвід за наявності обставин, що вказують на потенційний конфлікт інтересів. Виявлено два факти конфліктів інтересів, про які повідомлено Національне агентство з питань запобігання корупції, та вжито належних заходів щодо їх врегулювання.

Серед пріоритетних заходів, передбачених Антикорупційною програмою, проведено навчальні заходи та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування.

У 2021 році для посадових осіб Рахункової палати організовано та проведено два навчальні семінари за участі представників Національного агентства з питань запобігання корупції «Особливості електронного декларування у 2021 році» та «Конфлікт інтересів та способи його врегулювання».

Упродовж 2021 року працівникам Рахункової палати надіслано 46 розгорнутих консультацій в електронному вигляді та надано понад 250 усних консультацій про застосування норм і вимог антикорупційного законодавства, у тому числі щодо заповнення електронних декларацій.

У 2021 році розроблено та затверджено Антикорупційну програму Рахункової палати на 2022–2024 роки (рішення Рахункової палати від 21.12.2021 № 34-8), в якій ідентифіковано 24 корупційних ризики та запропоновано шлях їх усунення (мінімізації).

Антикорупційна програма Рахункової палати на 2022–2024 роки розроблена на середньостроковий період і є логічним продовженням реалізації заходів, які передбачалися в попередній Антикорупційній програмі Рахункової палати на 2019–2021 роки. При її розробленні враховувалися результати аналізу корупційних ризиків у сфері діяльності Рахункової палати, а також результати виконання Антикорупційної програми Рахункової палати на 2019–2021 роки.

